

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Informationsförvaltare
Ditte Kahlström Jansson

Fastställt datum
2021-12-09

Fastställt av
Jens Plambeck

Riktlinjer Tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning

RiTill

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Revisionshistorik

Revision	Kapitel	Förändring	Sakgranskad av	Datum
10	Alla	Större omarbetning, omformulerad enligt "Skrivregler - Generiska krav (TN-S-1925235)". I samband med omarbetningen har även en viss justering av sakinnehållet skett.	Ditte Kahlström Jansson Melker Larsson	2021-11-19

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Innehållsförteckning

1 Allmänt om trafikförvaltningens riktlinjer	8
1.1 Bakgrund	8
1.2 Motivering.....	8
1.3 Syfte.....	11
1.4 Mottagare och användningsområde	11
1.5 När riktlinjen gäller.....	12
1.6 Samråd	12
1.7 Avsteg	12
1.8 Övergripande kravbild	13
1.9 Kravformulering	13
1.9.1 Systemkrav, tjänstekrav och genomförandekrav	13
1.9.2 Kravmönster	13
2 Kommunikativ tillgänglighet.....	14
2.1 Övergripande krav:	14
2.1.1 Upphandling/avrop/informationsframställning	14
2.1.2 Vikten av olika format vid informationsframställning	15
2.2 Klarspråk	15
2.3 Kontrast	16
2.3.1 Tryckpapper	16
2.4 Text till tal.....	17
2.5 Teckenspråk.....	17
2.6 Lättläst svenska	17
2.7 Ljudfiler och Daisyskivor	18
2.7.1 Daisyskivor.....	19
2.8 Information på webb i HTML och tillgänglig PDF	19
2.9 Videofilm	20
2.10 Blanketter/enkäter	20

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

2.11 Hörbar information, automatisk eller manuell (kundmiljöer i allmän kollektivtrafik och fordon/fartyg)	20
2.11.1 Trafikslagsövergripande krav	21
2.11.2 Busstrafik.....	22
2.11.3 Spårtrafik.....	22
2.12 Ljudfyrrar	23
2.13 Skyltar, piktogram och bilder	23
2.13.1 Trafik- och störningsinformation.....	23
2.13.2 Taktila skyltar	25
2.13.3 Kartor	26
2.14 Angöringsplats/parkering.....	26
2.15 Kundtjänst.....	27
2.16 Störningsinformation	27
2.16.1 Planerad störning	27
2.16.2 Akut störning	28
2.16.3 Akut situation.....	28
2.16.4 Planerad eller oplanerad avstängning av hiss	28
3 Bemötande och reklam.....	29
3.1 Utbildning	29
3.2 Ledsagarservice	31
3.3 Rampservice	31
3.3.1 Spårtrafik	31
3.3.2 Busstrafik.....	32
3.3.3 Sjötrafik	32
3.4 Tillgänglighetsgaranti för resenärer med funktionsnedsättning	32
3.5 Reklam och konst i kundmiljöer och fordon	33
4 Fasta kundmiljöer.....	35
4.1 Trafikslagsövergripande krav	36
4.1.1 Service	36

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4.1.2 Toalett	36
4.1.3 Biljettköp och validering	37
4.1.4 Säkerhet	39
4.1.5 Belysning	39
4.1.6 Ytor och utrymmen	40
4.1.7 Kontrastmarkering	41
4.1.8 Taktil markering	44
4.1.9 Entréer	45
4.1.10 Trappor	46
4.1.11 Hissar	48
4.1.12 Ramper	50
4.1.13 Vädskydd	51
4.1.14 Möblering	52
4.1.15 Angöring och parkering	53
4.2 Tunnelbana	55
4.2.1 Plattformer	56
4.2.2 Kontrastmarkering	57
4.2.3 Taktil markering, inomhusstationer	58
4.2.3.1 Taktila valytor	60
4.2.3.2 Taktil valyta längs med plattformskanten, inomhusstationer	61
4.2.3.3 Taktila valytor som inte ligger i direkt anslutning till plattformskanten, inomhusstationer	63
4.2.4 Taktil markering, utomhusstationer	63
4.2.4.1 Taktil valyta längs med plattformskanten, utomhusstationer	65
4.2.4.2 Taktila valytor som inte ligger i direkt anslutning till plattformskanten, utomhusstationer	66
4.2.5 Djupa stationer	66
4.3 Pendeltåg	67
4.4 Lokalbana	67
4.4.1 Plattformer	67

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4.4.2 Kontrastmarkering	67
4.4.3 Taktil markering	67
4.4.4 Säkerhet	69
4.5 Busstrafik	70
4.5.1 Busshållplats	71
4.5.2 Bussterminal	73
4.5.3 Kontrastmarkering	74
4.5.4 Taktil markering	74
4.5.4.1 Taktil markering, hållplatsläge	74
4.5.4.2 Taktil markering, bussterminal utomhus	75
4.6 Kombinerad hållplats för buss och spårväg	77
4.7 Sjötrafik	78
4.7.1 Bryggor och kajer	78
4.7.2 Trappor, hissar och ramper	79
4.7.2.1 Ramp till flytbrygga	79
4.7.3 Säkerhet	79
4.7.4 Möblering	79
4.7.5 Semaforer	80
4.7.6 Kontrastmarkeringar	81
4.7.7 Belysning	81
4.7.8 Information	82
5 Fordon och fartyg	82
5.1 Hjälpmiddel i fordon och fartyg	83
5.2 Spårfordon	84
5.2.1 Information	86
5.2.2 Dörrar	87
5.2.3 Ytor och utrymmen	87
5.2.4 Prioriterade sittplatser, rullstols- och barnvagnsplatser	88
5.2.5 Kontrastmarkering	90

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

5.2.6 Säkerhet och planerad utrymning.....	91
5.2.7 Akut situation	92
5.3 Buss.....	93
5.4 Fartyg.....	93
5.4.1 Säkerhet	94
5.4.2 Landgång	94
5.4.3 Dörrar	95
5.4.4 Ytor och utrymmen.....	95
5.4.5 Prioriterade sittplatser och rullstolsplats	96
5.4.6 Kontrastmarkering	97
5.4.7 Toalett.....	97
5.4.8 Information	98
5.4.9 Service.....	99
6 Ersättningstrafik, ombyggnationer och planerad störning.....	99
6.1 Ersättningstrafik.....	99
6.2 Ombyggnationer och planerad störning	100
6.3 Akut störning.....	103
7 Drift och underhåll	103
8 Referenser	104

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

1 Allmänt om trafikförvaltningens riktlinjer

Riktlinjerna utgör grunden för trafikförvaltningens kravställande verksamhet. Riktlinjerna baseras på lagar och förordningar eller bedömd kravnivå för att nå trafikförvaltningens kort- och långsiktiga mål.

För övergripande information om trafikförvaltningens riktlinjer samt av definition ska- och bör-krav se 'Allmänt om trafikförvaltningens riktlinjer (SL-S-1000221)'.

1.1 Bakgrund

Denna version av Riktlinjer Tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning (RiTill) är den tionde versionen. Den första fastställdes 2008. RiTill beskriver hur trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter ska arbeta för att skapa en tillgänglig kollektivtrafik där alla resenärer, oavsett ålder eller funktionsnedsättning, har likvärdiga möjligheter att resa med den allmänna kollektivtrafiken.

Vad det gäller barnperspektivet behandlar RiTill främst utformningsfrågor och krav om bemötande i upphandling. Barnperspektivet i övrigt behandlas i Riktlinjer Social hållbarhet. FN:s konvention om barnets rättigheter blev svensk lag 1 januari 2020

1.2 Motivering

Tillgänglighet handlar om den demokratiska rätten att kunna röra sig fritt och kunna verka i samhället. Trafikförvaltningen ställer krav både på egen personal och på de entreprenörer som anlitas för att bedriva trafiken och servicen. Trafikförvaltningen följer de lagar och riktlinjer som finns i Sverige och förväntar sig detsamma av alla som arbetar inom den allmänna kollektivtrafiken i Stockholms län. Resenärernas behov ska vara styrande för planering, utförande och utveckling av trafikförvaltningens verksamhet. Det måste därför finnas en stor lyhördhet för resenärernas behov. Det gäller inte minst de särskilda behov som barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättningar har i kollektivtrafiken.

Gällande styrande dokument presenteras nedan.

Policy för delaktighet

Stockholms läns landstings policy för delaktighet är styrande vid verksamhetsplanering samt samband med upphandling, avtal och beslut.

Handlingsplan för arbetet med Barnkonventionen inom Stockholms läns landsting

Handlingsplanen styr alla förvaltningar och bolag inom landstinget mot att arbeta för att bli ännu bättre på att bemöta barn, ge information och öka barnens inflytande, enligt barnkonventionen.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)*Regionalt trafikförsörjningsprogram*

I Stockholms läns landstings regionala trafikförsörjningsprogram fastställs målen, visionerna, inriktningen och omfattningen av den allmänna och särskilda kollektivtrafiken. Trafikförsörjningsprogrammet beslutas av landstingsfullmäktige. De övergripande målen för kollektivtrafiken är:

- Ökat kollektivt resande
- Smart kollektivtrafiksystem
- Attraktiv region

Kollektivtrafiken ska vara fullt tillgänglig för dem som bor och vistas i regionen och bidra till att hålla samman regionen. En fullt tillgänglig linje eller bytespunkt innebär att följande moment är möjliga att genomföra för alla resenärer:

- *Planera resan*
Det ska vara möjligt för resenärer med funktionsnedsättning att använda de verktyg som finns för att planera kollektivresan innan den genomförs.
- *Köpa och använda biljett*
Grundläggande krav är att alla resenärer ska komma åt, uppfatta, kunna se, klara av och kunna förstå hur biljetten ska köpas.
Spärrkiosker och andra försäljnings- och informationsplatser ska gå att hitta samt vara tillgängliga för resenärer med funktionsnedsättning.
- *Vistas, orientera sig på terminal, station, hållplats, kaj och brygga*
Terminaler, stationer, hållplatser, kajer och bryggor ska vara tillgängliga och säkra för resenärer med funktionsnedsättning.
Enkla, säkra och trygga byten ska eftersträvas på alla bytespunkter.
All möblering och belysning samt vinterunderhåll ska anpassas så att vistelsen och orienteringen underlättas för resenärer med funktionsnedsättning.
Samtliga resenärer ska kunna ta del av information samt eventuell service som erbjuds.
Ledsagning ska erbjudas.
- *Ta del av information*
Trafikinformationen ska anpassas så att det är möjligt att ta del av informationen, såväl före som under resan, oavsett funktionsnedsättning.
- *Ta sig ombord, hitta sittplats och ta sig av fordonet eller fartyget*
Det ska vara möjligt för alla resenärer med funktionsnedsättning att ta sig ombord, hitta en sittplats och ta sig av fordonet eller fartyget på ett tryggt och säkert sätt.
Samtliga resenärer ska kunna ta del av information samt eventuell service ombord på fartyg eller fordon.
Tydligt utmärkta prioriterade sittplatser och rullstolsplatser ska finnas

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)*Stockholms läns landsting trafikförvaltningens strategier*

För att kunna erbjuda en väl fungerande kollektivtrafik även i framtiden har trafikförvaltningen tagit fram fyra strategier som ska bidra till en hållbar region. De är nu beslutade i trafiknämnden. Arbetet med trafikförvaltningens mål förtydligas i strategier för verksamheten. Dessa är:

1. Trafikstrategi
2. Affärsstrategi
3. Infrastrukturstrategi
4. Strategi för hållbar utveckling
5. Kommunikationsstrategi
6. Kundenservicestrategi

Alla strategier styr tillgänglighetsarbetet på något sätt. De två strategier som styr tillgänglighetsarbetet primärt är trafikstrategin och strategin för hållbar utveckling. Nedan nämns de principer som har direkt påverkan på trafikförvaltningens tillgänglighetskrav.

Trafikförvaltningens trafikstrategi

Strategiska principer:

3. Trafikförvaltningen ska dimensionera den regionala kollektivtrafiken utifrån såväl framtida resbehov som uppsatta mål för resandet.
6. Trafikförvaltningen ska utveckla tillgängligheten så att fler resenärer har möjlighet att resa med den allmänna kollektivtrafiken.
8. Trafikförvaltningen ska utforma attraktiva kundmiljöer så att resenärerna uppfattar dessa som tydliga, tillgängliga och trygga.
9. Trafikförvaltningen ska säkerställa att trafikinformationen är lättillgänglig och pålitlig.
10. Trafikförvaltningen ska verka för att varje möte med resenären präglas av gott bemötande och god kundservice.

Trafikförvaltningens strategi för hållbar utveckling - för den regionala kollektivtrafiken i Stockholms län

Strategiska principer:

1. Trafikförvaltningens målsättningar och krav avseende miljö, hälsa och socialt ansvar ska beaktas i affärsprocessens alla steg.
2. Trafikförvaltningen ska förebygga och minska negativ påverkan på människors hälsa och miljö.
7. Trafikförvaltningen ska verka systematiskt för socialt ansvarstagande i enlighet med internationellt vedertagna konventioner.
8. Trafikförvaltningen ska beakta olika gruppers förutsättningar och behov i kollektivtrafiken för att bidra till en ökad jämlikhet och jämställdhet i regionen.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

1.3 Syfte

Syftet med RiTill är att sammanställa och beskriva alla lagkrav och riktlinjer som trafikförvaltningen måste följa när det gäller att erbjuda full tillgänglighet för barn, äldre samt resenärer med funktionsnedsättning.

De allra flesta av trafikförvaltningens framtagna riktlinjer har beröringspunkter med RiTill. Nedan nämns de som har direkta hänvisningar till RiTill:

- Riktlinjer Brandskydd i byggnad, anläggning och fordon
- Riktlinjer för utformning av fasta resenärsmiljöer
- Riktlinjer för utformning av terminaler
- Riktlinjer Planering av kollektivtrafiken
- Riktlinjer för utformning av infrastruktur med hänsyn till busstrafik
- Riktlinjer Planering av kollektivtrafiken
- Riktlinjer Buller och Vibrationer
- Riktlinjer Social hållbarhet
- Riktlinjer Bana, el, signal och tele
- Riktlinjer Fordon

RiTill är ett samlat dokument för:

- Lagstiftning
- Tolkning och förtydligande av lagstiftning
- Verktyg för att skapa en standard för trafikförvaltningens utformning av tillgänglighetsåtgärder
- Verktyg för ökad kunskap om viktiga åtgärder och utformning för att uppnå tillgänglig kollektivtrafik

I dessa riktlinjer beskrivs hur trafikförvaltningen arbetar och vilka aktiviteter som krävs för att nå trafikförvaltningens mål. Detta förtydligas i en kommande plan om tillgänglighet för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning samt i utvecklingsplaner för trafikslagen.

1.4 Mottagare och användningsområde

RiTill vänder sig till trafikförvaltningen, de trafikentreprenörer som utför trafik på trafikförvaltningens uppdrag, samt andra leverantörer, myndigheter och kommuner som trafikförvaltningen samverkar med. I de fall ansvaret är delat eller helt ligger på en annan huvudman ger riktlinjerna trafikförvaltningens representanter ett underlag för att kunna verka för enhetlighet. Andra intressenter inom stadsbyggnad och kollektivtrafik som påverkar trafikförvaltningens verksamhet kan med fördel följa eller inspireras av RiTill.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

1.5 När riktlinjen gäller

RiTill ska följas i trafikförvaltningens verksamhet, upphandlingar och projekt. Det är viktigt att trafikförvaltningen redan i tidiga skeden av projekt och upphandling ställer rätt krav på tillgänglighet. Det kan annars bli kostsamt att planera för tillgänglighet i sena skeden eller i värsta fall i efterhand. RiTill ska också följas för att åtgärda brister i tillgänglighet i befintlig miljö. Där det är omöjligt att uppnå tillgänglighet kan lokala anpassningar behövas.

1.6 Samråd

Samråd med funktionshindersonsorganisationer samt pensionärsorganisationer sker i trafikförvaltningens regi enligt Landstingsmodellen samt krav i RiTill. Samråd ska ske vid studier (se studiehandboken), vid trafikavstängningar (se RiTill kapitel 6) samt vid nyutveckling och förändring av produkter, nybyggnation, ombyggnation och andra situationer som påverkar resenärer.

För information om samråd vid trafikförändringar se RiPlan.

Kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis tidigt i planeringen för information och bokning av samråd samt för information om framtagning av konsekvensanalyser för personer med funktionsnedsättning, barn och äldre.

1.7 Avsteg

Vid avsteg från trafikförvaltningens riktlinjer ska "Rutin för upprättande och förvaltning av trafikförvaltningens riktlinjer" följas. Vid avsteg från RiTill ska därtill trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis (informationsförvaltare) kontaktas för upplägg av samrådsplan med funktionshindersonsorganisationer och trafiknämndens Beredning för tillgänglighet och framkomlighet. Vid avsteg från RiTill är förvaltare eller projektledare ansvariga för att leda processen för samråd med ovan nämnda intressenter och i vissa fall även se till att få ett ledningsbeslut på avsteget. Processen beskrivs nedan.

1. Projektet/förvaltaren identifierar problem med att uppfylla krav i RiTill.
2. Projektet/förvaltaren beskriver konsekvenserna för tillgängligheten för resenärer med funktionsnedsättning, barn och äldre. En konsekvensbeskrivning ska innehålla:
 - a. Bakgrund och beskrivning av projektet.
 - b. Beskrivning av avsteg från RiTill samt förklaring till varför avsteg eventuellt måste göras. En kostnadsbeskrivning ska också finnas.
 - c. Konsekvenser för barn, äldre och resenärer med rörelse-, syn-, hörsel-, kognitiva nedsättningar samt allergiker med flera.
3. Projektet/förvaltaren samråder med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis, sektion Hållbar utveckling. Trafikförvaltningens

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

tillgänglighetsexpertis har mandat att godkänna smärre avsteg och kan delta i diskussionerna om att hitta lämpliga lösningar, plan för samråd med funktionshindersonsorganisationer och trafiknämndens Beredning för tillgänglighet och framkomlighet samt beslutsnivå vid större avsteg.

4. Projektet samråder med trafikförvaltningens utsedda funktionshindersonsorganisationer och trafiknämndens Beredning för tillgänglighet och framkomlighet genom att informera om projektet och avstegen på planerade samverkansråd, resursgrupps- och beredningsmöten. Projektet informerar aktuell beslutsnivå som tar beslut om avsteg. Information återkopplas till berörda sektioner.

1.8 Övergripande kravbild

RiTill styrs övergripande av den nya kollektivtrafiklagen, plan- och bygglagen, samt lagen om Stärkta rättigheter för kollektivtrafikresenär, EU-förordningar om kollektivtrafik, webbriktlinjer WCAG samt av råd och riktlinjer från statliga myndigheter och branschorganisationer. Dessutom finns nationella standarder och rekommendationer inom tillgänglighet för resenärer med funktionsnedsättning och om barns säkerhet i trafiken som också är styrande för verksamheten.

Kravtexterna baseras på lagar, krav, standarder och råd i källor som går att återfinna i referenslistan längst bak i riktlinjen, kapitel 9.

1.9 Kravformulering

1.9.1 Systemkrav, tjänstekrav och genomförandekrav

Systemkrav krävställer att ett system eller delsystem ska utföra någonting eller inneha en egenskap.

Tjänstekrav krävställer att en uttalad roll eller organisation ska utföra någonting inom ramen för ett tjänsteåtagande, vanligtvis till följd av en tjänsteupphandling.

Genomförandekrav krävställer vad någon behöver göra för att ett system eller tjänsteåtagande ska bli verklighet. Oftast uttrycker det att en uttalad roll eller organisation ska utföra någonting inom ramen för ett projekt, i planeringsskede, upphandlingsskede, projekteringsskede, utvecklingsskede eller byggskede.

1.9.2 Kravmönster

Huvuddelen av kraven i detta dokument är formulerade utifrån en uppsättning *kravmönster*. Syftet med att använda kravmönster är att åstadkomma ökad kravkvalitet utifrån aspekterna tydlighet och minskad risk för missförstånd, genom att:

- Formulera kraven som aktiva satser.
- Tydliggöra *system-i-fokus* alternativ *ansvarig part* för kravet.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

- Använda reserverade nyckelord för att markera krav som gäller under vissa villkor:
 - Händelsedrivna krav (*När*)
 - Tillståndsdrevna krav (*Vid*)
 - Krav förutsatt viss funktion eller lösning (*Om*)
 - Krav som drivs av oönskade händelser eller tillstånd (*Ifall*)

Det upplägg som används för kravmönster är en anpassning av EARS – *The Easy Approach for Requirements Syntax [Mavin, A., Wilkinson, P., Harwood, A.R.G. and Novak, M.: Approach to Requirements Syntax (EARS), 17th IEEE International Requirements Engineering Conference, Atlanta, GA, USA, 2009]*.

2 Kommunikativ tillgänglighet

Tjänstekrav, GK-2190 - Kommunikationsformat

Trafikförvaltningen ska erbjuda information och kommunikation i flera olika format för att den ska vara så tillgänglig som möjligt.

Systemkrav, GK-2191 - Information och kommunikation

Information och kommunikation som rör tjänster och service som trafikförvaltningens verksamheter erbjuder ska vara utformad så att resenärer/medborgare/intressenter kan tillgodogöra sig den oavsett funktionsnedsättning.

Krav i detta kapitel gäller generellt för trafikförvaltningens alla verksamheter. Kompletterande krav förekommer i TSD för pendeltågstrafik och i Buss Nordic för busstrafik.

2.1 Övergripande krav:

2.1.1 Upphandling/avrop/informationsframställning

Genomförandekrav, GK-2195 - tillgänglighetskrav kopplat till kommunikation

Vid upphandling ska beställaren alltid ställa tillgänglighetskrav kopplat till kommunikation i lämplig del av upphandlingen.

Genomförandekrav, GK-2196 - Samordnad upphandling och publicering

Vid upphandling av lättläst text, ljudfiler samt om behov föreligger teckenspråksfilm ska upphandling samt publicering ske samordnat.

Genomförandekrav, GK-2197 - Tillgänglighetskrav i upphandling

Om upphandlad byrå/leverantör används ska beställaren ställa tydliga tillgänglighetskrav avseende kommunikation i beställningen/avropet.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Genomförandekrav, GK-2198 - Uppföljning av tillgänglighetskrav**

Om upphandlad byrå/leverantör används ska beställaren följa upp de tillgänglighetskrav avseende kommunikation i beställningen/avropet.

2.1.2 Vikten av olika format vid informationsframställning**Tjänstekrav, GK-2200 - Informationsmaterial i alternativa format**

Trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter ska ha rutiner att på begäran och inom rimlig tid kunna ta fram grundläggande informationsmaterial i alternativa format till resenär/medborgare eller andra intressenter.

Not: Det kan gälla exempelvis inläst i ljudfiler, punktskrift, tillgänglig PDF, teckenspråksfilm eller HTML. Väljs annat tillgängligt digitalt format ska trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis kontaktas innan framtagandet.

Tjänstekrav, GK-2201 - Anvisningar alternativa format

Trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter ska beakta Myndigheten för delaktighet (MFD) anvisningar för alternativa format.

Tjänstekrav, GK-2202 - Tabeller

Trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter ska inte använda tabellformat i styrdokument, brev till resenär/kund, information om trafikavstängning och andra informationsinsatser till intressenter, oavsett kanal.

Tjänstekrav, GK-2203 - Tabeller - alternativ lösning

Ifall styrdokument, brev till resenär/kund, information om trafikavstängning och andra informationsinsatser till intressenter innehåller tabeller ska trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter erbjuda alternativ lösning för intressent som inte kan ta del av tabeller och dess information.

Not: Ett exempel kan vara tidtabeller.

Tjänstekrav, GK-2204 - Tidtabeller

SL-Kundtjänst ska tillhandahålla utskrivna tidtabeller i såväl större format som punktskrift.

Tjänstekrav, GK-2205 - Tillgänglig PDF

Trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter ska tillhandahålla digitala dokument som skickas till allmänheten, organisationer, kommuner i tillgänglig PDF.

Not Exempel på digitala dokument kan vara protokoll, tjänsteutlåtanden, rapporter och andra offentliga handlingar.

För mer information kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

2.2 Klarspråk**Tjänstekrav, GK-2208 - Begripligt språk**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trafikförvaltningens verksamheter ska enligt Språklagen (2009:600) använda ett vardat, enkelt och begripligt språk i både tal och skrift.

Systemkrav, **GK-2209 - Mottagaranpassad Information**

Information ska vara enkelt utformad, mottagaranpassad och lätt att förstå.

Systemkrav, **GK-2210 - Information - språkregler**

Information ska följa:

1. reglerna för klarspråk,
2. Myndigheternas språkregler samt
3. 19 råd från Begriplig text

Not: Genom att använda reglerna för klarspråk och ett begripligare språk elimineras onödiga läshinder för mottagaren.

Hänvisning:

- <https://www.isof.se/stod-och-sprakrad/vagledningarskriva-klarsprak>
- <https://begripligtext.se/19-raden/>
- <https://www.isof.se/stod-och-sprakrad/vagledningarsmyndigheternas-skrivregler>

2.3 Kontrast

Bra kontrast är en avgörande faktor för personer med synnedsättning att kunna ta del av information. Generellt ger mörk text på ljus botten bäst läsbarhet men utformningen måste bedömas utifrån förutsättningar i såväl miljön samt material.

Systemkrav, **GK-2213 - Natural Colour System (NCS)**

Information avsedd för läsning ska oavsett färgkombination och kanal minst uppfylla 0,6 Natural Colour System (NCS).

Not: Oavsett var informationen står och om det gäller tryckta eller digitala kanaler ska tillverkaren intyga att krav på 0,6 NCS har uppnåtts. För webbplatser gäller WCAG 2.1 AA. Kravet gäller såväl i ordinarie trafik och miljöer som vid ersättningstrafik, ombyggnationer, akuta/planerade störningar.

För kontrastkrav i kundmiljö, biljett/valideringslösningar, fordon/fartyg se kapitel 4, 5 och 6.

2.3.1 Tryckpapper

För att en tryckt text ska vara lätt att läsa är en förutsättning att den trycks på ett pappersmaterial som inte ger upphov till reflexer, och som har tillräcklig opacitet så att sidans tryck inte syns på baksidan.

Systemkrav, **GK-2217 - Tryckt informationsmaterial**

Tryckt informationsmaterial bör vara tryckt på matt pappersmaterial med hög opacitet.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

2.4 Text till tal

Systemkrav, **GK-2219 - informationssystem/PIS - konvertering mellan text och tal**

Vid upphandling/utveckling av informationssystem/PIS ska tekniken medge att text till tal och tal till text medges.

2.5 Teckenspråk

Tjänstekrav, **GK-2221 - Webbplatser - teckenspråk**

Trafikförvaltningens webbplatser ska publicera grundläggande information om trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter på teckenspråk enligt fastställda rutiner.

Tjänstekrav, **GK-2222 - Webbplatser - teckenspråk**

Trafikförvaltningens webbplatser bör publicera information om planerade trafikavstängningar och kampanjer på teckenspråk.

Tjänstekrav, **GK-2223 - Webbplatser - teckentolkade versioner**

Trafikförvaltningens webbplatser bör basera teckentolkade versioner på den information som man använder för att ta fram lättläst svenska.

2.6 Lättläst svenska

Tjänstekrav, **GK-2225 - Lättläst svenska**

Trafikförvaltningen ska tillhandahålla grundläggande informationsmaterial på lättläst svenska.

Not: En lättläst text är ännu lättare att läsa än en vanlig klarspråkad och begriplig text genom att använda enklare ord, kortare meningar och till och med kortare rader än annars. Lättlästa texter behöver ha mer luft omkring sig än andra texter. Målgruppen som läser lättlästa texter saknar förkunskaper och förmågor som andra läsare har.

Genomförandekrav, **GK-2226 - Framställan av lättläst text**

Vid framställan av lättläst text ska trafikförvaltningen upphandla en byrå för framställan, ej framställa text på egen hand.

Lättlästa texter:

1. är inte särskilt långa
2. har ett personligt tilltal, dvs. en föfattarröst
3. innehåller omväxlande korta och långa meningar
4. innehåller ord som får meningar att hänga ihop
5. undviker långa substantiv
6. undviker främmande ord
7. innehåller tydligt förklarade orsakssamband
8. undviker passiv form

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

9. undviker abstrakta begrepp
10. använder praktiska exempe

Exempel på lättlästa texter hittar du bland annat på www.8sidor.se.

Exempel på en lättläst text:

"Kalla nätter har förstört
många plantor med potatis
i södra Sverige.
Bladen har frusit
och blivit svarta.

När bladen fryser
slutar plantorna att växa.
Sen börjar de om på nytt.

Det betyder att det tar
längre tid innan
potatisarna är färdiga.
Det kan bli brist på potatis
på midsommar."

2.7 Ljudfiler och Daisyskivor

Tjänstekrav, GK-2231 - Viktig information - ljudfil

Trafikförvaltningens webbplatser ska erbjuda viktig information, om större störningar, trafikförändringar, kampanjer och nyheter i form av ljudfil i anslutning till aktuell nyhet.

Tjänstekrav, GK-2232 - Tillgänglig ljudfil

Vid framtagning av styrande dokument/informationsbroschyrer som även riktar sig till allmänheten ska trafikförvaltningen tillse att dokumentet finns tillgängligt i ljudfil i sådant format att det går att lyssna på valbar rubrik.

Genomförandekrav, GK-2233 - Framställan ljudfil

Om framställan av ljudfil upphandlas ska trafikförvaltningen samordna upphandlingen av ljudfil med upphandling av lättläst text.

Genomförandekrav, GK-2234 - Inspelning ljudfil

Vid inspelning av kortare ljudfil på egen hand ska trafikförvaltningen säkerställa att inspelningen sker med bra utrustning utan störande bakgrundsljud.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Not: Tänk på att tala nära mikrofon och börja med att spela in en kort testversion och lyssna hur det låter.

Råd för inspelning se: <https://webbriktlinjer.se/riktlinjer/11-kombinera-skrift-med-ljud-bild-och-film/>

Råd: Kontakta kommunikationsavdelning för aktuell information om inspelningsstudio på trafikförvaltningen

2.7.1 Daisyskivor

Daisyskiva är en ljudfil (i formatet .mp3) på en CD-skiva. Daisy eller DAISY står för Digital Accessible Information System.

Tjänstekrav, GK-2239 - Broschyrer i Daisyformat

Trafikförvaltningen ska erbjuda tryckta broschyrer från sektion Färdtjänsten i Daisyformat.

Not: Skriv på trycksaken synligt var Daisyskivan kan beställas. Daisyskiva beställs av upphandlad byrå eller genom direktupphandling.

Tjänstekrav, GK-2240 - Styrande dokument och informationsbroschyrer i Daisyformat

Trafikförvaltningen ska erbjuda styrande dokument och informationsbroschyrer som även riktar sig till allmänheten i Daisyformat.

2.8 Information på webb i HTML och tillgänglig PDF

Tjänstekrav, GK-2242 - Webbplatser (HTML)

Trafikförvaltningens webbplatser ska i första hand publicera information som webbsidor (HTML).

Tjänstekrav, GK-2243 - Tillgänglig PDF

Ifall information inte är lämplig att publicera som webbsida (HTML) ska trafikförvaltningens webbplatser publicera informationen i tillgänglig PDF-format som beställs av en upphandlad byrå.

Not: Tillgänglig PDF-format innebär en PDF-fil som är utformad på ett sätt som gör att all information i den (inklusive exempelvis bilder och diagram) går att läsa upp med skärmläsare på ett förståeligt och logiskt sätt. Tillgängliga PDF:er ska beställas av en upphandlad byrå.

Tjänstekrav, GK-2244 - Webbplatser - tillgänglig information

Trafikförvaltningens webbplatser ska vara utformade med tydliga och vedertagna symboler på startsidan för hur användaren kan ta del av:

1. Lättläst svenska,
2. teckenspråk och

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

3. andra språk.

Tjänstekrav, **GK-2245 - Information om tillgänglighetsanpassningar**
Trafikförvaltningens webbplatser ska vara utformade med länk på startsidan som hänvisar till samlad information om tillgänglighetsanpassningarna i den verksamhet som webbplatsen omfattar.

2.9 Videofilm

Video kan med fördel användas som komplement eller alternativ till andra presentationsformat. Det är även ett enkelt sätt att använda i e-utbildningar för att förmedla olika situationer.

Tjänstekrav, GK-2248 - Videofilm - undertext och syntolkning

Vid publicering av videofilm ska trafikförvaltningens webbplatser förse videofilmen med undertext och syntolkning.

Undantag: Kravet gäller inte direktsändningar.

Genomförandekrav, GK-2249 - Teckenspråktolkning av videofilmer

Om videofilm avses publiceras på någon av trafikförvaltningens webbplatser bör ansvarig säkerställa att frågan om videofilmen även ska teckenspråktolkas analyseras och beslutas i samråd med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis, i god tid innan videofilmen publiceras.

Se <https://webbriktlinjer.se/riktlinjer/113-tillganglig-video/>

2.10 Blanketter/enkäter

Systemkrav, GK-2252 - Blanketter och enkäter

Blanketter och enkäter ska uppfylla samma grundläggande tillgänglighetskrav avseende språk, layout och färger och kontraster som övriga tryckta eller digitala informationsmaterial.

Systemkrav, GK-2253 - Automatisk ifyllning av blankett

Om en blankett är omfattande ska blanketten så långt som möjligt fyllas i automatiskt.

Tjänstekrav, GK-2254 - Blanketter

Trafikförvaltningen ska, exempelvis genom Kundtjänst, erbjuda stöd till de som inte själva klarar av att fylla i blanketter.

2.11 Hörbar information, automatisk eller manuell (kundmiljöer i allmän kollektivtrafik och fordon/fartyg)

Definitionen av god hörbarhet är komplex då alla har olika förutsättningar och uppfattningar. Generellt går det att säga att ”god hörbarhet” är ljud som är lätta att uppfatta för majoriteten av människor. Ljudet ska inte vara för starkt eller för vasst,

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

men gärna tydligt och distinkt. Ett mått på en högtalares taluppfattbarhet är STIPA (Speech Transmission Index for Public Address Systems), där STIPA 0,50–0,75 motsvarar god taluppfattbarhet.

Systemkrav, GK-2257 - Högtalarsystem i fordon och kundmiljöer

Högtalarsystem i fordon och kundmiljöer ska medge så god taluppfattbarhet som möjligt.

Systemkrav, GK-2258 - Prator i fordon och kundmiljöer

Prator i fordon och kundmiljöer ska medge så god taluppfattbarhet som möjligt.

Systemkrav, GK-2259 - Högtalarsystem - taluppfattbarhet

Vid större förändring, livstidsförändring och nyköp av spårfordon och fartyg samt fasta kundmiljöer bör högtalarsystem medge taluppfattbarhet som motsvarar STIPA > 0,50.

*2.11.1 Trafikslagsövergripande krav***Systemkrav, GK-2261 - Manuellt aktiverad pratorknapp till samlingstavla i station/terminal**

Manuellt aktiverad pratorknapp till samlingstavla i station/terminal ska vara placerad 900–1100 mm över golv, antingen

1. vid terminalens utgång på vänster sida innan utgången, eller
2. i direkt anslutning till samlingstavlan, företrädesvis på samlingstavlans högra stolpe (sedd framifrån).

Systemkrav, GK-2262 - Prator - taktill markering

Prator ska vara taktill markerad i golv med målpunktsmarkering.

Systemkrav, GK-2263 - Pratorknapp - uppläsning av avgångar

Prator ska läsa upp en avgång för varje knapptryck på manuellt aktiverad pratorknapp. Not: Kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis för mer information.

Systemkrav, GK-2264 - Manuellt aktiverad pratorknapp på busshållplatser, spårhallplatser, bryggor och kajer

Manuellt aktiverad pratorknapp på busshållplatser, spårhallplatser, bryggor och kajer ska vara placerad 900-1100 mm över mark, antingen

1. på väderskyddets främre stolpe i körriktningen alternativt på hållplatsstolpen eller alternativt
2. på separat skyltstolpe i de fall väderskydd saknas.

Systemkrav, GK-2265 - Prator - kontrast mot bakgrund

Prator ska kontrastera mot bakgrunden.

Systemkrav, GK-2266 - Pratorknapp - kontrast mot hölje

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Pratorknapp ska kontrastera mot pratorns hölje.

Not: För punktskrift och reliefskrift se avsnitt 2.13.2.

2.11.2 Busstrafik

Systemkrav, GK-2268 - Högtalarsystem i buss - taluppfattbarhet

Högtalarsystem i buss ska medge en taluppfattbarhet för det yttre utropet som motsvarar STIPA > 0,5 på en yta vid bussens framdörrar motsvarande 3 x 2 meter i normal öronhöjd för stående (1500 mm).

Not För övriga krav om yttre högtalarutrop för bussar, se (RiBuller).

Systemkrav, GK-2269 - Högtalarsystemet i buss - funktion

Högtalarsystem i buss ska medge både inlästa och manuella meddelanden och hållplatsutrop.

Tjänstekrav, GK-2270 - Manuella utrop busstrafik

Ifall automatiska utrop är ur funktion ska bussförare göra manuellt hållplatsutrop.

2.11.3 Spårtrafik

Systemkrav, GK-2272 - Högtalarsystem på plattform för spårfordon - automatiska utrop

Högtalarsystem på plattform för spårtrafik ska utföra automatiska utrop om destination och linje.

Systemkrav, GK-2273 - Högtalarsystem på plattform

Högtalarsystem på plattform för pendeltåg och tunnelbana ska utföra utrop med både kvinnlig och manlig röst för att underlätta för resenärer att uppfatta skillnad mellan spårfordonets riktningar, exempelvis manlig röst för södergående tåg och kvinnlig röst för norrgående tåg.

Tjänstekrav, GK-2274 - Manuella utrop spårtrafik

Ifall automatiska utrop på plattform för spårtrafik är ur funktion ska förare genomföra manuella utrop om destination och linje.

Tjänstekrav, GK-2275 - Manuella utrop trafikinformation

Ifall automatiska utrop på plattform för spårtrafik är ur funktion ska förare genomföra manuella utrop om störningar och annan viktig trafikinformation.

Genomförandekrav, GK-2276 - Utveckling hörbar information

Vid utveckling av ny hörbar information för högtalarutrop ska projekt kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Genomförandekrav, GK-2277 - System för högtalarutrop

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid byte av system för högtalarutrop ska projekt kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Genomförandekrav, GK-2278 - Störande utrop

Ifall utrop riskerar att ge upphov till ljudstörning för omgivande verksamheter ska projekt beakta RiBuller.

2.12 Ljudfyrrar

Ljudfyrrar/ledfyrrar används för att hjälpa resenärer att hitta viktiga målpunkter och för att underlätta vägval i vissa miljöer.

Systemkrav, GK-2281 - Ändhållplats för spårtrafik - ljudfyrrar

Ändhållplats för spårtrafik ska vara försedd med ljudfyrrar eller likvärdiga lösning.

Systemkrav, GK-2282 - Hållplats för spårtrafik - ljudfyrrar

Om samma linje eller tåg i samma riktning kan avgå från olika spår ska hållplats för spårtrafik ska vara försedd med ljudfyrrar eller likvärdiga lösning.

2.13 Skyltar, piktogram och bilder**Systemkrav, GK-2284 - Skyltar och piktogram/bild**

Vid nyanskaffning, förnyelse eller temporär skyltning ska skyltar och piktogram/bild i trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter följa gällande lagstiftning samt trafikförvaltningens gällande skyltprogram och dekalhandbok, samt för digitala produkter/tjänster trafikförvaltningens designsystem.

Systemkrav, GK-2285 - Hänvisningsskylt

Hänvisningsskylt till viktiga målpunkter såsom toalett, hiss och informationsdisk ska vara kompletterad med piktogram.

Systemkrav, GK-2286 - Hänvisningsskylt till toalett

Hänvisningsskylt till toalett som är tillgänglig för rullstol ska vara kompletterad med bokstäverna RWC.

*2.13.1 Trafik- och störningsinformation***Systemkrav, GK-2288 - Trafikinformation på digital skärm - hörbar och läsbar**

Trafikinformation på digital skärm ska vara både hörbar och läsbar.

Not: Om information presenteras hörbar bör den talade informationen även presenteras i text på skärmen och vice versa.

Systemkrav, GK-2289 - Trafikinformation på digital skärm

Trafikinformation på digital skärm bör vara fast.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2290 - Trafikinformation på digitala skärmar -
texthastighet**

Ifall digital skärm har rullande text ska den rullande texten ha en texthastighet på högst 6 tecken per sekund.

Systemkrav, GK-2291 - Digital skärm - video

Om digital skärm presenterar rörlig video ska videon inte innehålla hastiga zoomningar.

Systemkrav, GK-2292 - Informationstavla - placering

Informationstavla ska vara placerad med tavlans underkant 1000 mm över golv.

Systemkrav, GK-2293 - Informationstavla - framkomlighet

Ifall fasta eller temporära föremål placeras i närheten av en informationstavla ska föremålen vara placerade så att det inte begränsar framkomlighet till tavlans.

**Systemkrav, GK-2294 - Digitala skyltar/samlingstavlor i Spårtrafik -
pratorknapp**

Om digitala skylt eller samlingstavla i spårtrafik saknar automatisk pratorknapp ska skylten eller samlingstavlan vara kompletterad med en manuell pratorknapp.

Not: Se avsnitt 2.11.1.

Systemkrav, GK-2295 - Fristående skylt - placering

Fristående skylt ska vara placerad så långt ut från gångytan som möjligt

Systemkrav, GK-2296 - Fristående skylt - kontrastmarkering

Ifall det inte är lämpligt att placera fristående skylt långt ut från gångytan ska skylten vara kontrastmarkerad och försedd med en horisontell tvärså 100–300 mm över mark.

Systemkrav, GK-2297 - Skylt - höjd

Skylt som skjuter ut mer än 200 mm i gångytan ska placeras minst 2200 mm över golv.

Systemkrav, GK-2298 - Skylt - belysning

Skylt ska vara väl belyst men utförd så att belysning inte ger upphov till bländning eller störande reflexer.

**Genomförandekrav, GK-2299 - Nyanskaffning skyltar, piktogram och
bilder**

Vid nyanskaffning eller vid lösningar som inte täcks av gällande skyltprogram/dekalhandbok ska projekt kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start för att säkerställa att utformning och placering blir korrekt och inte kommer i konflikt med tillgänglighetsaspekter.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

2.13.2 Taktila skyltar

Taktila skyltar avser här skyltar där textinformation kompletteras med information i punktskrift och/eller relief. På taktila skyltar med punktskrift varierar punktstorleken beroende på i vilken miljö skylten läses i. Punktskrift som läses utomhus måste exempelvis göras större för att kunna läsas av när det är kallt och känslan i fingrarna är sämre. Reliefskrift är endast användbart när mycket korta budskap ska förmedlas, exempelvis våningsplan på hissknappar. Vid längre ord blir reliefen svårläst och punktskrift är ett bättre alternativ. Alla resenärer med synnedsättning kan dock inte läsa punktskrift.

Tjänstekrav, **GK-2302 - Taktila skyltar**

Trafikförvaltningens verksamheter ska använda taktila skyltar föreskrivna i Tekniska specifikationer för driftskompatibilitet (TSD) och Boverkets byggregler.

Not: Exempel på var taktila skyltas ska användas är i hissar, på toaletter, vid biljettautomater, manuella pratorer och vid stoppknappar.

Systemkrav, **GK-2303 - Taktik skylt - reliefskrift**

Taktil skylt ska endast ha reliefskrift vid mycket korta budskap.

Systemkrav, **GK-2304 - Reliefskrift**

Reliefskrift ska

1. vara skriven med versaler,
2. ha en teckenstorlek mellan 15 mm till 40 mm,
3. vara upphöjd mellan 1,0 mm och 1,5 mm,
4. ha en stapelbredd mellan 1,5 mm och 2,0 mm samt
5. samt ha en reliefprofil i form av ett upphöjt avrundat upp- och nedvänt V.

Systemkrav, **GK-2305 - Taktil skylt inomhus**

Om taktil skylt med punktskrift är placerad inomhus ska den taktila skylten ha punktskrift med punkter som har

1. höjd ca 0,25 mm
2. diameter ca 1,0 mm,
3. avstånd mellan punkter i samma cell 2,5 mm horisontellt och vertikalt,
4. avstånd mellan punkter i angränsande celler 6,0 mm horisontellt och 10 mm vertikalt mätt från motsvarande punkters mitt.

Systemkrav, **GK-2306 - taktil skylt utomhus**

Om taktil skylt med punktskrift är placerad utomhus ska den taktila skylten ha punktskrift med punkter som har

1. höjd ca 0,5 mm
2. diameter ca 1,5 mm,

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

3. avstånd mellan punkter i samma cell 3,5 mm horisontellt och vertikalt,
4. avstånd mellan punkter i angränsande celler 7,5 mm mätt från motsvarande punkters mitt.

Systemkrav, GK-2307 - Taktill skylt - kontrast

Taktill skylt ska ha kontrast mellan punktskrift eller relief och skyltbotten på minst 0,6 NCS.

*2.13.3 Kartor***Systemkrav, GK-2309 - Karta**

Karta ska vara logisk och utformad så att den enkelt kan kopplas till den fysiska verkligheten.

Systemkrav, GK-2310 - Karta - utformning

Karta bör ha samma typsnitt, färgsättning och piktogram som användas som vid hållplatsläget.

Systemkrav, GK-2311 - Karta - placering

Karta ska vara placerad så att det går att komma nära intill kartan och ytan framför kartan ska hållas fri från hinder.

Råd: Rekommendationer för placering av kartor som kunna läsas på när håll är 1400–1600 mm från golv till kartans mittpunkt.

Systemkrav, GK-2312 - Spårfordon och fartyg - trafikskarta

Spårtrafikskarta i fordon och fartyg ska kunna läsas på nära håll av såväl stående som rullstolsanvändare.

Råd: Rekommendationer för placering av kartor som kunna läsas på när håll är 1400–1600 mm från golv till kartans mittpunkt. Alternativt kan spårtrafikskarta placeras både i tak och i ögonhöjd för rullstolsanvändare.

2.14 Angöringsplats/parkering**Systemkrav, GK-2314 - Parkeringsplats reserverad för resenär med funktionsnedsättning**

Om parkeringsplats är reserverad för resenär med funktionsnedsättning ska parkeringsplatsen vara tydligt skyltad.

Systemkrav, GK-2315 - Reserverad parkeringsplats - skylt

Skylt för reserverad parkeringsplats ska vara försedd med piktogram för reserverad parkering.

Systemkrav, GK-2316 - Reserverad parkeringsplats - symbol i parkeringsrutan

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om parkeringsplats är reserverad för resenärer med funktionsnedsättning bör parkeringsplatsen vara försedd med symbol i parkeringsrutan.

Systemkrav, GK-2317 - Angöringsplats färdtjänst

Angöringsplats för färdtjänstfordon ska vara tydligt skyltad.

2.15 Kundtjänst**Tjänstekrav, GK-2319 - Kundtjänst - tillgänglighetstjänster**

SL/Waxholmsbolaget ska dygnet runt tillhandahålla följande tjänster:

1. Tillgänglighetsnumret, telefonnummer, sms, e-post
2. Ledsagningsamordning/ledsagningsportalen
3. Tillgänglighetsgaranti för resenärer med funktionsnedsättning
4. Anmälan av störningar i tillgängligheten

Tjänstekrav, GK-2320 - Tillgänglighetsutbildning

SL-Kundtjänst ska säkerställa att all personal har genomgått tillgänglighetsutbildning.

Tjänstekrav, GK-2321 - Särskild tillgänglighetsutbildning

Om personal på SL-Kundtjänst svarar på tillgänglighetsnumret, hanterar ledsagningsbeställningar och/eller hanterar tillgänglighetsgaranti ska personalen ha genomgått en särskild tillgänglighetsutbildning.

Not: Se även kapitel 3.

Tjänstekrav, GK-2322 - Kundenservice för färdtjänst och sjukresor

Kunderservice för färdtjänst och sjukresor ska tillhandahålla service av hög kvalitet.

Not: Kvalitén ska genomsyra utförandet av tjänsten mot resenärer i såväl muntlig som skriftlig form. I det ingår att anpassa dialogen efter resenärernas behov och förmåga, och i den skriftliga kommunikationen bemöta frågor och synpunkter utifrån ett klarspråksperspektiv.

Tjänstekrav, GK-2323 - Insiktsutbildning

Personal inom kundservice för färdtjänst och sjukresor ska ha genomgått Insiktsutbildning ledd av trafikförvaltningen i samarbete med dess intresseorganisationer.

2.16 Störningsinformation**2.16.1 Planerad störning**

Beroende på vilken funktionsnedsättning resenärerna har påverkas de olika mycket och på olika sätt av störningar.

Genomförandekrav, GK-2327 - Information planerad trafikstörning

Vid planerad trafikstörning ska projekt på planeringsstadiet informera trafikförvaltningens samverkansråd och pensionärsråd om störningen och dess

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

omfattning.

Not: Information om planerad störning ska innehålla

1. var störningen är,
2. vad den ger för konsekvenser samt
3. alternativa lösningar och resvägar.

Tjänstekrav, **GK-2328 - Information om trafikstörningar**

Vid planerade trafikstörningar ska trafikutövare säkerställa att trafikpersonal informerar resenärerna om störningen på platsen för störningen.

2.16.2 Akut störning

Tjänstekrav, **GK-2330 - Akut störning - kommunikativ tillgänglighet**

Vid akut störning ska trafikutövare eftersträva full kommunikativ tillgänglighet.

Tjänstekrav, **GK-2331 - Akut störning - resenärsbehov**

Vid akut störning ska trafikutövare sätta behov hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning i centrum så tidigt som möjligt.

Tjänstekrav, **GK-2332 - Kommunikation vid akut störning**

Ifall störning beräknas pågå under lång tid ska trafikutövare tillse att information förmedlas genom samma kanaler som vid planerad störning och större kampanjer.

Not: Se avsnitt 2.16.1.

För övriga krav kopplat till störningar se kapitel 6.

2.16.3 Akut situation

Det är viktigt att upphandlade trafikutövare har bra beredskap och väl inarbetade rutiner för att hjälpa resenärer vid en akut situation. I akuta situationer, exempelvis utrymning, är det viktigt att budskapet lämnas såväl synbart som hörbart för att minimera risken att resenärer inte uppfattar budskapet.

Tjänstekrav, **GK-2336 - Akut situation - information och larm**

Vid akut situation ska trafikutövare säkerställa att de budskap som meddelas når alla resenärer.

Not: Meddelanden och larm ska ges både synbart och hörbart.

Genomförandekrav, **GK-2337 - Personal vid akuta situationer**

Vid upphandling ska trafikförvaltningen ställa krav på trafikutövare att ha personal som i akuta situationer kan hjälpa resenärer med funktionsnedsättning samt säkerställa att samtliga resenärer har lämnat fordon/station.

2.16.4 Planerad eller oplanerad avstängning av hiss

Tjänstekrav, **GK-2339 - Hissavstängning - information**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid planerad eller oplanerad hissavstängning ska ansvarig säkerställa att det i informationskanaler tydligt framgår när hissen beräknas vara i drift samt att tillgänglighetsnumret 020-120 20 22 kan kontaktas för mer information, tillgänglighetsgaranti samt ledsagning.

Tjänstekrav, GK-2340 - Hissavstängning - anslag

Vid planerad eller oplanerad hissavstängning ska ansvarig sätta upp anslag vid den avstängda hissen där det framgår var närmaste fungerande hiss finns samt hur resenär kan ta sig dit.

3 Bemötande och reklam

Tjänstekrav, GK-2342 - Resenärsbehov

Personal i kollektivtrafiken ska alltid vara uppmärksam på resenärer med funktionsnedsättning, äldre, barn och fråga om de behöver hjälp.

Tjänstekrav, GK-2343 - Resenärernas trygghetskänsla

Personal i kollektivtrafiken ska aktivt arbeta för att uppsöka resenärer som ser ut att behöva hjälp för att öka trygghetskänslan i trafiken.

Tjänstekrav, GK-2344 - Tillgänglighetsfrågor i sjötrafiken

Trafikutövare ska säkerställa att minst en person på varje fartyg i sjötrafiken är utsedd som ansvarig för tillgänglighetsfrågor.

Tjänstekrav, GK-2345 - Sjötrafiken - insikt om tillgänglighet

Trafikutövare ska säkerställa att hela besättningen på varje fartyg i sjötrafiken har insikt om tillgänglighet samt bemötande av barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

3.1 Utbildning

Tjänstekrav, GK-2347 - Grundutbildning tillgänglighet och bemötande trafikförvaltningens personal

Trafikförvaltningens personal ska genomgå en grundutbildning i tillgänglighet och bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

Tjänstekrav, GK-2348 - Grund och vidareutbildning tillgänglighet och bemötande för trafikförvaltningens upphandlade verksamheter

Kundnära personal inom trafikförvaltningens upphandlade verksamheter ska gå en grundutbildning samt vidareutbildning i tillgänglighet och bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning enligt avtalskrav.

Tjänstekrav, GK-2349 - Genomförande av tillgänglighetsutbildning

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trafikförvaltningens upphandlade verksamhet ska ansvara för utbildning av den egna personalen inom tillgänglighet samt om bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning och säkerställa att utbildningen är genomförd inom ett år efter verksamhetsstart eller enligt krav i avtal.

**Tjänstekrav, GK-2350 - Repetitionsutbildning
tillgänglighetsutbildning**

Trafikförvaltningens upphandlade verksamhet ska följa upp grundutbildning inom tillgänglighet samt om bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med regelbunden skriftlig information och en kortare repetitionsutbildning inom tre år.

Tjänstekrav, GK-2351 - Utbildning inom tillgänglighet och bemötande - teori och praktik

Utbildning inom tillgänglighet och bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning ska innehålla såväl teoretiska som praktiska moment.

Tjänstekrav, GK-2352 - Utbildning inom tillgänglighet och bemötande - mål

Utbildning inom tillgänglighet och bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning ska vara utformad så att deltagare efter avslutad utbildning:

1. Har kunskap om olika funktionsnedsättningar.
2. Är rustad att möta olika resenärer med funktionsnedsättnings behov av stöd och service.
3. Har beredskap inför mötet med resenärer med dolda funktionsnedsättningar.
4. Är medveten om egna och andras attityder till resenärer med funktionsnedsättning-
5. Kan reflektera över det egna beteendet och hitta goda förhållningssätt och lösningar i mötet med varje enskild resenär.
6. Har kännedom om att det inte finns färdiga lösningar utan att varje situation är unik,
7. Har genomfört praktiska övningar med olika hjälpmedel i kollektivtrafiken.
8. Kan hantera relevanta tekniska hjälpmedel som ramp, nigningsfunktion etc.
9. Har kännedom om trafikförvaltningens tillgänglighetsarbete

Genomförandekrav, GK-2353 - Utbildning inom tillgänglighet och bemötande - utbildningsmaterial

Verksamhetsansvarig för utbildning inom tillgänglighet och bemötande gentemot barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning ska ta fram utbildningsmaterial i samråd med tillgänglighetsexpertis och representanter från funktionshinderns-organisationerna.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ifall bemötandeproblem uppstår trots utbildningsinsatser kan särskilda åtgärder behövas som planeras i samarbete med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

3.2 Ledsagarservice

Tjänstekrav, GK-2356 - Ledsagning

Trafikförvaltningen ska erbjuda ledsagning till alla som anser sig ha behov av det.

Tjänstekrav, GK-2357 - Ledsagning vid ombyggnad och ersättningstrafik

Trafikförvaltningen ska erbjuda ledsagning som en åtgärd vid större ombyggnationer, ersättningstrafik, krångliga omvägar med mera.

Tjänstekrav, GK-2358 - Information om ledsagning

SL-Kundtjänst ska förmedla information om var ledsagning erbjuds.

Systemkrav, GK-2359 - Information om ledsagning

Webbplatsen sl.se ska informera om var ledsagning erbjuds.

Systemkrav, GK-2360 - Ledsagningssystemet

Ledsagningsystemet ska vara enhetligt och likartat utformat inom hela SL-systemet.

Genomförandekrav, GK-2361 - Ledsagning i trafikavtal

Vid tecknande av trafikavtal för spårtrafik ska trafikförvaltningen säkerställa att ledsagning finns med och att den som utför ledsagning ska genomgå en speciell utbildning med fokus på bemötande.

Tjänstekrav, GK-2362 - Utveckling av ledsagningstjänsten

Trafikförvaltningen ska utveckla ledsagningstjänsten kontinuerligt för att möta lagstiftning och resenärernas behov.

Bärhjälp med väskor i samband med ledsagningsbeställning erbjuds för närvarande endast på vissa tider inom Centralstationens område samt till och från närliggande kollektivtrafik.

3.3 Rampservice

Rampservice innebär att personal finns på plats för att lägga ut ramp för att underlätta påstigning och avstigning.

Tjänstekrav, GK-2366 - Rampservice

Trafikutövare ska erbjuda rampservice när avståndet mellan plattform/hållplats och fordon inte går att överbrygga på annat sätt.

3.3.1 Spårtrafik

Systemkrav, GK-2368 - Plattform för pendeltåg - rampservice

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Plattform för pendeltåg ska vara försedd med skylt för rampservice mitt på plattformen i höjd med tågvärdens hytt.

Tjänstekrav, GK-2369 - Rampservice pendeltåg

När resenär står vid rampserviceskylten som finns på plattformen för rampservice eller när resenär har förbeställt rampservice ska tågvärd på pendeltåg erbjuda rampservice.

Tjänstekrav, GK-2370 - Rampservice lokalbanor

Konduktör eller hållplatsvärd ska utföra rampservice på lokalbanor.

*3.3.2 Busstrafik***Tjänstekrav, GK-2372 - Buss - påstigning**

Vid hållplatsstopp ska bussförare stanna buss så att framdörren hamnar mitt framför taktil markering för påstigning,

Tjänstekrav, GK-2373 - Buss - påstigning

Om flera bussar samtidigt angör en hållplats ska bussförare köra fram till taktil markering för påstigning om det står en resenär och väntar.

Tjänstekrav, GK-2374 - Buss - nigning

Om resenär som ska kliva på eller av bussen vid hållplats ska bussförare ”niga” bussen.

Tjänstekrav, GK-2375 - Rampservice buss

Om resenär har behov av rampservice ska bussförare fälla ut rampen.

Tjänstekrav, GK-2376 - Buss - påstigning

Bussförare ska stanna så nära busshållplatsen/plattformen som möjligt för att minimera avståndet mellan hållplats/plattform och fordon.

Tjänstekrav, GK-2377 - Bussrampsyta - rengöring

Trafikutövare ska säkerställa att bussramps yta där handtag eller nyckelhål finns för öppning rengörs dagligen.

Systemkrav, GK-2378 - Buss - ramp

Buss ska ha lättillgänglig ramp för att överbrygga avståndet mellan fordon och hållplats.

*3.3.3 Sjötrafik***Tjänstekrav, GK-2380 - Sjötrafiken - avstigning och påstigning**

Personal ombord på fartyg ska assistera resenärer vid avstigning och påstigning, oftast med hjälp av landgång som kan likställas med rampservice.

3.4 Tillgänglighetsgaranti för resenärer med funktionsnedsättning**Tjänstekrav, GK-2382 - Tillgänglighetsgaranti**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

SL Kundtjänst ska hantera tillgänglighetsgaranti för resenärer med funktionsnedsättning genom att bedöma varje enskilt ärende och ge praktisk och personlig hjälp.

Not: Beskrivning av tillgänglighetsgarantin och när den gäller går att läsa på www.sl.se. Fordon och stationer som ännu inte är tillgänglighetsanpassade ingår inte i tillgänglighetsgarantin.

Tjänstekrav, GK-2383 - Hjälp med tillgänglighetsgaranti

SL Kundtjänst ska erbjuda praktisk och personlig hjälp av personal som är specialutbildad rörande tillgänglighetsgarantin.

Tjänstekrav, GK-2384 - Regler för tillgänglighetsgaranti

Kundnära personal inom SL-trafik ska ha kännedom om regler och rutiner för tillgänglighetsgarantin.

3.5 Reklam och konst i kundmiljöer och fordon

Till kundmiljöer räknas samtliga miljöer inom trafikförvaltningens ansvars- och avtalsområden där resenärer vistas såsom stationer, hållplatser, terminaler, väderskydd och plattformar inklusive gångstråk och spärrområden samt fordon och fartyg.

Systemkrav, GK-2387 - Reklam och konst

Reklam och konst ska inte vara placerad så att den riskerar att förväxlas med eller skymma information som rör trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheter, trafikinformation eller störningsinformation.

Systemkrav, GK-2388 - Reklam och konst - kontraster

Reklam och konst ska inte vara placerad så att den förstör eller försämrar omgivande kontraster.

Not: Särskild hänsyn ska tas till synsvaga/blinda resenärer.

Systemkrav, GK-2389 - Placering av gratistidningar mm.

Gratistidningar, tidningsställ, andra reklamföremål och samhällsinformation ska inte vara placerade så att de utgör hinder i gångstråk eller taktila stråk.

Systemkrav, GK-2390 - Trappa - foliering

Trappa ska inte vara folierad.

Systemkrav, GK-2391 - Fönster - foliering

Fönster ska inte vara folierat.

Systemkrav, GK-2392 - Slagdörr - reklam och samhällsinformation

Slagdörr bör inte vara försedd med reklambudskap eller samhällsinformation.

Systemkrav, GK-2393 - Vit rundel på dörr - Foliering

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Dörr ska inte vara folierad på den vita rundeln.

Systemkrav, GK-2394 - Reklam placering

Reklam ska inte täcka eller skymma

1. informationstavlor,
2. tillgänglighetsanpassningar (som exempelvis dekaleringar),
3. dörrknappar.
4. kontrastmarkeringar eller
5. taktila markeringar.

Systemkrav, GK-2395 - Reklam - påverkan på orientering

Reklam ska inte påverka möjligheten att känna igen, vistas eller orientera sig i trafikförvaltningens miljöer och fordon.

Systemkrav, GK-2396 - Reklam - påverkan på belysning

Reklam ska inte påverka befintlig belysning så att möjlighet att vistas, orientera sig eller ta del av information försämras.

Systemkrav, GK-2397 - Reklam och konst -doft och ljud

Reklam och konst ska inte alstra doft eller ljud.

Systemkrav, GK-2398 - Reklam och konst - flimrande ljus och bildväxlingar

Reklam och konst ska inte innehålla flimrande ljus eller snabba ljus- och bildväxlingar

Systemkrav, GK-2399 - Reklam och konst - film och animation

Om film eller animation används i reklam och konst ska filmen eller animationen inte innehålla snabba och häftiga sekvensväxlingar.

Systemkrav, GK-2400 - Reklam påverkan på resenärer

Reklam ska inte påverka möjlighet för resenär att vistas, orientera eller ta sig fram i gångstråk.

Systemkrav, GK-2401 - Reklam - golvnivå

Reklam ska inte förekomma på golv eller golvnivå.

Systemkrav, GK-2402 - Reklam - ledstråk

Reklam ska inte hindra åtkomst till eller utgöra hinder längs med naturliga ledstråk (t.ex. väggar) och taktila ledstråk.

Not: Se även avsnitt 4.1.8 samt avsnitt 4.1.12.

Tjänstekrav, GK-2403 - Tillfälliga reklambärare

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid sampling får eventpersonal använda tillfälliga reklambärare som exempelvis gatupratare, segel och rollups på anvisad plats, dock endast när eventpersonalen är närvarande.

Tjänstekrav, GK-2404 - Tillfälliga reklambärare - framkomlighet

Vid sampling ska eventpersonal säkerställa att tillfälliga reklambärare inte hindrar framkomlighet i resenärsmiljön.

Systemkrav, GK-2405 - Foliering av fordon - kontrasterande dörrar

Vid foliering av fordon ska fordonets dörrar kontrastera med minst 0,4 NCS mot resten av fordonet både på insidan och utsidan.

Not: För att säkerställa tydlig kontrastskillnad mellan fordon och dörrar kan trafikförvaltningen beroende på utformning begära justering av foliering till annan färgskala

Systemkrav, GK-2406 - Foliering av fordon - dörrkulör

Vid foliering av fordon ska fordonets dörrar ha samma kulör.

Not: Dörrfärgen ska ej användas på andra stora ytor än dörrar för att undvika missförstånd.

Systemkrav, GK-2407 - Foliering av fordon - inre väggar

Vid foliering av fordon ska fordonets inre väggar kontrastera med 0,4 NCS mot golv, sittplatser och ledstänger.

Systemkrav, GK-2408 - Prioritering mellan tillgänglighet och reklam

Vid intressekonflikt mellan reklam för extern verksamhet och tillgängligheten i trafikförvaltningens interna eller upphandlade verksamheters publika miljöer ska trafikförvaltningens beslut och det allmänna intresset av god tillgänglighet vara överordnat och respekteras.

4 Fasta kundmiljöer

En fast kundmiljö är en plats där ett resande startar, pågår eller avslutas och som inte är knuten till ett fordon. Med fasta kundmiljöer menas:

1. Station
2. Terminal
3. Hållplats
4. Bytespunkt/Resecentrum
5. Brygga och Kaj

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4.1 Trafikslagsövergripande krav

4.1.1 Service

Försäljningsplatser och informationsplatser innefattar exempelvis kundservicemoduler, spärrkiosker och SL Center.

Systemkrav, GK-2414 - Försäljningsplats och informationsplats - hörslina

Försäljningsplats och informationsplats ska ha minst en servicedisk som är utrustad med hörslina tydligt utmärkt med skyltar och piktogram.

Systemkrav, GK-2415 - Försäljningsplats och informationsplats - rullstolsanvändare

Försäljningsplats och informationsplats ska ha minst en servicedisk som är anpassad för att kunna expediera rullstolsanvändare genom att uppfylla följande mått:

1. Maximal höjd 900 mm.
2. 650 mm fritt utrymme upp till undersidan av disken.
3. Knäutrymme med minst 300 mm djup och en minimibredd på 600 mm.

Systemkrav, GK-2416 - Servicedisk - öppningsbar glasskiva eller kommunikationssystem

Om en servicedisk har en glasskiva mellan resenären och försäljaren ska servicedisken antingen ha öppningsbar glasskiva eller ett kommunikationssystem installerat.

Systemkrav, GK-2417 - Servicedisk -linjenätskartor

Servicedisk ska vara utrustad med linjenätskartor samt papper och penna för att vid behov underlätta kommunikation med resenärer.

Systemkrav, GK-2418 - Spärrlinje - kundservicemodul

Spärrlinje ska vara försedd med kundservicemodul i direkt anslutning till spärrlinjen för att underlätta kommunikation mellan personal och resenär i samband med passage av spärrlinje.

4.1.2 Toalett

Genomförandekrav, GK-2420 - Toaletter

Vid nybyggnad eller ombyggnad av resecentrum, stationer, terminaler samt större kollektivtrafikpunkter bör projekt bygga toaletter.

Systemkrav, GK-2421 - Information om offentlig toalett

Ifall en station, terminal eller ett resecentrum inte har toalett bör resenärsmiljön ha information om närmsta offentliga toalett i anslutning till kollektivtrafiken.

Systemkrav, GK-2422 - RWC

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om en resenärsmiljö erbjuder allmän toalett för resenärer ska resenärsmiljön ha minst en toalett som är tillgänglig för resenärer med funktionsnedsättning (RWC).

Systemkrav, GK-2423 - RWC - automatisk dörröppning

RWC ska vara försedd med anordning för automatisk dörröppning på såväl in- som utsidan.

Not: Vid utformning av RWC bör Boverkets föreskrifter BFS 2013:14 samt Bygg ikapp för ökad tillgänglighet och användbarhet för resenärer med funktionsnedsättning följas.

Systemkrav, GK-2424 - RWC i obemannad kundmiljö

Obemannad kundmiljö ska inte vara utrustad med RWC.

Tjänstekrav, GK-2425 - RWC - bemanning

RWC ska endast vara öppen när bemanning finns på platsen.

*4.1.3 Biljettköp och validering***Tjänstekrav, GK-2427 - Biljettköp och validering**

Alla ska kunna köpa, få information om giltighet och validera biljett. Trafikpersonal ska hjälpa till med information, köp och validering.

Systemkrav, GK-2428 - Biljettautomat - knappar och funktioner

Biljettautomat/validerare och tillhörande kortläsare ska ha knappar och funktioner som är kännbara, hörbara och synbara.

Systemkrav, GK-2429 - Biljettautomat - Instruktioner

Biljettautomat/validerare ska ha tydliga instruktioner och anvisningar.

Systemkrav, GK-2430 - Biljettautomat - pekskärm

Om biljettautomat/validerare har pekskärm ska pekskärmen ha god kontrast.

Systemkrav, GK-2431 - Taktill- och kontrastmarkerad kortläsare

Kortläsare på biljettautomat, spärr och validerare ska vara taktillmarkerad och kontrastmarkerad. Not: Se kapitel 2.

Systemkrav, GK-2432 - Biljettautomat för rullstolsanvändare

Om resenärsmiljö är utrustad med biljettautomat, validerare eller liknande ska resenärsmiljön ha minst en automat som uppfylla följande mått för att vara nåbar för rullstolsanvändare och barn:

1. 650 mm fritt utrymme upp till undersidan samt
2. 120 mm fritt utrymme inunder biljettautomaten/valideraren etc.

Systemkrav, GK-2433 - Kortläsare på spärrar

Spärr ska ha kortläsare som är taktillmarkerad och kontrastmarkerad.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09

Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Systemkrav, **GK-2434 - Kortläsare bred spärr**

Bred spärr (widegate) ska på framsidan av spärrkroppen ha en vinklad kortläsare placerad på 800-850 mm höjd mätt från kortläsarens mittpunkt.

Systemkrav, **GK-2435 - Validator - vinklad kortläsare**

Validator och liknande ska ha en vinklad kortläsare placerad på 800-850 mm höjd mätt från kortläsarens mittpunkt.

[Bild]

Exempel på tillgänglig validator

Genomförandekrav, **GK-2437 - Upphandling av köp- och valideringslösning**

Vid upphandling och komplettering av köp- och valideringslösning ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start för att utreda möjlighet att nå full tillgänglighet.

Systemkrav, **GK-2438 - SL kort - utformning**

SL kort ska ha en utformning och färg som bidrar till att underlätta för resenärer med funktionsnedsättning, äldre och barn.

Genomförandekrav, **GK-2439 - Ny valideringslösning**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid framtagning av nya eller förändrade biljett- och valideringslösningar ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start för att utreda möjlighet att nå full tillgänglighet.

4.1.4 Säkerhet

Systemkrav, GK-2441 - Trafikförvaltningens kundmiljöer - utformning

Kundmiljö ska vara säkert utformad för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

Not: Se även Trafikförvaltningens Riktlinjer för brandskydd i byggnad, anläggning och fordon

Systemkrav, GK-2442 - Utrymningsväg

Om nödutgång leder ut i det fria i närhet av trafikerade ytor bör utrymningsvägen vara försedd med åtgärder som hindrar barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning att hamna på de trafikerade ytorna.

Råd: Åtgärder kan vara skyddsräcke, god ljusmiljö, taktila markeringar i marken, skriftliga och talade varningsmeddelande. För säkerhet i korsning mellan oskyddade resenärer och fordon se avsnitt 4.4.4.

Systemkrav, GK-2443 - Dörr avsedd för utrymning

Om dörr är avsedd för utrymning bör dörren vara kontrasterande mot omgivningen.

Not: För detaljerade krav om kontrastmarkeringar, se avsnitt 4.1.7.

Systemkrav, GK-2444 - Dörrhandtag till brandavskiljande dörr

Brandavskiljande dörr ska ha dörrhandtag med tydlig kontrastmarkering som är lätt att trycka ner för både resenärer med rörelsenedsättning och barn.

Systemkrav, GK-2445 - Dörr i brandavskiljande glasparti - Automatisk dörröppnare

Brandavskiljande glasparti ska ha minst en dörr med automatisk dörröppnare.

Not: Involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis i ett tidigt skede.

Systemkrav, GK-2446 - Brandavskiljande glasparti - ljussignal

Brandavskiljande glasparti ska vara utrustat med ljussignal som automatiskt aktiveras vid brandlarm för att underlätta utrymning.

Genomförandekrav, GK-2447 - Plattformsbarriärer

Vid framtagande av plattformsbarriärer eller liknande lösningar ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start.

4.1.5 Belysning

Systemkrav, GK-2449 - Belysning på plattform

Belysning på plattform ska vara utformad så att hela plattformen är belyst.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2450 - Belysning på plattform - ljusstyrka**

Belysning på plattform ska ha sådan ljusstyrka att alla resenärer kan hitta och få hjälp att se marken samt att resenärer med hörselnedsättning kan läsa teckenspråk eller på läppar.

Systemkrav, GK-2451 - Resenärsmiljö - blanka ytor

Resenärsmiljö bör inte vara utformad med blanka ytor som kan avge störande reflexer.

Systemkrav, GK-2452 - Belysning på plattform - bländning

Belysning på plattform ska vara utformad så att den inte är bländande, varken för resenärer eller för förare.

Systemkrav, GK-2453 - Resenärsmiljö - förstärkt belysning

Resenärsmiljö ska ha förstärkt belysning vid informationstavlor, skyltar och vid andra punkter där det finns behov.

*4.1.6 Ytor och utrymmen***Systemkrav, GK-2455 - Yta i resenärsmiljö**

Yta i resenärsmiljö ska vara jämn, fast och halkfri.

Not: Material som räknas som jämna, fasta och halkfria är till exempel betong, asfalt och betongplattor med minsta mått 300 mm x 300 mm.

Systemkrav, GK-2456 - Gångyta

Gångyta i resenärsmiljö ska vara utformad så att resenär med funktionsnedsättning kan ta sig fram.

Systemkrav, GK-2457 - Gångyta - utformad för rullstol

Gångyta i resenärsmiljö ska vara utformad så att resenär med rullstol kan förflytta sig utan hjälp.

Systemkrav, GK-2458 - Gångyta - lutning

Gångyta ska vara så horisontell som möjligt.

Systemkrav, GK-2459 - Resenärsmiljö - plana ytor

Resenärsmiljö ska ha plana ytor för att möjliggöra för bland annat rullstols- och rollatoranvändare att vänta på ytorna före ombordstigning.

Systemkrav, GK-2460 - Passage på brygga och kaj, hållplats och plattform

Passage på brygga och kaj, hållplats och plattform ska vara tillräckligt stor och bred för att resenärer som använder rullande hjälpmedel ska kunna ta sig fram.

Trafikförvaltningen

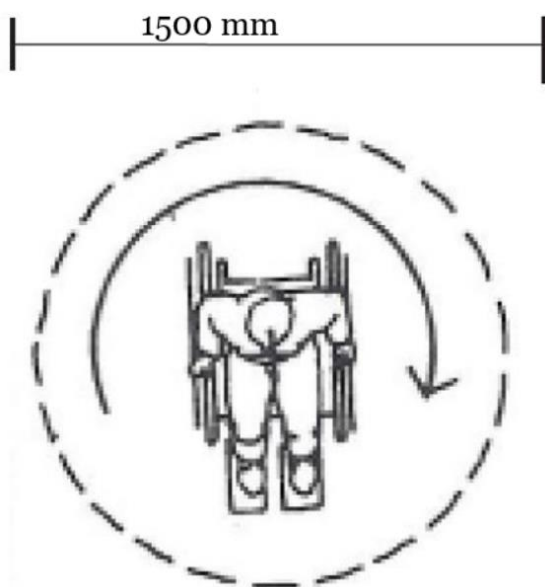
RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2461 - Brygga, kaj, hållplats och plattform - ytor för att vända rullstol**

Brygga, kaj, hållplats och plattform ska ha ytor som gör det möjligt att vända en rullstol.

Systemkrav, GK-2462 - Vändyta för rullstol

Vändyta för rullstol ska ha ett vändmått på minst 1500 mm som är fri från hinder och som inte inkluderar kontrasterande- och taktila markeringar utefter ”kant”, exempelvis perrong- eller bryggkant.

Vändmått för rullstol

4.1.7 Kontrastmarkering**Systemkrav, GK-2464 - Kontrasterande markering för orientering**

Resenärsmiljö ska vara försedd med kontrasterande markeringar för att underlätta för resenärer med synnedsättning att orientera sig samt varna resenärer för hinder eller fara.

Systemkrav, GK-2465 - Kontrasterande markering NCS

Kontrasterande markering ska ha en ljushetskontrast på 0,4 enligt NCS mot bakomliggande yta.

Systemkrav, GK-2466 - Trappa - kontrastmarkering

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Trappa ska ha kontrastmarkeringar med minst 400 mm djup i hela trappans bredd framför nedersta och på översta trappsteget.

Systemkrav, GK-2467 - Fribärande trappa

Fribärande trappa ska vara avskärmad och tydligt kontrastmarkerad så att resenärer med synnedsättning inte riskerar att gå in i trappan.

Systemkrav, GK-2468 - Vilplan

Vilplan ska vara kontrastmarkerat på motsvarande sätt som trappa.

Not: Det fält på vilplanet som inte har kontrastmarkering ska inte vara smalare än den kontrastmarkerade ytan på vilplanet.

Vid tillfällen där vilplanen inte är tillräckligt djupa är det bättre att kontrastmarkera hela vilplanet.

Systemkrav, GK-2469 - Hiss - kontrastmarkering

Hiss ska vara kontrastmarkerad med ett vitt fält framför hissdörren på minst 400 mm djup.

Kontrastmarkering av hiss

Systemkrav, GK-2470 - Hiss - kontrastmarkering av golv

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

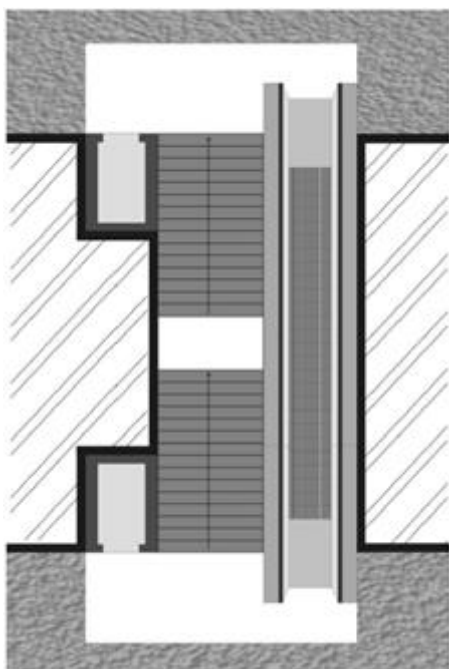
Om hiss har en slagdörr ska golvet framför hissen vara kontrastmarkerat för hela slagdörrens svepande rörelse.

Systemkrav, GK-2471 - Ramp - kontrastmarkering

Om ramp har större lutning än 1:20 (5 %) ska rampen vara kontrastmarkerad i början och slutet med ett djup av 300-350 mm.

Systemkrav, GK-2472 - Rulltrappa - kontrastmarkering

Yta framför rulltrappa ska vara kontrastmarkerad i början och slutet med minst 400 mm djup.

Kontrastmarkering av trappa, hiss och rulltrappa

Systemkrav, GK-2474 - Pelare - kontrastmarkering

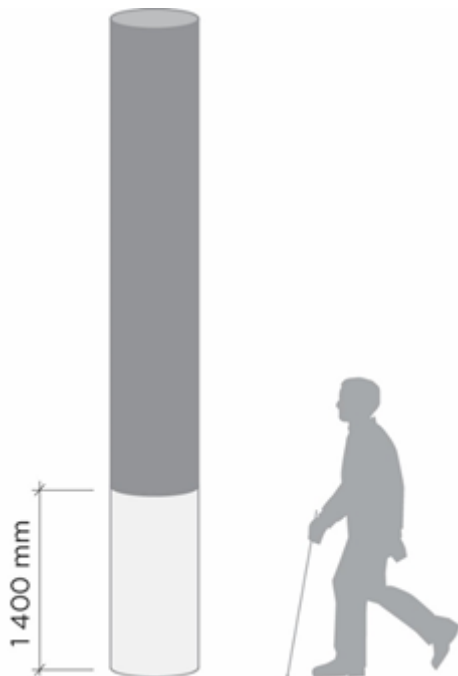
Om pelare är smalare än 500 mm i diameter ska pelaren räknas som hinder och vara kontrastmarkerad minst 1400 mm från golvet.

Not: Lokal anpassning kan innebära att hela pelaren kontrastmarkeras.

Undantag: Pelare bredare än 500 mm i diameter räknas inte som hinder utan som väggyta och behöver därmed inte kontrastmarkeras.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)*Kontrastmarkering av pelare***Systemkrav, GK-2475 - Helglasat parti - kontrastmarkering**

Helglasat parti i dörr och genomskinlig vägg ska vara kontrastmarkerat på två nivåer:

Nivå 1: Den nedre markeringens nedre kant bör sitta på 900-1000 mm över golv

Nivå 2: Den övre markeringens nedre kant bör sitta på 1400-1500 mm över golv

Systemkrav, GK-2476 - Kontrastmarkering på glas och genomskinligt parti

Kontrastmarkering på glas och genomskinligt parti ska på varje nivå bestå av en nedre rad med fyllda vita rektanglar och en övre rad med fyllda svarta rektanglar.

Not: Varje rektangel ska vara 45 mm bred och 80 mm hög. Det inbördes avståndet mellan varje rektangel ska vara 50 mm i höjd och bredd.

För kontrastmarkering i buss, se Bus Nordic,

www.svenskkollektivtrafik.se/partnersamverkan/modellavtal--bilagor/bus-nordic/

För kontrastmarkering i fartyg, se avsnitt 5.4.

4.1.8 Taktil markering**Systemkrav, GK-2480 - Taktilt ledstråk**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ifall naturligt ledstråk brister och inte fungerar för resenär med synnedsättning ska ledstråk vara taktilt.

Not: Ett naturligt ledstråk kan vara en obruten vägg, ledstång, staket etc. som resenärer med synnedsättning kan följa med teknikkäppen.

Systemkrav, **GK-2481 - Sammankoppling av taktila och naturliga ledstråk**

Taktila ledstråk ska vara sammankopplade med naturliga ledstråk.

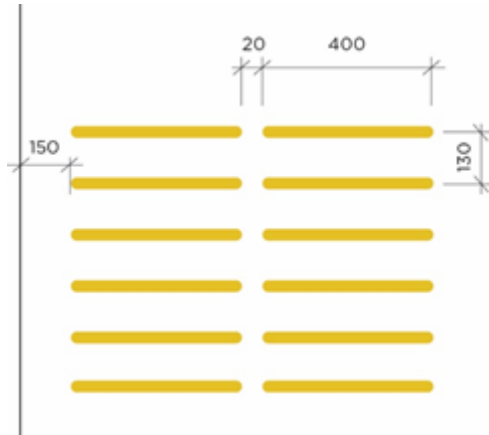
Systemkrav, **GK-2482 - Taktila ledstråk**

Taktilt ledstråk ska ha ett minsta avstånd på 1200 mm till yttersta kanten på hinder.

Not: Exempel på hinder kan vara reklamskyltar.

Systemkrav, **GK-2483 - Prator - taktil markering**

Prator ska vara utmärkt med en taktil markering i golvet nedanför bestående av 12 metallstavar.

Genomförandekrav, **GK-2484 - Behov av taktila ledstråk**

Vid införande av nya målpunkter i den fasta resenärsmiljön ska projekt utreda behov av taktila ledstråk i samarbete med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Not: Målpunkter kan vara utgång, trappa, hiss, ramp, toalett, väderskydd, valideringsplats etc.

För mer detaljerad information om taktil markering, se avsnitt under respektive trafikslag.

4.1.9 Entréer

Systemkrav, **GK-2487 - Resenärsmiljö - starka dofter/allergener**

Resenärsmiljö ska inte ha förekomst av starka dofter eller allergener längs gångstråken i trafikförvaltningens lokaler.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2488 - Ventilationssystem**

Resenärsmiljö ska vara försedd med ventilationssystem som motverkar starka dofter och allergener.

Not: Detta gäller såväl i kommersiella lokaler som i gångstråk.

Systemkrav, GK-2489 - Gångstråk i resenärsmiljö

Gångstråk i resenärsmiljö ska vara fria från varor och reklamskyltar så att framkomligheten inte försvåras för exempelvis resenärer med synnedsättning.

Systemkrav, GK-2490 - Entrédörr till resenärsmiljö

Entrédörr till resenärsmiljö ska var dimensionerad och utformad för eldriven rullstol, utan tröskel och med minsta bredd 800 mm, bredden bör dock vara minst 900 mm.

Systemkrav, GK-2491 - Entrédörr - tröskel

Ifall entrédörr har tröskel ska tröskeln vara avfasad och maximalt 25 mm hög.

Systemkrav, GK-2492 - Entrédörr - utrymme

Entrédörr ska ha ett minsta utrymme på minst 1500 x 1500 mm framför sig.

Systemkrav, GK-2493 - Entrédörr - automatisk skjutdörr

Entrédörr bör vara av typen automatisk skjutdörr.

Systemkrav, GK-2494 - Entrédörr - slagdörr

Ifall entrédörr är av typen slagdörr ska entrédörren vara utrustad med automatisk dörröppning eller öppning med manöverdon.

Systemkrav, GK-2495 - Slagdörr - manöverdon

Om slagdörr öppnas med manöverdon ska manöverdonet vara placerat minst 1000 mm från hörn.

Systemkrav, GK-2496 - Slagdörr - sensorlist

Slagdörr ska vara utrustad med sensorlist som stoppar dörr om någon eller något kommer i vägen.

*4.1.10 Trappor***Systemkrav, GK-2498 - Trappa - rak**

Trappa bör vara rak.

Systemkrav, GK-2499 - Trappa - antal trappsteg

Trappa bör ha minst två trappsteg.

Systemkrav, GK-2500 - Genomgående trappstegshöjd och trappstegdjup

Trappa ska ha trappsteg med genomgående trappstegshöjd och trappstegsdjup.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2501 - Trappsteg, djup och höjd**

Trappsteg bör vara minst 200 mm djupt och cirka 150 mm högt.

Systemkrav, GK-2502 - Trappsteg - trappnos

Trappsteg ska inte ha utskjutande trappnos.

Systemkrav, GK-2503 - Trappa - vilplan

Trappa med fler än 11-15 trappsteg eller en lyfthöjd på minst 5 meter ska var uppdelad med mellanliggande vilplan.

Systemkrav, GK-2504 - Trappa - öppna trappsteg

Trappa ska inte ha öppna trappsteg.

Systemkrav, GK-2505 - Trappa - ledstänger

Trappa ska ha ledstänger på båda sidor på 900 mm höjd.

Systemkrav, GK-2506 - Trappa - barnvagnsramp

Om trappa är försedd med barnvagnsramp ska ledstång vara placerad mellan barnvagnsramp och resterande del av trappan.

Not: Detta innebär att trappa med barnvagnsramp har minst tre ledstänger.

Systemkrav, GK-2507 - Ledstång

Ledstång ska fortsätta 300 mm förbi nedersta och översta trappsteget.

Systemkrav, GK-2508 - Bred trappa bör ha ledstång även i mitten. Not: Kontakta trafikförvaltningens ti...

Bred trappa bör ha ledstång även i mitten.

Not: Kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis för råd om ledstång i bred trappa.

Systemkrav, GK-2509 - Ledstång ska vara ergonomiskt utformad.

Ledstång ska vara ergonomiskt utformad.

Systemkrav, GK-2510 - Ledstång utan avbrott

Ledstång ska vara utformad utan avbrott och så att man kan hålla i ledstången förbi infästningar.

Systemkrav, GK-2511 - Ledstång - avstånd till vägg

Ledstång ska ha minst 45 mm fritt avstånd mellan räcke och vägg.

Systemkrav, GK-2512 - Ledstång - diameter

Ledstång bör ha en diameter på cirka 30 mm för att barn ska kunna greppa.

Systemkrav, GK-2513 - Ledstång - ljushetskontrast

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Ledstång ska ha en ljushetskontrast mot omgivningen.

4.1.11 Hissar

Systemkrav, GK-2515 - Hissnorm

Hiss ska följa den europeiska hissnormen SS EN 81-70.

Systemkrav, GK-2516 - huvudentré stationsbyggnad - hiss

Om inte tillgängligheten för resenärer med nedsatt rörlighet är tillgodosedd på annat sätt ska huvudentré till stationsbyggnad vara utrustad med hiss.

Systemkrav, GK-2517 - Terminal, resecentrum och station - hissar

Terminal, resecentrum och station bör vara utrustad med minst två hissar föra att öka redundansen, det vill säga att minska risken för att stationen blir obrukbar för vissa grupper om en hiss står i väntan på reparation.

Genomförandekrav, GK-2518 - Behov av hissar

Projekt ska i samråd utreda behov av ytterligare hissar i tidigt skede.

Not: Trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis ska involveras från start. Platsspecifika egenskaper såsom målpunkter ska utgöra underlag för en konsekvensanalys för personer med funktionsnedsättning.

Genomförandekrav, GK-2519 - Ytterligare hissar

Vid ombyggnad av terminal, resecentrum och station ska projekt utreda möjligheten att förstärka med ytterligare hissar.

Genomförandekrav, GK-2520 - Samutnyttjade hissar

Om terminal, station eller resecentrum byggs i eller nära köpcenter så att hissar samutnyttjas ska projekt överenskomma med köpcentret om att hissarna ska vara öppna under den tid då kollektivtrafiken är igång.

Systemkrav, GK-2521 - Hisskorg - storlek

Vid ombyggnad av befintlig hiss ska projekt utreda möjligheten att utöka hissorgens storlek.

Systemkrav, GK-2522 - Hisskorg

Vid ombyggnad ska hissorg vara minst 1400 x 1100 mm.

Systemkrav, GK-2523 - Hiss - utformning i glas

Hiss bör vara utformad i glas.

Systemkrav, GK-2524 - Hiss - kameraövervakning

Hiss bör vara kameraövervakad för att öka trygghet hos resenär.

Systemkrav, GK-2525 - Placering av hiss

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Hiss ska inte vara placerad avskilt eller i prång.

Systemkrav, GK-2526 - Hiss - ankomstsinal

Hiss ska ha utvändig och invändig ankomstsinal.

Systemkrav, GK-2527 - Ankomstsinal hiss

Om två eller flera hissar ligger intill varandra ska ankomstsinal för hiss tydligt ange vilken dörr som öppnas.

Not: Hiss ska ha utvändig och invändig ankomstsinal.

Systemkrav, GK-2528 - Hiss - rak genomgång

Hiss bör ha rak genomgång.

Systemkrav, GK-2529 - Hiss - talad information

Ny hiss ska vara utrustad med talad information som annonserar vilken våning hissen stannar på.

Systemkrav, GK-2530 - Hiss - dörröppningstid

Hiss ska ha en dörröppningstid som är anpassad så att rullstolsanvändare inte riskerar att klämmas.

Systemkrav, GK-2531 - Hiss - förlängd dörröppningstid

Ifall avstigande och påstigande resenärer på grund av platsbrist inte kan mötas ska hiss ha förlängd dörröppningstid så att påstigande resenär inte riskerar att bli frånåkt.

Systemkrav, GK-2532 - Manöverpanel för hiss - placering

Manöverpanel för hiss ska vara placerad med underkanten 800-900 mm över golv.

Not: Detta gäller både på insidan och utsidan av hissen.

Systemkrav, GK-2533 - Manöverpanel för hiss - utformning

Manöverpanel inne i hiss ska vara vinklad utåt, minst 30 helst 45 grader.

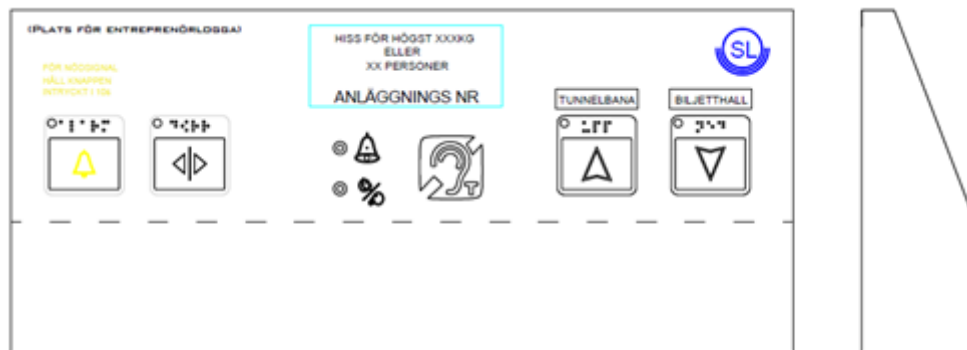
Systemkrav, GK-2534 - Manöverpanel för hiss - knappar

Manöverpanel för hiss ska ha knappar som:

1. Är stora, tydliga och enkla att trycka på.
2. Har taktill markering i form av relief och punktskrift
3. Är märkta med korta ord eller symboler.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Manöverpanel i hiss med tydliga knappar med taktil markering för bland annat ned- och uppfärd, punktskrift och hörslinga.

4.1.12 Ramper

Vid en lutning om 3 % eller högre anses yta utgöra ramp.

Systemkrav, **GK-2537 - Ramp - utformning**

Ramp ska vara utformad så att även resenärer med funktionsnedsättning kan förflytta sig säkert.

Systemkrav, **GK-2538 - Ramp - omväg**

Ramp ska inte vara placerad och utformad så att rampen utgör en onödigt lång omväg.

Systemkrav, **GK-2539 - Ramp - bredd**

Ramp ska ha en fri bredd på minst 1500 mm

Systemkrav, **GK-2540 - Ramp - ledstänger**

Ramp ska ha ledstänger på båda sidor på 900 mm höjd.

Systemkrav, **GK-2541 - Ramp - o-kant**

Ramp ska ha o-kant mot omgivande mark.

Systemkrav, **GK-2542 - Ramp - lutning**

Ramp bör inte luta mer än 1:20 (5 %).

Genomförandekrav, **GK-2543 - Ramp - lutningsutredning**

Ifall ramplutning blir mer än 1:20 (5 %) ska projekt redovisa en utredning som påvisar varför lutningskravet inte går att uppfylla samt föra dialog med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Systemkrav, **GK-2544 - Ramp - maximal lutning**

Ramp ska inte luta mer än 1:12 (8 %).

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2545 - Ramp - kontrastmarkering**

Om rampens lutning överstiger 5 % ska rampen vara kontrastmarkerad.

Not: Se avsnitt 4.1.7.

Systemkrav, GK-2546 - Ramp - höjdskillnad mellan vilplan

Ramp ska inte ha en höjdskillnad som är mer än 500 mm mellan två vilplan.

Systemkrav, GK-2547 - Ramp - vilplan

Vilplan för ramp ska vara 2000 mm.

Systemkrav, GK-2548 - Ramp - avåkningsskydd

Om ramp har en höjdskillnad mot omgivningen ska rampen vara utrustad med minst 40 mm höga avåkningsskydd på båda sidor om rampen.

Systemkrav, GK-2549 - Ramp - längd

Ramp ska inte överstiga 10 meter i längd.

Systemkrav, GK-2550 - Gångförbindelse - antal ramper

Gångförbindelse bör inte ha fler än två ramper med mellanliggande vilplan.

Systemkrav, GK-2551 - Gångförbindelse - stor nivåskillnad

Om gångförbindelse har stor nivåskillnad ska gångförbindelsen vara kompletterad med hiss

*4.1.13 Väderskydd***Systemkrav, GK-2553 - Väderskydd - utformning**

Väderskydd ska vara utformat så att barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning kan ta sig in och ut samt vistas i väderskyddet på ett enkelt och säkert sätt.

Systemkrav, GK-2554 - Väderskydd - fri yta

Väderskydd ska ha en fri yta med en diameter på minst 1500 mm som kan användas som sittyta och vändyta för rullstol.

Systemkrav, GK-2555 - Väderskydd - glasvägg

Om väderskyddet har glasvägg ska glasväggen vara kontrastmarkerad.

Not: För krav om kontrastmarkeringar, se avsnitt 4.5.3.

Systemkrav, GK-2556 - Plattform - fritt utrymme

Plattform för spårtrafik bör ha minst 1500 mm fritt utrymme för manövrering av rullstol mellan fordon och fasta hinder på plattformen.

Not: Exempel på fasta hinder är väderskydd.

Systemkrav, GK-2557 - Väderskydd - sittplats

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Väderskydd ska vara utrustat med sittplats om plats medger.

Not: För krav om sittplats, se avsnitt 4.1.12.

För krav om skyltning och pratorer, se kapitel 2.

För kompletterande krav rörande väderskydd i busstrafik, se avsnitt 4.5.1.

4.1.14 Möblering

Systemkrav, GK-2561 - Väderskydd - påstigning

Väderskydd eller annat fast föremål ska inte hindra påstigning och avstigning för resenärer med funktionsnedsättning.

Systemkrav, GK-2562 - Fria ledstråk

Gångväg, taktilt ledstråk eller naturligt ledstråk såsom exempelvis en vägg ska vara fritt från hindrande föremål såsom tidningsställ, papperskorgar, insamlingskärl, fristående informationsskyltar, reklamskyltar och bänkar.

Systemkrav, GK-2563 - Taktilt ledstråk - utrymme

Taktilt ledstråk ska inte ha något hindrande föremål placerat närmare än 1200 mm räknat från föremålets ytterkant.

Systemkrav, GK-2564 - Vägghmonterat föremål

Vägghmonterat föremål som exempelvis en reklamskylt ska inte sticka ut mer än 175 mm från vägg.

Systemkrav, GK-2565 - Utstickande objekt

Fast objekt och utstickande byggnadsdel som är lägre än 2200 mm över marken ska vara tydligt varningsmarkerade eller åtgärdade på annat sätt.

Systemkrav, GK-2566 - Informationstavla - hinder

Informationstavla ska inte ha något framförande hinder såsom exempelvis sittplats eller biljettautomat.

Not: Se avsnitt 2.13.

Systemkrav, GK-2567 - Fast kundmiljö - sittplats

Fast resenärsmiljö ska ha sittplatser som till mängden är anpassat för antalet resenärer.

Råd: På spårplattformar placeras sittplatser var 15:e meter. Sittplatser som inte uppfyller nedanstående krav får inte räknas.

Systemkrav, GK-2568 - Sittplats - höjd

Sittplats ska ha en sittyta som är placerad på 470-500 mm höjd ovan mark.

Systemkrav, GK-2569 - Sittplats - armstöd

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Sittyta ska ha minst två armstöd placerade vid ytterkanterna och framskjutna förbi sittytans framkant på 700 mm höjd ovan mark.

Systemkrav, GK-2570 - Sittplats - ryggstöd

Sittplats ska vara utrustad med ryggstöd.

Råd: Om exempelvis ett väderskydd inte är tillräckligt djupt för att rymma bänk med ryggstöd kan väderskyddets vägg fungera som ryggstöd.

Systemkrav, GK-2571 - Sittplats - kontrast

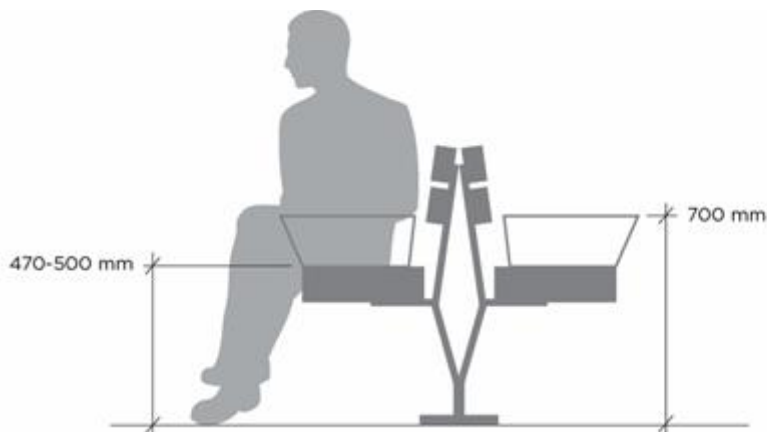
Sittplats bör vara kontrasterande mot omgivande material.

Systemkrav, GK-2572 - Armstöd - kontrast

Armstöd ska vara kontrasterande mot ryggstöd och sittyta.

Systemkrav, GK-2573 - Sittplats - yta för rullstol

Sittplats bör ha minst 1500 mm fri yta för rullstol vid sidan om sig.

Kravmått på sittplatser med framskjutande armstöd.

4.1.15 Angöring och parkering**Systemkrav, GK-2576 - Angöringsplats för färdtjänstfordon - placering**

Angöringsplats för färdtjänstfordon, taxibilar och privatfordon ska vara placerad på högst 25 meters avstånd från entré till

1. Resecenter,
2. Terminal och
3. Station

Systemkrav, GK-2577 - Angöringsplats - övrig trafik

Angöringsplats för färdtjänstfordon, taxibilar och privatfordon med tillstånd ska vara placerad så att den inte hindrar övrig trafik.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2578 - Angöringsplats - skyltning**

Angöringsplats för färdtjänstfordon, taxibilar och privatfordon med tillstånd ska vara tydligt skyltad.

Systemkrav, GK-2579 - Angöringsplats - storlek

Angöringsplats för färdtjänstfordon, taxibilar och privatfordon med tillstånd ska vara tillräckligt stor för att kunna ta emot specialfordon (cirka 9 meter)

Systemkrav, GK-2580 - Angöringsplats - belysning

Angöringsplats för färdtjänstfordon, taxibilar och privatfordon med tillstånd ska vara upplyst.

Systemkrav, GK-2581 - Angöringsplats - kantstenar

Angöringsplats för färdtjänstfordon, taxibilar och privatfordon med tillstånd ska ha kantstenar som är avfasade till nollnivå med en lutning på max 1:12 placerade bakom angörande fordon

Systemkrav, GK-2582 - Parkeringsplats för resenär med funktionsnedsättning - placering

Parkeringsplats reserverad för resenärer med funktionsnedsättning ska vara placerad så nära entrén som möjligt till hållplats, plattform, resecentrum eller terminal.

Not: Dessa parkeringsplatser kan vara placerade separerat från övriga parkeringsplatser. Infartsparkeringar ligger generellt placerade längre ifrån resecentrums, terminalers och stationers entréer än det maximala avstånd (10 meter) som rekommenderas mellan parkeringsplatser som är reserverade för resenärer med funktionsnedsättning och entréer.

Systemkrav, GK-2583 - Parkeringsplats för resenär med funktionsnedsättning - antal platser

Infartsparkering ska ha 5 procent, dock minst 1 plats, av det totala antalet parkeringsplatser reserverade för fordon med speciellt parkeringstillstånd för resenärer med funktionsnedsättning.

Systemkrav, GK-2584 - Parkeringsplats för resenär med funktionsnedsättning - hinder

Parkeringsplats reserverad för resenär med funktionsnedsättning ska vara placerad så att resenär slipper omväg på grund av hinder såsom höga trottoarkanter.

Systemkrav, GK-2585 - Bred parkeringsplats reserverade för resenär med funktionsnedsättning

Infartsparkering ska ha minst en parkeringsplats reserverad för resenär med funktionshinder som är 5 meter bred för att medge att rullstol kan lyftas in via ramp

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

eller lift från sidan av fordonet.

Not: Minimibredd för parkeringsplats som tillåter förflyttning av rullstol och bil är 3,6 meter.

Systemkrav, GK-2586 - Parkeringsplats för resenär med funktionsnedsättning - skyltning

Parkeringsplats reserverad för resenär med funktionsnedsättning ska vara tydligt skyltad och markerad på markbeläggningen

Systemkrav, GK-2587 - Parkeringsplats för resenär med funktionsnedsättning - belysning

Parkeringsplats reserverad för resenär med funktionsnedsättning ska ha god belysning

Systemkrav, GK-2588 - Parkeringsplats för resenär med funktionsnedsättning - lutning

Parkeringsplats reserverad för resenär med funktionsnedsättning ska inte luta mer än 1:50 (2 %) i längdled och sidled

Tjänstekrav, GK-2589 - Parkeringsplats reserverade för resenär med funktionsnedsättning

Huvudmannen för parkeringen ska tillse att parkeringsplats reserverad för resenär med funktionsnedsättning är väl underhållen och snöröjd

Systemkrav, GK-2590 - Cykelparkering - avgränsning

Cykelparkering ska vara väl avgränsad.

Not: Felparkerade cyklar är ett hinder för framförallt resenärer med synnedsättning

4.2 Tunnelbana

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för tunnelbana. Förutom dessa krav ska också krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande krav följas.

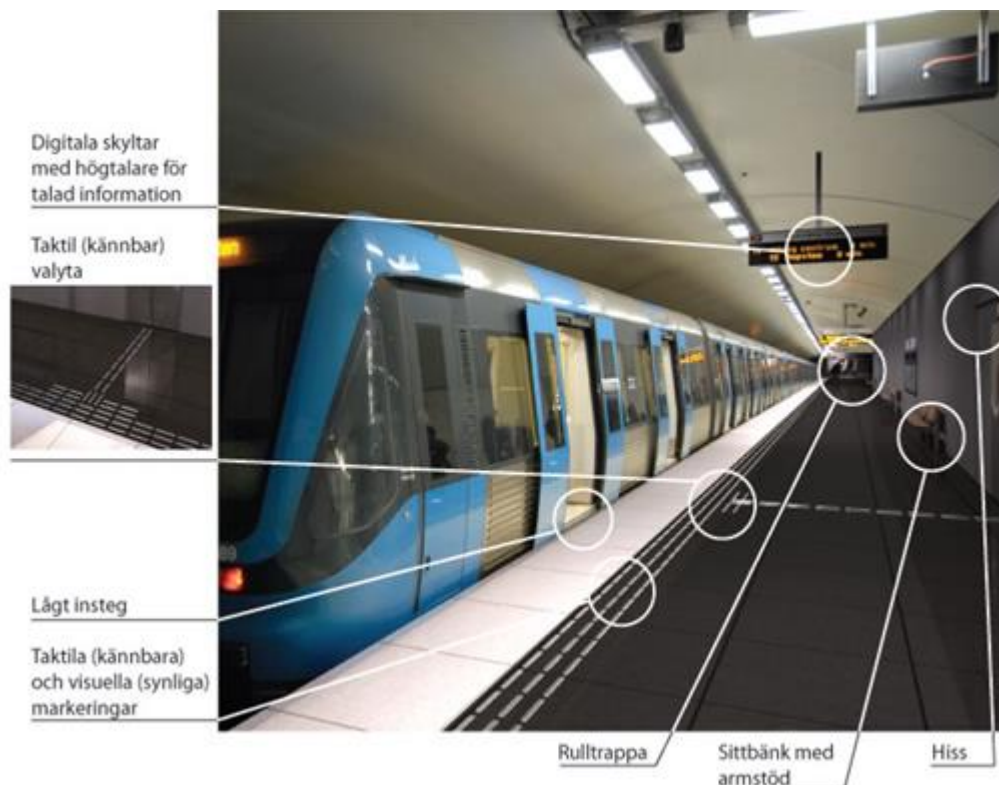

Illustration av tunnelbanestation

4.2.1 Plattformar

Systemkrav, **GK-2595 - Rak plattform**

Plattform bör vara rak eftersom svängda plattformar skapar ett avstånd mellan spårfordon och plattform.

Not: För övriga krav gällande spårgeometri, se (RiBest).

Systemkrav, **GK-2596 - Plattform - nivå**

Plattform som trafikeras av spårfordon ska vara i nivå med spårfordons instegshöjd.

Systemkrav, **GK-2597 - Avstånd mellan plattform och fordon**

Instegsavstånd mellan fordon och plattform ska inte överstiga 60 mm i sidled eller 45 mm i höjdlid.

Not: Ambitionen är att instegsavståndet mellan plattform och fordon ska vara så litet som möjligt.

Genomförandekrav, **GK-2598 - Instegsavstånd - avsteg**

Ifall det inte är möjligt att uppnå krav på instegsavstånd ska projekt kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis för att diskutera möjliga lösningar.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Not: Om avståndet mellan plattform och fordon inte uppfyller kraven ska detta i första hand överbryggas med lösningar på plattformen. I andra hand kan tekniska lösningar på fordonet övervägas.

Genomförandekrav, **GK-2599 - Plattformbarriärer**

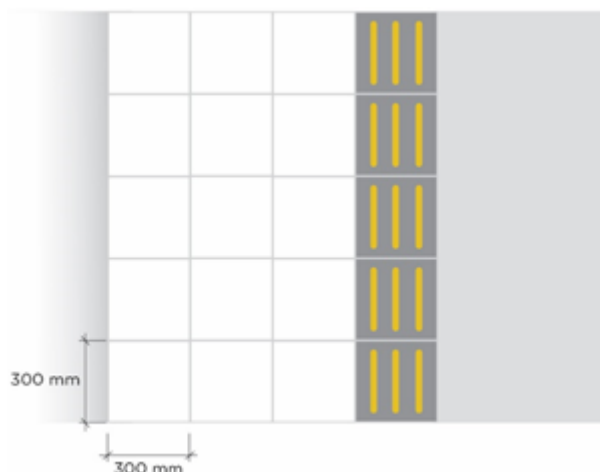
Vid framtagande av plattformbarriärer mellan spår och plattform ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis i tidigt skede.

4.2.2 Kontrastmarkering

Systemkrav, **GK-2601 - Plattformskant på tunnelbanestation**

Plattformskant på tunnelbanestation ska ha en minst 900 mm bred kontrastmarkering både inomhus och utomhus.

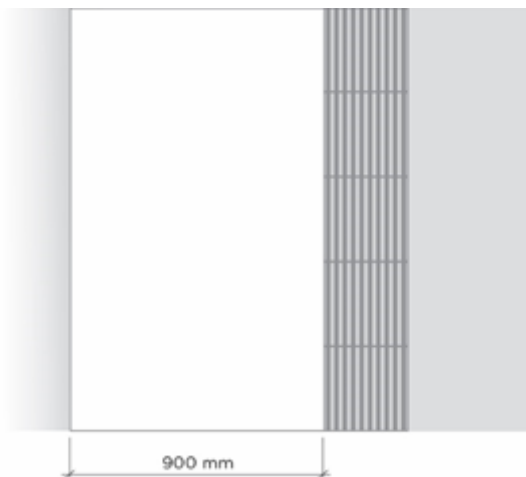
Not: I utomhusmiljöer bör en mörkare sinusplatta eller liknande material användas för att uppnå kontrast mot omkringliggande material.

Kontrastmarkering av plattform i tunnelbana, inomhus.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Kontrastmarkering av plattform i tunnelbana, utomhus.

4.2.3 Taktill markering, inomhusstationer

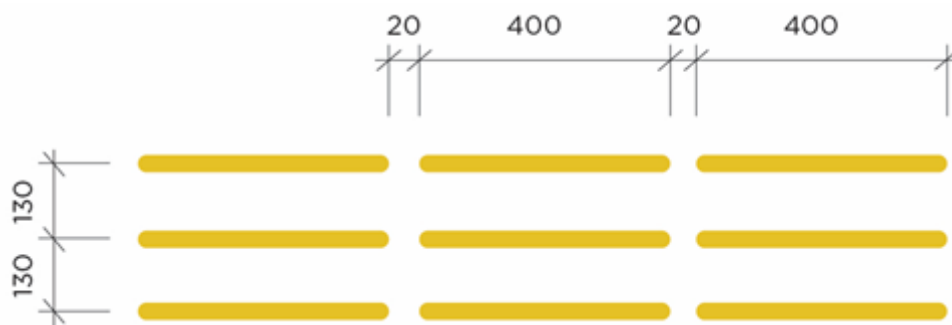
Systemkrav, **GK-2604 - Taktill markering inomhus**

Inomhusstation ska ha taktilla markeringar bestående av metallister i form av stavar.

Not: Stavar som bör ha lätt rundade hörn och vara svagt avfasade upptill för att underlätta för käppens svepande rörelse och minimera snubbelrisk.

Systemkrav, **GK-2605 - Taktill varningsmarkering**

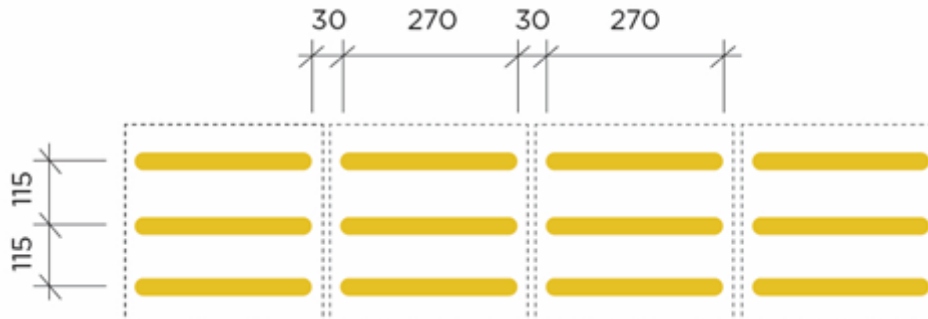
Taktill varningsmarkering på inomhus plattform ska bestå av tre parallella rader med metallister

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

 Fastställt datum
2021-12-09

 Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Utformning av taktill markering inomhus. Måtten gäller mm.

Systemkrav, **GK-2606 - Taktill varningsmarkering - plattformskant**

Plattformskant i tunnelbanan ska ha en synbar och kännbar varningsmarkering.

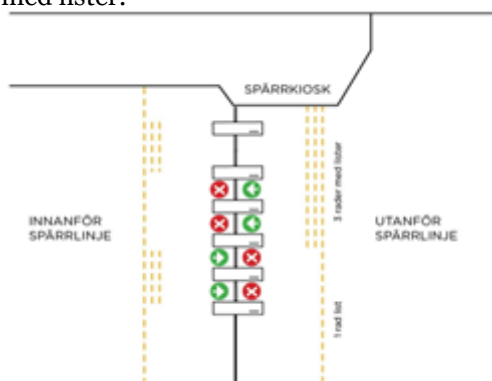
Systemkrav, **GK-2607 - Taktill varningsmarkering inomhus - placering**

Taktill varningsmarkering vid plattformskant inomhus ska ligga innanför det vita kontrastfältet.

Systemkrav, **GK-2608 - Taktill markering vid spärrlinje**

Biljetthall ska ha taktill markering före och efter spärrar.

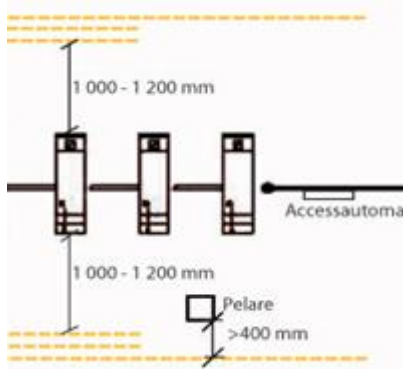
Not: Markering med tre parallella rader med lister vinkelrätt mot spärren visar spärrar som går att passera. De taktilla markeringarna ska placeras 1000-1200 mm från spärrarna. På de ställen där spärrlinjen inte kan passeras ska ledstråket reduceras till en hindermarkering i form av endast en rad med lister. På de ställen där spärrlinjen är bruten av en vägg eller staket ska ledstråket leda till staket eller vägg med endast en rad med lister.

Taktill markering vid spärrlinje

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Taktill markering av pelare.

Systemkrav, **GK-2609 - Taktill ledstråk inomhus**

Taktill ledstråk inomhus ska bestå av två parallella rader med metallister.

Systemkrav, **GK-2610 - Inomhusstation - taktilla ledstråk**

Inomhusstation ska ha taktilla ledstråk till:

1. hiss och/eller trappa om inte dessa är placerade i plattformsfärd, och
2. till rulltrappa om stationen inte är utrustad med varken trappa eller hiss, och
3. till mellanrummets vägg samt
4. till dörr i brandglasparti som ligger närmast trappa/rulltrapp

Systemkrav, **GK-2611 - Taktill ledstråk till trappa**

Taktill ledstråk till trappa ska gå till trappans närmaste ytterkant.

Not: I första hand ska ledstråket gå till höger sida. För hjälp med bedömning kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Systemkrav, **GK-2612 - Taktill ledstråk till hiss**

Taktill ledstråk till hiss ska gå till det hörn på hissen där manöverpanelen sitter.

Systemkrav, **GK-2613 - Taktilla ledstråk mellan trafikslag**

På inomhusstationer som är en del av ett integrerat trafiksystem såsom Stockholm City/T-Centralen ska de taktilla ledstråken sammankoppla de respektive stationerna och trafikslagen.

Genomförandekrav, **GK-2614 - Ledstråk i ett integrerat trafiksystem**

Vid nyanläggning eller komplettering av ledstråk i ett integrerat trafiksystem ska trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis involveras från start.

4.2.3.1 Taktilla valytor

Systemkrav, **GK-2616 - Taktilla ledstråk från taktill varningsmarkering**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om ledstråk går vinkelrätt från en taktil varningsmarkering ska riktningsändringen markeras så att resenären som följer varningsmarkeringen eller ledstråket uppmärksammar riktningsförändringen.

4.2.3.2 Taktil valyta längs med plattformskanten, inomhusstationer

Systemkrav, GK-2618 - Taktil valyta vid plattformskant

Taktil valyta längs med plattformskanten i inomhusstation ska vara utformad enligt utformningsalternativ 1 eller utformningsalternativ 2.

Utformningsalternativ 1: Stavar med måtten 400x30 mm fastskruvade i befintligt golvmaterial. Avståndet i linje mellan stavar ska vara 20 mm. Avståndet mellan stavar ska vara 130 mm.

Utformningsalternativ 2: Stavar med måtten 270x30 mm fastskruvade i måttanpassade golvplattor. Avståndet i linje mellan stavar ska vara 20 mm och avståndet mellan stavar ska vara 115 mm.

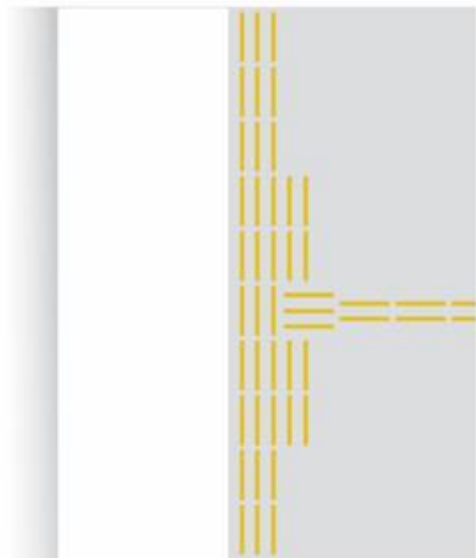
Taktilt ledstråk med valyta till vägg i mellanrum.

Trafikförvaltningen

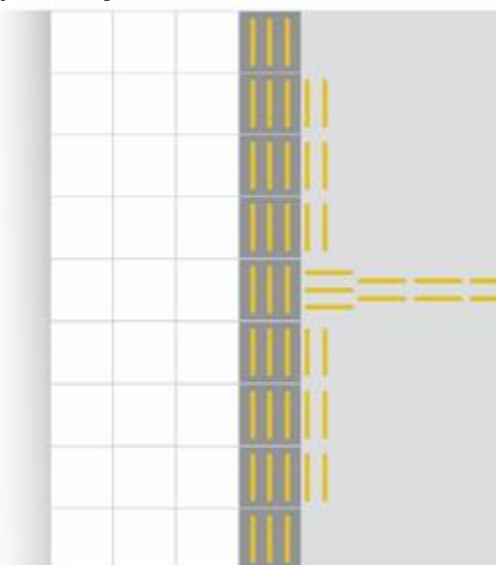
RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09

Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Utformningsalternativ 1.

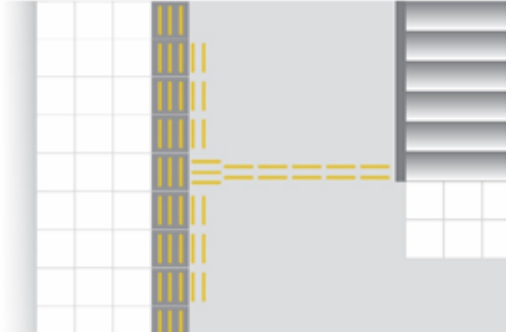
Utformningsalternativ 2.

Trafikförvaltningen

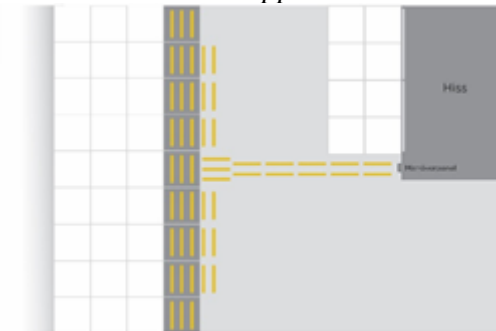
RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09

Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Taktilt ledstråk till trappkant

Taktilt ledstråk till hiss(manöverpanel)

4.2.3.3 Taktila valytor som inte ligger i direkt anslutning till plattformskanten, inomhusstationer

Systemkrav, GK-2620 - Taktil valyta - storlek

Om taktil valyta inte ligger i direkt anslutning till plattformskant ska valytan vara slät och ha storleken 600 mm x 600 mm.

Exempel bild slät valyta inomhusstation

4.2.4 Taktil markering, utomhusstationer

Systemkrav, GK-2622 - Taktil markering utomhus

Utomhusstation ska vara försedd med taktil markering bestående av sinusplattor eller likvärdig taktil lösning.

Systemkrav, GK-2623 - Taktil markering utomhus - kontrast

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Taktill markering i utomhusmiljö bör ha god kontrast mellan sinusplatta och omgivande material.

Not: Detta kan åstadkommas bland annat genom att använda mörkare sinusplatta.

Systemkrav, GK-2624 - Taktila ledstråk utomhus

Utomhusstation ska ha taktila ledstråk till

1. trappa, hiss och ramp, om dessa inte är placerade i plattformände samt
2. till ett väderskydd på plattformen

Råd: Bedömning av vilket väderskydd som det taktila ledstråket ska läggas till görs utifrån förutsättningar som resenärsflöden och möjlighet att höra information.

Not: På tunnelbanestationer och pendeltågsstationer som har fler än en entré kan det föreligga behov av att anlägga taktila ledstråk till fler väderskydd.

Systemkrav, GK-2625 - Taktill ledstråk till trappa

Taktill ledstråk till trappa ska gå till trappans närmaste ytterkant.

Not: I första hand ska ledstråket gå till höger sida. För hjälp med bedömning kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Systemkrav, GK-2626 - Taktill ledstråk till valideringsutrustning

Om validering av biljett sker innan påstigning ska station ha taktill ledstråk från befintligt ledstråk till valideringsutrustning.

Not: Bedömning av behov sker i samråd med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Systemkrav, GK-2627 - Taktila ledstråk mellan trafikslag

Utomhusstation som är en del av ett integrerat trafiksystem såsom Alvik ska ha taktila ledstråk som kopplar samman stationerna och trafikslagen.

Not: Sammankoppling av ledstråk ska dock endast ske på mark där trafikförvaltningen har rådighet.

Genomförandekrav, GK-2628 - Ledstråk i ett integrerat trafiksystem

Vid nyanläggning eller komplettering av ledstråk i ett integrerat trafiksystem ska trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis involveras från start.

Systemkrav, GK-2629 - Taktill varningsmarkering utomhus

Taktill varningsmarkering utomhus på tunnelbanans plattform ska vara 300-350 mm bred.

Råd: Utomhus kan kontrastmarkeringar utformas med svarta sinusplattor för få bästa effekter av kontrasteringen mot omkringliggande material.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

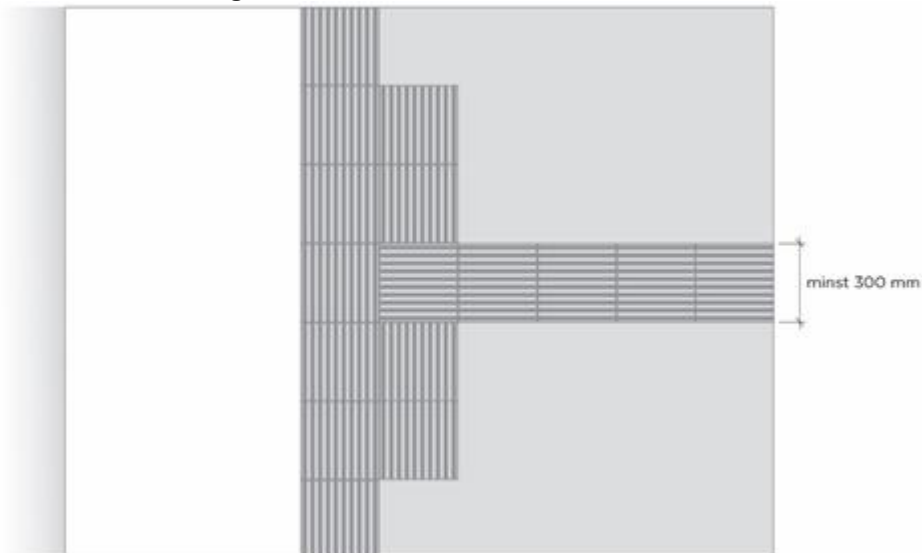
Fastställt datum
2021-12-09

Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4.2.4.1 Taktill valyta längs med plattformskanten, utomhusstationer

Systemkrav, **GK-2631 - Taktill valyta utomhus**

Taktill valyta utomhus ska vara utformad med en extra rad med sinusplattor parallellt med den taktilla markeringen.

Taktill markering av valyta längs med plattformskanten utomhus.

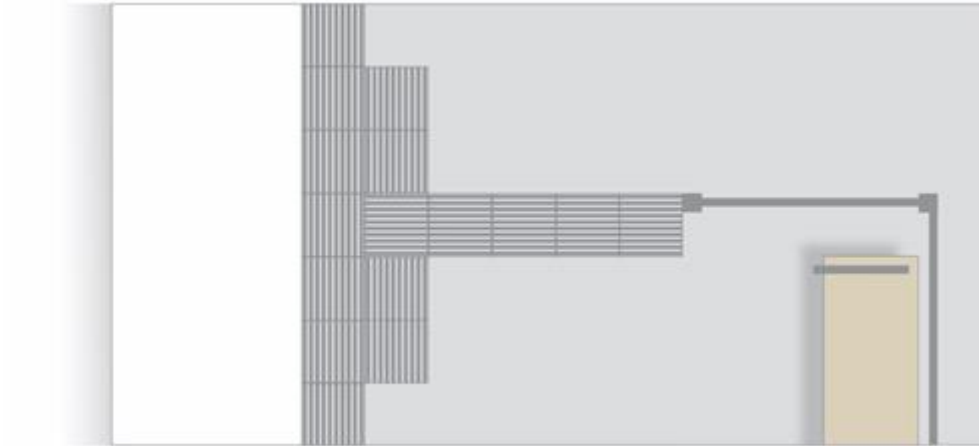
Systemkrav, **GK-2632 - Taktill ledstråk - utformning**

Taktill ledstråk ska

1. vara utformat vinkelrätt mot taktill varningsmarkering,
2. börja mitt i valytan, och
3. därefter fortsätta med två rader med sinusplattor till målpunkten.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Taktilt ledstråk utomhus till väderskydd.

4.2.4.2 Taktila valytor som inte ligger i direkt anslutning till plattformskanten, utomhusstationer

Systemkrav, **GK-2634 - Taktill valyta - storlek**

Om taktill valyta inte ligger i direkt anslutning till plattformskant ska den taktilla valytan ha storleken 600 mm x 600 mm och vara slät eller ha en annan struktur än omgivande material.

Exempel bild slät valyta utomhusstation

4.2.5 Djupa stationer

Vid djupa stationslägen kan avsevärt längre eller avvikande lösningar för vertikala kommunikationer krävas. Det här ställer stora krav på genomtänkta lösningar för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning för att tillgodose deras trygghet, säkerhet och tillgänglighet.

Genomförandekrav, **GK-2637 - Konsekvensbeskrivning djup station**

Vid nybyggnation eller större ombyggnation av djup station ska projekt ta fram konsekvensbeskrivningar för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

Genomförandekrav, **GK-2638 - Planering av djup station**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid nybyggnation av eller större ombyggnation av en djup station ska projekt rådfråga trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis tidigt i planeringsprocessen.

4.3 Pendeltåg

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för pendeltåg. Förutom dessa krav ska krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande följas.

Tekniska specifikationer för driftskompatibiliteten avseende funktionshinder i det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg och det transeuropeiska järnvägssystemet för höghastighetståg (TSD) ska minst följas vid nybyggnation och större ombyggnationer. Vid enklare åtgärder ska RiTill följas. För krav om höjd- och instegsavstånd bör krav i avsnitt 4.2.1 följas.

Systemkrav, GK-2642 - Taktill markering - utformning

Taktill markering och kontrastmarkering på pendeltågsplattform ska vara utformad enligt Trafikverkets riktlinjer.

Råd: Trafikverkets stationshandbok ger vägledning vid utformning av nya pendeltågsstationer och resecentrum.

Systemkrav, GK-2643 - Taktill ledstråk på pendeltågsplattform

Taktill ledstråk på pendeltågsplattform ska leda från befintligt ledstråk till minst en validator (ej lågt monterad) på plattformen.

Not: Vid planering av ledstråk ska projekt kontakta Trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

4.4 Lokalbana

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för lokalbana. Förutom dessa krav ska krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande krav följas. Trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis ska kontaktas för att utreda alternativa lösningar för kontrastmarkering och taktill markering. För krav på kombinationshållplatser, se avsnitt 4.6.

4.4.1 Plattformer

För krav om instegsavstånd för spårvagnen i höjd- och sidled, se avsnitt 4.2.1.

4.4.2 Kontrastmarkering

Systemkrav, GK-2649 - Plattformskant på lokalbanastation - kontrastmarkering

Plattformskant på lokalbanans stationer ska ha en minst 600-700 mm bred kontrastmarkering.

4.4.3 Taktill markering

Systemkrav, GK-2651 - Utomhusstation - taktila markeringar

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Utomhusstation ska ha taktila markeringar bestående av sinusplattor eller likvärdig taktil lösning, se avsnitt 4.2

Systemkrav, GK-2652 - Taktil varningsmarkering på lokalbanepattform

Taktil varningsmarkering på lokalbanepattform ska vara 300-350 mm bred

Systemkrav, GK-2653 - Prioriterad kontrastmarkering

Ifall plattformsbredd inte medger både taktilmarkering och kontrastmarkering med ett plant stråk emellan på minst 900 mm för rullstolar ska kontrastmarkering vara prioriterad.

Systemkrav, GK-2654 - Taktil varningsmarkering utomhus

Taktil varningsmarkering utomhus ska vara utformad med sinusplattor.

Not: I utomhusmiljöer bör en mörkare sinusplatta användas för att uppnå kontrast mot omkringliggande material.

Systemkrav, GK-2655 - Taktil valyta utomhus.

Taktil valyta utomhus ska vara utformad med en extra rad sinusplattor parallellt med den taktila markeringen.

Systemkrav, GK-2656 - Taktilt ledstråk utomhus

Taktilt ledstråk utomhus ska vara

1. utformat vinkelrätt mot varningsmarkering,
2. börja mitt i taktil valyta och
3. därefter fortsätta med 300-400 mm bredd till målpunkten.

Systemkrav, GK-2657 - Utomhusstation - taktila ledstråk

Utomhusstation och hållplats ska ha taktila ledstråk till

1. trappa, hiss och ramp, om dessa inte är placerade i plattformssände samt
2. till ett väderskydd på plattformen

Råd: Bedömning av vilket väderskydd som det taktila ledstråket ska läggas till görs utifrån förutsättningar som resenärsflöden och möjlighet att höra information.

Not: För taktilt ledstråk till målpunkter, se illustrationer i avsnitt 4.2.3.

Systemkrav, GK-2658 - Taktilt ledstråk till validator

Taktilt ledstråk på pendeltågsplattform ska leda från befintligt ledstråk till minst en validator (ej lågt monterad) på plattformen.

Genomförandekrav, GK-2659 - Planering av taktila ledstråk

Vid planering av utformning av taktila ledstråk utomhus ska Trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis kontaktas.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Genomförandekrav, GK-2660 - Taktila markeringar på träplattform**

Vid anläggning av taktila markeringar på träplattform ska trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis involveras från start.

4.4.4 Säkerhet**Genomförandekrav, GK-2662 - Gångfällor och spårpassager**

Vid utredning av nya eller ändring av befintliga gångfällor eller spårpassager ska trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis involveras från start.

Systemkrav, GK-2663 - Plattform - skyddsräcke

Om plattform ligger mellan två körbanor, har förbipasserande cykelbana eller ligger i anslutning till nedåtgående sluttning ska plattform ha skyddsräcke eller motsvarande lösning.

Not: Skyddsräcke eller motsvarande lösning fungerar också som en strukturerande och vägvisande åtgärd för resenärer med synnedsättning.

Systemkrav, GK-2664 - Passage över spår

Passage över spår i plan ska vara utformad så att alla resenärer, oavsett funktionsnedsättning, kan uppfatta varningsmarkeringar och enkelt kan passera över spåret.

Systemkrav, GK-2665 - Passager över spår - rullande hjälpmedel

Passage över spår ska vara utformad på sådant sätt att det är möjligt att passera med rullande hjälpmedel.

Systemkrav, GK-2666 - Plankorsning - kantsten

Plankorsning bör vara utformad med kantsten som gör det möjligt att orientera sig med käpp (ta ut riktning vinkelrätt) vid både bilkörfält och spårövergång.

Råd: Plankorsning över spårpassage kan ha en synbar ledlinje i gångriktningen som inte är en zebramarkering

Systemkrav, GK-2667 - Plankorsning - zebramarkering

Plankorsning bör ha zebramarkering över bilkörfält.

Systemkrav, GK-2668 - Plankorsning - saxad utformning

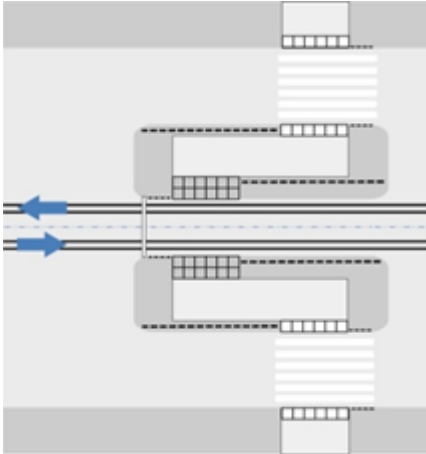
Om plankorsning inte är signalreglerad bör plankorsningen vara utformad saxad med två rader kupolplattor.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09

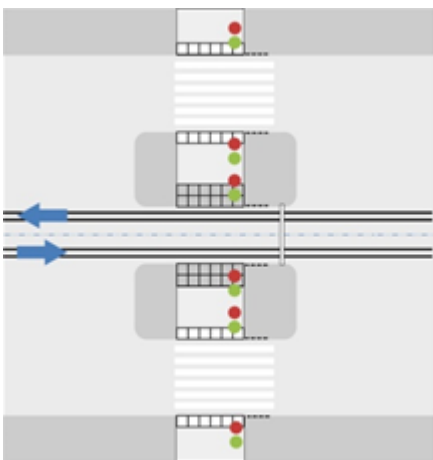
Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Oreglerad plankorsning.

Systemkrav, **GK-2670 - Plankorsning - ljudsignal**

Om plankorsning är signalreglerad bör trafiksignalen vara kompletterad med tickande ljudsignal över hela övergången.

Signalreglerad plankorsning

4.5 Busstrafik

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för busstrafik. Förutom dessa krav ska också krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande krav följas. För krav på kombinationshållplatser, se avsnitt 4.6.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4.5.1 Busshållplats

Väghållarna (kommuner, Trafikverket och enskilda väghållare) ansvarar för den fysiska utformningen av anläggande av kantsten, markbeläggning och taktila och kontrasterande markeringar på hållplatsen. Trafikförvaltningen ansvarar för att det finns information samt eventuellt väderskydd på hållplatsen. För busshållplats- och väderskyddsutformning samt krav på lutning, se (RiBuss). Nedan följer särskilda tillgänglighetskrav för busshållplats och väderskydd med dess möblering, se även avsnitt 4.1.12.

Illustration av en fullt tillgänglig busshållplats enligt samtliga krav i RiTill.

Systemkrav, **GK-2677 - Hållplats -skyddsräcke**

Om hållplats ligger mellan två körbanor, har förbipasserande cykelbana eller ligger i anslutning till nedåtgående sluttning ska hållplatsen ha skyddsräcke.

Systemkrav, **GK-2678 - Hållplats - ledstråk till påstigningspunkt**

Hållplats ska ha ledstråk draget från påstigningspunkt in till väderskydd, om väderskydd saknas till stolpe.

Systemkrav, **GK-2679 - Hållplats - fritt utrymme vid rampförsedd bussdörr**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Hållplats ska ha minst 2300 mm fritt utrymme vid rampförsedd busdörr (gäller andra dörren framifrån).

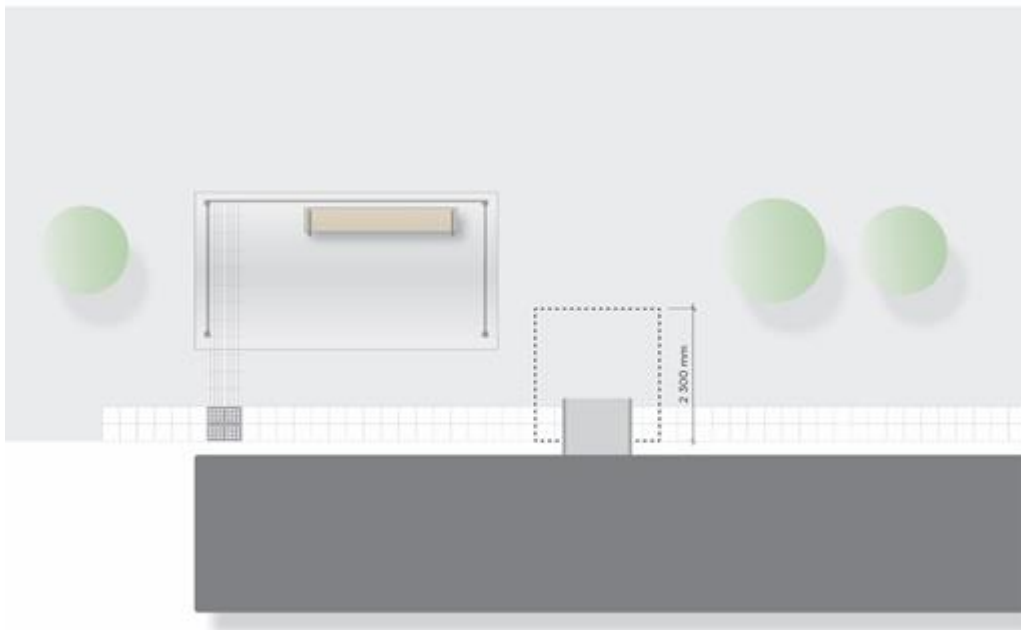

Illustration över fritt utrymme vid busshållplats och bussterminal.

Systemkrav, **GK-2680 - Tidtabell vid hållplats**

Tidtabell placerad på stolpe ska vara utformad och placerad för att kunna läsas på mycket nära håll utan hinder.

Not: Exempel på försvärande hinder kan vara papperskorgar, bänkar och dylikt.

Systemkrav, **GK-2681 - Väderskydd**

Väderskydd ska inte innehålla biljettautomat eller andra objekt som inte är kravställda.

Systemkrav, **GK-2682 - Väderskydd - placering**

Väderskydd ska vara utformat och placerat så att det inte hindrar påstigning och avstigning.

Not: Det krävs minst 1500 mm fritt utrymme för manövrering av rullstol.

För krav om kontrastmarkering av glaspartier i väderskydd se avsnitt 4.5.3.

För krav om prator som aktiveras med knapptryck se avsnitt 2.11.1.

För krav om taktill markering se avsnitt 4.5.4.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

 Fastställt datum
2021-12-09

 Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

4.5.2 Bussterminal

En bussterminal består av flera hållplatslägen.

Illustration av bussterminal.

Genomförandekrav, **GK-2689 - Terminal för allokeringstrafik**

Vid nybyggnad eller ändring av terminal för allokeringstrafik ska projekt utforma terminalen i samarbete med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Genomförandekrav, **GK-2690 - Gruppering av påstigningspunkter.**

Projekt bör utreda och konsekvensbeskriva gruppering av påstigningspunkter och gater samt färgkodade väntplatser med tillhörande infokvarter.

Systemkrav, **GK-2691 - Hållplats - utformning**

Hållplats ska vara utformad i enlighet med den standard för busshållplatser som beskrivs i avsnitt 4.5.1.

Systemkrav, **GK-2692 - Terminal - samlingstavlor**

Terminal ska vara försedd med samlingstavlor vid entréerna.

Systemkrav, **GK-2693 - Terminal - taktila ledstråk**

Terminal ska ha taktila ledstråk till gate, påstigningspunkt samt prator för trafikinformation.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2694 - Terminal - taktil markering vid gate**

Terminal ska vid gate ha taktila markeringar som anger gatebeteckning.

Systemkrav, GK-2695 - Terminal - taktila skyltar vid utgång

Terminal ska vid varje utgång vara försedd med taktila skyltar med utgångens benämning.

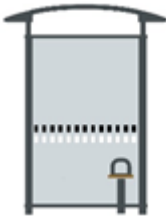
*4.5.3 Kontrastmarkering***Systemkrav, GK-2697 - Hållplats - kantsten**

Hållplats ska längs kantstenen ha vita, kontrasterande plattor i två rader.

Not: Se illustrationer över busshållplats i avsnitt 4.5.4.

Systemkrav, GK-2698 - Väderskydd - kontrastmarkering

Nyutvecklad väderskyddslösning ska ha kontrastmarkering enligt figur nedan med kontrastmarkeringens nedre kant placerad 1000 mm över marknivån.

Not: För övriga krav om kontrastmarkering, se avsnitt 4.1.7.

*4.5.4 Taktil markering**4.5.4.1 Taktil markering, hållplatsläge***Systemkrav, GK-2701 - Hållplatsläge - markering påstigningsyta**

Påstigningsyta ska vara taktilt markerad med 300-350 mm svarta kupolplattor.

Systemkrav, GK-2702 - Hållplats - vägledning

Hållplats ska ha taktilt ledstråk från påstigningsyta in i väderskydd i form av 300-350 mm vita sinusplattor.

Not: De vita sinusplattorna läggs i anslutning till påstigningsytans svarta kupolplattor, 90 grader mot kantsten.

Systemkrav, GK-2703 - Hållplats - snubbelrisk

Hållplats ska inte ha skarvar mellan betongyta och plattor som kan utgöra snubbelrisk.

Systemkrav, GK-2704 - Hållplats - taktil valyta

Taktil valyta ska vara utformad med dubbla rader med sinusplattor vid vändpunkten.

För alternativ utformning av påstigningspunkt, se 'RiGata'.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09

Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

För övriga krav om taktil markering, se avsnitt 4.1.8.

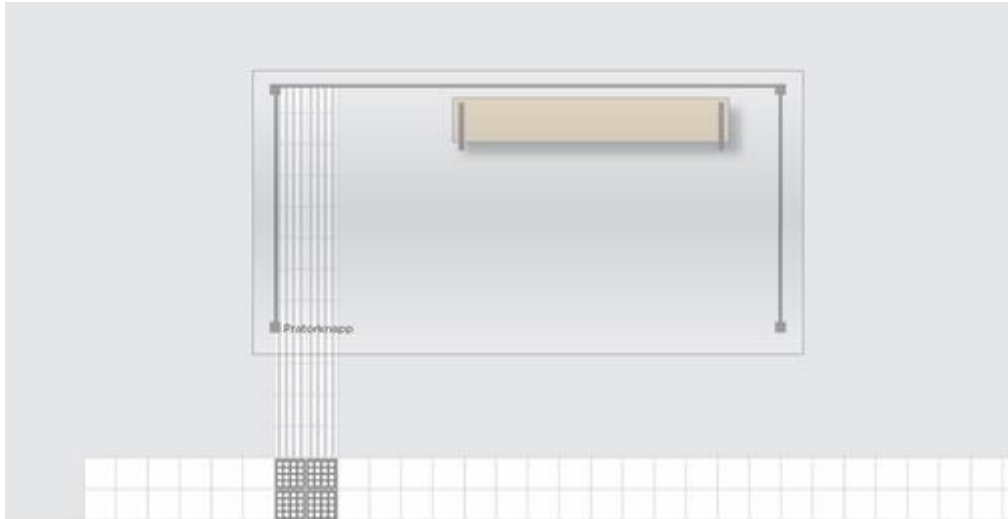

Illustration av taktil markering vid påstigningsplats på asfalt.

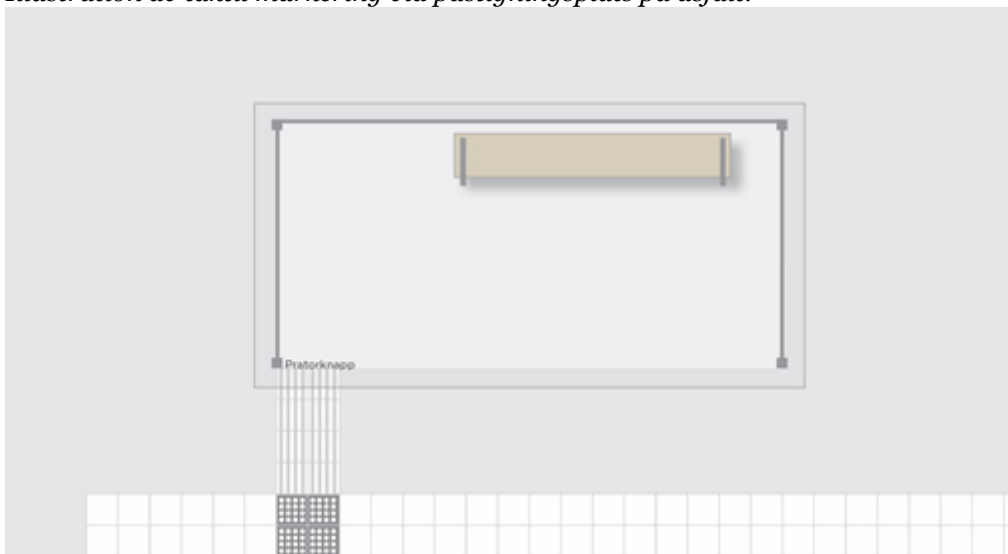

Illustration av taktil markering vid påstigningsplats vid betongyta.

4.5.4.2 Taktil markering, bussterminal utomhus

Genomförandekrav, **GK-2709 - Bussterminal - utredning taktila ledstråk**

Vid nybyggnad eller ombyggnad av bussterminal ska projekt utreda möjligheten att anlägga taktila ledstråk i samverkan med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2710 - Bussterminal - ledstråk**

Bussterminal ska ha ledstråk till

1. påstigningspunkt,
2. trappa,
3. hiss,
4. ramp och
5. övergångsställe.

Systemkrav, GK-2711 - Bussterminal - logiska ledstråk

Bussterminal ska ha raka och logiska ledstråk.

Systemkrav, GK-2712 - Bussterminal - ledstråksdragning

Ledstråk på bussterminal ska vara draget bakom väderskydd och bortom ytor avsedda för väntande bussresenärer.

Systemkrav, GK-2713 - Ledstråk till övergångsställe

Om ledstråk leder till övergångsställen ska ledstråket ansluta mitt i raden med kupolplattor.

Systemkrav, GK-2714 - Övergångsställe

Övergångsställe i terminal ska leda rakt över gatan för att underlätta orienteringen.

Systemkrav, GK-2715 - Övergångsställe - utformning

Övergångsställe i terminal ska vara utfört enligt den så kallade Stockholmsmodellen.

Systemkrav, GK-2716 - Ledstråk till påstigningspunkt

Om väderskydd saknas vid busshållplats ska ledstråk vara draget direkt till påstigningspunkt.

Systemkrav, GK-2717 - Påstigningspunkt - markering

Påstigningspunkt ska vara markerad med två efter varandra placerade kupolplattor.

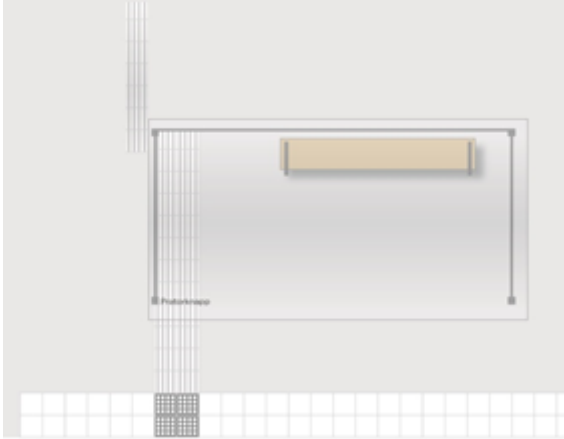
Systemkrav, GK-2718 - Ledstråk till väderskydd

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Hållplats med väderskydd ska ha ledstråk som leder till väderskyddets bakre högra hörn, se figur.

Systemkrav, GK-2719 - Hållplats - taktil skylt

Busshållplats ska ha taktil skylt med hållplatsens bokstavsbezeichnung.

Systemkrav, GK-2720 - Taktil skylt - placering

Taktil skylt på busshållplats ska veta ut mot buss och vara placerad på samma höjd som tryckknapp för prator.

Not: För utformning av taktil skylt se avsnitt 2.13.2.

4.6 Kombinerad hållplats för buss och spårväg

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för kombinerad hållplats för buss och spårväg. Förutom dessa krav ska också krav i avsnitt 4.1 Trafikslags-övergripande krav följas samt krav för lokalbana och buss i avsnitt 4.4. och 4.5. För krav om instegsavstånd för spårvagnen i höjd- och sidled, se avsnitt 4.2.1. När både buss och spårvagn trafikerar samma hållplats ska utformningen av hållplatsen utformas utifrån fordonens olika egenskaper.

Systemkrav, GK-2723 - Kombinerad hållplats - skyddsräcke

Om hållplats ligger mellan två körbanor, har förbipasserande cykelbana eller ligger i anslutning till nedåtgående sluttning ska hållplatsen ha skyddsräcke.

Systemkrav, GK-2724 - Kombinerad hållplats - varningsmarkering

Kombinerad buss- och spårvagnshållplats ska längs hela plattformen vara försedd med en syn- och kännbar varningsmarkering längs hela plattformen.

Systemkrav, GK-2725 - Kontrastmarkering

Kontrastmarkering ska vara vit och 600-700 mm bred.

Trafikförvaltningen

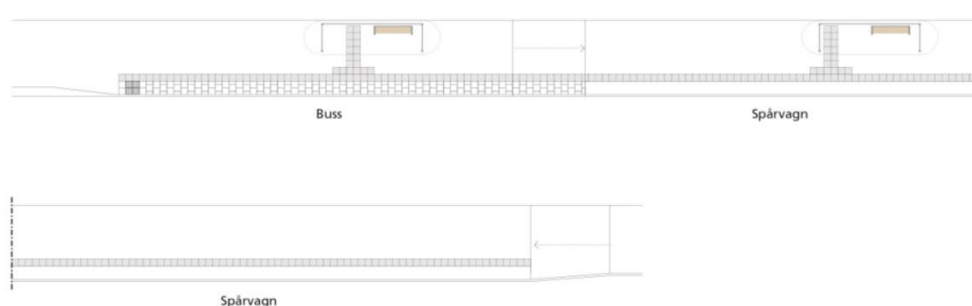
RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2726 - Kombinerad hållplats - sinusplattor**

Kombinerad buss- och spårvagnshållplats ska vara försedd med taktill markering i form av 300-350 mm breda sinusplattor innanför kontrastmarkering.

Systemkrav, GK-2727 - På kombinerade buss- och spårvagnshållplatser

Kombinerad buss- och spårvagnshållplats ska vara försedd med samma typ av markering för område där resenär stiger på buss som vid busshållplatser.

4.7 Sjötrafik

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för sjötrafik. Förutom dessa krav ska också krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande krav följas.

4.7.1 Bryggor och kajer**Genomförandekrav, GK-2731 - Flytbrygga**

Projekt bör utreda och eftersträva möjligheten att använda av flytbrygga i pendelbåtstrafiken.

Not: Flytbryggor innebär goda möjligheter att anordna ett plant insteg till fartyget.

Genomförandekrav, GK-2732 - Brygga och kaj - taktilla markeringar

Vid anläggning av taktilla markeringar på brygga och kaj ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start.

Systemkrav, GK-2733 - Flytbrygga - konstruktion

Flytbrygga ska vara stabilt och säkert konstruerad för att inte försvåra för resenärer med nedsatt balans.

Systemkrav, GK-2734 - Brygga och kaj - utrymmen och passager

Brygga och kaj ska vara utformad så att utrymmen och passager är tillräckligt stora och breda för att resenärer som använder rullande hjälpmedel ska kunna ta sig fram och vistas på bryggan eller kajen.

Systemkrav, GK-2735 - Brygga och kaj - hinderfri yta

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Brygga och kaj ska ha en minst 1500 mm plan, horisontell och hinderfri yta framför landgången.

Not: Den plana ytan ska möjliggöra för bland annat rullstols- och rollatoranvändare att vänta på före ombordstigning.

4.7.2 Trappor, hissar och ramper

Systemkrav, GK-2737 - Brygga och kaj - ramp

Om det finns en nivåskillnad mellan brygga eller kaj och omgivande mark ska bryggan eller kajen vara utrustad med ramp.

Systemkrav, GK-2738 - Ramp - ledstänger

Ramp till flytbrygga ska ha ledstänger på 700 mm respektive 900 mm höjd.

För övriga krav vad gäller trappor/hissar/ramper se avsnitt 4.1.10.

4.7.2.1 Ramp till flytbrygga

För flytbryggor där rörliga ramper anläggs kan krav som gäller fasta ramper ej uppfyllas.

En rörlig ramp fästs i en fix punkt vid landanslutning som rampen kan rotera kring.

Detta medför att rampens anslutning mot bryggan kan följa vattenståndsvariationer.

Genomförandekrav, GK-2742 - Rörlig ramp - vattenstånd

Vid utformning av en rörlig ramp ska projekt beakta lutningar för variationer mellan MLW (medellågvatten) och MHW (medelhögvatten).

Genomförandekrav, GK-2743 - Rörlig ramp - lutningar och längd

Vid utformning av en rörlig ramp ska projekt säkerställa att lutningar och längd hålls inom rimliga värden i samråd med trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

4.7.3 Säkerhet

Systemkrav, GK-2745 - Brygga och kaj - balansstöd

Brygga och kaj ska ha balansstöd i form av ett räcke längs med ena kanten från landförbindelsen och fram till 1200 mm från bryggans eller kajens framkant.

Systemkrav, GK-2746 - Räcke - höjd

Räcke på brygga eller kaj ska vara minst 1100 högt.

Systemkrav, GK-2747 - Räcke - greppbart

Räcke på brygga eller kaj ska ha en översta del som är lätt att greppa.

4.7.4 Möblering

Systemkrav, GK-2749 - Brygga och kaj - bänk

Brygga och kaj vid stor bytes- och replipunkt ska vara utrustad med bänk.

Systemkrav, GK-2750 - Brygga och kaj - väderskydd

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om brygga eller kaj är utrustad med väderskydd ska väderskyddet uppfylla krav för väderskydd i busstrafiken.

Not: Se avsnitt 4.5.1.

För krav vad gäller möblering på brygga eller kaj, se avsnitt 4.1.12.

4.7.5 Semaforer

Dagens semaforer är inte användbara för alla resenärer. På sikt bör Trafikförvaltningen utveckla en ny semaforlösning som är användbar för resenärer med funktionsnedsättning.

Idag finns semaforer på en majoritet av alla bryggor och kajer, men framöver bör inte semaforer vara det enda sättet att tillkalla fartyg. Det bör också finnas ett telefonnummer som kan ringas för att tillkalla ett fartyg till bryggan eller kajen. I pendelbåtstrafik behövs inga semaforer eftersom fartygen i den trafiken lägger till vid samtliga bryggor och kajer enligt den tidtabell som finns upprättad.

Systemkrav, GK-2755 - Semafor - instruktion

Brygga och kaj ska vara försedd med instruktion om användning av semafor i närhet av annan information på bryggan eller kajen.

Systemkrav, GK-2756 - Semafor - placering

Semafor ska vara placerad så att resenär kan nå semaforen utan omväg och utan att risk för att hamna utanför bryggan eller kajen.

Systemkrav, GK-2757 - Semafor - resenärer med synnedsättning

Semafor ska vara placerad så att den inte står i vägen eller utgör en risk för resenärer med synnedsättning att gå in i den.

Systemkrav, GK-2758 - Semafor - omgivande yta

Semafor ska ha en omgivande yta på 1500 mm som är fri från hinder på åtminstone två sidor.

Systemkrav, GK-2759 - Semafor - avvikande färg

Semafor ska vara i avvikande färg mot omgivningen.

Systemkrav, GK-2760 - Semafor - kontrast

Semafor bör ha en ljushetskontrast mot omgivningen på minst 0,4 enligt NCS.

Systemkrav, GK-2761 - Semafor - draglina

Semafor ska ha en draglina med handtag som är möjlig att nå för både sittande och stående resenärer.

Systemkrav, GK-2762 - Semaforhandtag - höjd

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Handtag för semafor ska vara på en höjd mellan 800 mm och 1000 mm så att alla resenärer, även kortväxta resenärer och barn, kan nå handtaget.

Systemkrav, GK-2763 - Semaforhandtag - greppbart

Handtag för semafor ska vara enkelt att greppa.

Systemkrav, GK-2764 - Semafor - kraft

Semafor bör inte kräva större kraft än att ett barn klarar av att använda semaforen.

*4.7.6 Kontrastmarkeringar***Systemkrav, GK-2766 - Pollare och förtöjningsring - kontrast**

Pollare och förtöjningsring ska kontrastera mot omgivningen alternativt ha kontrasterande färg i en ring på marken med 300 mm i diameter runt pollarna.

Systemkrav, GK-2767 - Pollare och förtöjningsring - ljushetskontrast

Pollare och förtöjningsring bör ha en ljushetskontrast mot omgivningen på minst 0,4 enligt NCS.

Systemkrav, GK-2768 - Nivåskillnad kaj eller brygga

Ifall kaj eller brygga har nivåskillnad som kan innebära fallrisk ska nivåskillnaden vara tydligt kontrastmarkerad.

Systemkrav, GK-2769 - Brygga och kaj - kontrastmarkerad kant

Om kant på brygga eller kaj är öppen och saknar skyddande räcke ska bryggan ha en minst 600-700 mm bred kontrastmarkering i form av kupolplattor eller likvärdig lösning längs kanten med en ljushetskontrast mot omgivningen på minst 0,4 enligt NCS.

Kontrastmarkering av pollare och bryggslut.

*4.7.7 Belysning***Systemkrav, GK-2771 - Brygga och kaj - belysning**

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Brygga eller kaj i pendelbåtstrafiken bör ha belysning.

Råd: Det är eftersträvansvärt att även bryggor och kajer i skärgårdstrafiken har belysning.

4.7.8 Information

Systemkrav, GK-2773 - Brygga och kaj - kundtjänst

Brygga och kaj ska vara försedd med information om telefonnummer till kundtjänst.

Systemkrav, GK-2774 - Brygga och kaj - prator

Om brygga eller kaj har digital information ska bryggan eller kajen vara utrustad med prator.

För krav kopplat till information, skyltning och prator se kapitel 2.

5 Fordon och fartyg

Detta kapitel innehåller fordonskrav för de fordon som anskaffas och tillhandahålls av trafikförvaltningen samt för de fordon som anskaffas av trafikutövarna. Med fordon avses spårfordon, bussar och fartyg.

Avseende pendeltåg gäller kraven i detta kapitel utöver dem krav som ställs i TSD.

Det kan i framtiden komma in andra fordon än de som används idag, exempelvis andra typer av bussar eller linbanor.

Vid upphandling av större ombyggnad, livstidsförlängning och nyanskaffning av spårfordon och fartyg ska projekt värdera tillgänglighet likt andra områden under utvärderingar av inkomna anbud.

Genomförandekrav, GK-2781 - Tillgänglighet nya fordonstyper

Vid utredning av nya fordonstyper i trafikförvaltningens verksamhet ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start så att tillgänglighetsfrågor ingår under hela processen.

Genomförandekrav, GK-2782 - Fordon - tillgänglighetsfrågor

Vid större ombyggnad, livstidsförlängning och nyanskaffning av spårfordon ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start så att tillgänglighetsfrågor ingår under hela processen.

Genomförandekrav, GK-2783 - Fordon - testgrupper

Vid större ombyggnad, livstidsförlängning och nyanskaffning av spårfordon och fartyg ska projekt i designprocessen genomföra samråd med testgrupper av barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

Not: Deltagare i testgrupper ska vara vana att resa i allmän kollektivtrafik i Stockholm.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Genomförandekrav, GK-2784 - Fordon - fullskalig modell**

Vid större ombyggnad, livstidsförlängning och nyanskaffning av spårfordon bör projekt anordna samråd med resenärer i en fullskalig modell, så kallad mockup.

Genomförandekrav, GK-2785 - Fordon - tillgänglighetsprinciper

Vid nyanskaffning och livstidsförlängning av fordon ska projekt tillämpa redan vedertagna tillgänglighetsanpassningar.

Not: Ett exempel är gula ledstänger i fordon.

Genomförandekrav, GK-2786 - Fordon - avsteg från tillgänglighetsprinciper

Vid avsteg från vedertagna tillgänglighetsanpassningar ska projekt säkerställa att de alternativa lösningarna efter test och samråd godkänns av trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis.

5.1 Hjälpmedel i fordon och fartyg

Det finns ingen vedertagen definition eller avgränsning av vad som är ett hjälpmedel för resenärer med funktionsnedsättningar. Inte heller är själva förskrivningen av hjälpmedel någon avgränsning för vad som är ett hjälpmedel eller inte. Bidrar hjälpmedlet till att förbättra nedsatt förmåga, uppväga förlorad förmåga eller bevara och utveckla förmåga är det ett hjälpmedel. Att kunna vara delaktig i samhället är utgångspunkten. Detta avsnitt berör även barnvagnar. Trafikförvaltningen har regler och rekommendationer för hjälpmedel utifrån kriterierna att det ska vara praktiskt möjligt att ta med ett hjälpmedel i hissar och ombord på fordonen samt att utrymning ska kunna ske.

Eftersom antalet resenärer som åker med en stor elrullstol/elmoped är litet jämfört med andra resenärsgupper bedöms risken för blockering vid utrymning inte så stor att det i dagsläget krävs förbud för stora elrullstolar/elmopeder i spårfordon.

För spårfordon bör måttet på medtaget hjälpmedel ha en maximal längd på 1300 mm och ska klara fri passage på 900 mm. För bussfordon gäller alltid reglerna för maximal längd och bredd på grund av det begränsade utrymmet. För att vara säker på att rullstolen kan tas med på bussen ska rullstolen ha det maximala måttet 1200 x 750 mm. För att vara säker på att barnvagn kan tas med på bussen ska barnvagnen ha det maximala längdmåttet 1200 mm. För resor med samtliga fordonsslag gäller maxvikten 300 kg för resenär inklusive hjälpmedel.

Elmoped med styre, oavsett storlek och utformning, ska inte tas med på buss.

Segway eller liknande föremål som kan anses som hjälpmedel men som inte förskrivs av Hjälpmedelscentralen får inte tas med inom SL-trafiken. Om segway i framtiden blir

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

klassad som ett hjälpmedel och förskrivs genom Hjälpmedelscentralen kommer medtag av segway att tillåtas med tydliga rutiner för hantering i stations- och fordonsmiljö. Inom sjötrafiken kan medtagande av segway ske mot erläggande av en fraktkostnad.

5.2 Spårfordon

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för spårfordon. Förutom dessa krav ska också krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande krav, Fasta kundmiljöer samt kapitel 5. Fordon och fartyg.

Systemkrav, **GK-2795 - Avstånd mellan spårfordon och plattform**

Avstånd i höjd och sidled mellan spårfordon och plattform bör vara så litet som möjligt för att åstadkomma god tillgänglighet för resenärer med rörelsenedsättning eller barnvagn.

Not: Raka plattformar är att föredra för att minimera instegsavståndet.

Systemkrav, **GK-2796 - Instegsavstånd mellan spårfordon och plattform**

Instegsavstånd mellan spårfordon och plattform ska inte överstiga 60 mm i sidled och 45 mm i höjddled.

Systemkrav, **GK-2797 - Insteg i spårfordon - höjd**

Insteg i spårfordon ska inte vara lägre än plattformshöjden.

Råd: För att minimera avståndet i höjd och sidled kan fasta ballastfria spår väljas framför ballastspår. För detaljer, se RiBest.

Genomförandekrav, **GK-2799 - Avstånd mellan spårfordon och plattform - alternativa lösningar**

Ifall krav om avståndet mellan plattform och fordon inte kan uppfyllas ska projekt säkerställa att tillgängligheten tillgodoses på annat sätt genom alternativa lösningar på fordonet eller plattformen.

Not: Endast i undantagsfall kan en lösning med personella resurser medges.

Systemkrav, **GK-2800 - Nivåskillnad mellan rörligt fotsteg och fordonsgolv**

Ifall avstånd mellan plattform och fordon överbryggs med rörligt fotsteg ska inte nivåskillnad mellan rörligt fotsteg och fordonsgolv överstiga 30 mm.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

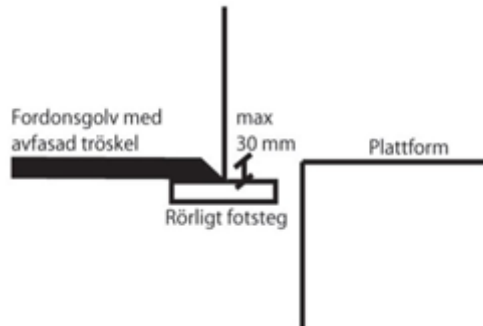
Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Illustration av maximal höjdskillnad mellan rörligt fotsteg och fordonsgolv.

Systemkrav, **GK-2801 - Tröskel vid insteg i fordon**

Tröskel vid insteg i fordon ska:

1. Vara avfasad,
2. Vara utrustad med friktionsmaterial för att underlätta påstigning för resenär med rullstol.
3. Eventuellt rörligt fotsteg ska klara en last på 300 kg.

Systemkrav, **GK-2802 - Fordonsvestibul - belysning**

Vestibul i spårfordon eller fartyg ska ha förstärkt belysning med jämnt sken som lyser upp påstigningspunkt för att underlätta påstigning och avstigning.

Systemkrav, **GK-2803 - Fordon - hållstöd flexibelt utrymme och rullstolsplats**

Om spårfordon har flexibelt utrymme bör fordonet ha ett hållstöd för att underlätta orienteringen i det flexibla utrymmet.

Systemkrav, **GK-2804 - Fordon - fri väg till rullstolsplats**

Vestibul i spårfordon ska ha fri väg på minst 800 mm till rullstolsplats.

Not: Stolpe i vestibulen ska inte inkräkta på den fria vägen.

Systemkrav, **GK-2805 - Spårfordon - hållstöd**

Spårfordon ska ha konsekvent placerade hållstöd med jämna mellanrum.

Systemkrav, **GK-2806 - Spårfordon - hållstöd vid dörrar**

Spårfordon ska ha hållstöd i direkt anslutning till dörrarna för att underlätta avstigning och påstigning

Systemkrav, **GK-2807 - Hållstöd - utformning**

Hållstöd ska vara utformade och placerade så att barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning kan nå hållstöd under färd.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2808 - Hållstöd**

Hållstöd i form av stolpe ska sträcka sig från golv till tak.

Systemkrav, GK-2809 - Kontrasterande hållstöd

Hållstöd ska kontrastera mot golv, väggar och stolar.

Genomförandekrav, GK-2810 - Fordon - placering av hållstöd

Vid design av spårfordon ska projekt låta hållstödens föreslagna placering och utformning testas och utvärderas av barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

Genomförandekrav, GK-2811 - Hållstöd - olycksrisk

Vid design av spårfordon ska projekt testa hållstödens utformning utifrån klämrisk och olycksrisk.

*5.2.1 Information***Systemkrav, GK-2813 - Spårfordon - information om barnvagnsplats och rullstolsplats**

Spårfordon ska vid dörren på utsidan av vagnen ha information om barnvagnsplats och rullstolsplats läge.

Systemkrav, GK-2814 - Spårfordon - invändiga displayer

Spårfordon ska ha invändiga digitala displayer som automatiskt visar hållplatsnamn och slutdestination samt eventuella anslutningar.

Systemkrav, GK-2815 - Spårfordon - läsbarhet displayer

Invändiga digitala displayer i spårfordon ska medge god läsbarhet för alla sittplatser i fordonet, oavsett sittplatsernas placering.

Systemkrav, GK-2816 - Spårfordon - automatiska utrop

Spårfordon ska ha system för automatiska hållplats- och stationsutrop samt trafikmeddelanden.

Systemkrav, GK-2817 - Högtalarsystem - hörbarhet

Högtalarsystem i spårfordon ska ha god hörbarhet för alla sittplatser i spårfordonet, oavsett sittplatsernas placering.

Systemkrav, GK-2818 - Spårfordon - informationskartor

Spårfordon ska ha informationskartor som är placerade på en höjd som innebär att de kan läsas av barn och rullstolsanvändare

Not: För övriga krav om information se kapitel 2.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

5.2.2 Dörrar

Systemkrav, **GK-2821 - Spårfordon - dörröppningar**

Spårfordon ska ha dörröppningar som är minst 1000 mm breda för att vara tillgängliga.

Not: Oftast krävs mycket större dörröppningar för att tillgodose resenärsflöden och trängsel.

Systemkrav, **GK-2822 - Spårfordon - automatisk dörröppning**

Spårfordon bör ha möjlighet till automatisk dörröppning.

Systemkrav, **GK-2823 - Spårfordon - automatisk och manuell dörröppning**

Spårfordon bör ge föraren möjlighet att kunna ställa in automatisk eller manuell dörröppning.

Systemkrav, **GK-2824 - Spårfordon - knappar för dörröppning**

Spårfordon ska ha konsekvent placerade knappar för manuell öppning av dörr placerade på 900-1100 mm höjd över plattformen.

Genomförandekrav, **GK-2825 - Automatisk dörröppning - knappljud**

Om dörrar till spårfordon saknar automatisk dörröppning ska projekt ta fram krav för utvändiga knappljud/klickljud i samarbete med tillgänglighets- och akustikkompetens.

5.2.3 Ytor och utrymmen

Systemkrav, **GK-2827 - Spårfordon - halkrisk**

Spårfordon ska ha golvmaterial som minimerar halkrisk.

Systemkrav, **GK-2828 - Spårfordon - golvmaterial**

Spårfordon ska ha golvmaterial som inte avger reflexer från belysningen.

Systemkrav, **GK-2829 - Spårfordon - reflexer**

Spårfordon bör inte ha blanka ytor eftersom sådan kan ge störande reflexer.

Podester är en golvupphöjning i spårfordon vid sidan av fordonets mittgång.

Systemkrav, **GK-2831 - Podester - kontrastmarkering**

Podester ska ha en minst 100 mm bred kontrastmarkering med en ljushetskontrast på minst 0,4 NCS.

Systemkrav, **GK-2832 - Podester - halksäker**

Podester ska vara halksäker utan vassa kanter.

Systemkrav, **GK-2833 - Podester - maxhöjd**

Podester ska vara högst 200 mm hög, men helst lägre.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2834 - Podester - minhöjd**

Podester ska vara minst 130 mm hög.

Systemkrav, GK-2835 - Spårfordon - fasta sittplatser låggolv

Om spårfordon har podestrar bör minst en tredjedel av de fasta sittplatserna vara placerade i de delar av fordonet som har låggolv.

Systemkrav, GK-2836 - Spårfordon - prioriterade platser

Om spårfordon har podestrar ska rullstolsplatser, platser för barnvagn och prioriterade sittplatser för resenärer som har svårt att stå under färden vara placerade i de delar av fordonet som har låggolv.

Systemkrav, GK-2837 - Spårfordon - allergizon

Spårfordon bör ha allergizon för att underlätta resande för allergiker.

Not: Det bör vara möjligt att avgränsa en del av spårfordonet med större hänsyn tagen till allergikers problem och till exempel hänvisa resenärer med pälsdjur till en annan del av vagnen.

Systemkrav, GK-2838 - Spårfordon - ventilation

Spårfordon bör ha ventilationen som är konstruerad så att spridning inte sker från den del där pälsdjur tillåts.

Systemkrav, GK-2839 - Spårfordon - ledarhund

Spårfordon ska vara tillåtna för ledarhund i alla vagnar.

Systemkrav, GK-2840 - Spårfordon - allergiproblem

Stolklädsel och övrig inredning i spårfordon ska ha material och utformning som minimerar allergirelaterade problem och förenklar löpande underhåll.

Systemkrav, GK-2841 - Spårfordon - piktogram för pälsdjur

Fordon ska både exteriört och interiört vara försedda med piktogram som hänvisar resenärer med pälsdjur till vissa dörrar och områden i fordonen så att det blir tydligt för pälsdjursinnehavaren var hen kan sitta.

5.2.4 Prioriterade sittplatser, rullstols- och barnvagnsplatser

Prioriterad sittplats för resenärer som har svårt att stå under färden kan placeras såväl i längdsittning som i motsittning förutsatt att övriga krav på reserverade sittplatser och hållstöd är uppfyllda. Rekommendation är dock att så långt det är möjligt placera prioriterade sittplatser i färdriktningen.

Systemkrav, GK-2844 - Spårfordon - prioriterade sittplatser

Spårfordon ska ha minst en prioriterad sittplats närmast varje dörrpar för resenärer som har svårt att stå under färden.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2845 - Prioriterad sittplats - rullator**

Prioriterad sittplats i spårfordon ska ha plats för att ställa en rullator i direkt anslutning till sittplatsen utan att vara i vägen för övriga resenärer,

Systemkrav, GK-2846 - Prioriterad sittplats - utformning

Prioriterad sittplats i spårfordon ska inte vara av typ fällstol.

Systemkrav, GK-2847 - Prioriterad sittplats - höjd

Prioriterad sittplats i spårfordon ska ha en höjd mellan 470-500 mm mätt från golv till överkant på säte.

Systemkrav, GK-2848 - Prioriterad sittplats - hållstöd

Prioriterad sittplats i spårfordon ska ha hållstöd i form av handtag eller stänger nära sittplatsen, som resenären kan hålla sig i när de reser eller sätter sig.

Systemkrav, GK-2849 - Prioriterad sittplats - rullstolsplats

Prioriterad sittplats i spårfordon ska inte inkräkta på rullstolsplats.

Systemkrav, GK-2850 - Prioriterad sittplats - markering

Prioriterad sittplats i spårfordon ska vara tydligt markerad direkt på sätet och med piktogram, minst 126x126 mm samt på väggen bredvid enligt gällande grafiska profil.

Råd: Hela stolen kan med fördel markeras med tyg i avvikande färg i sin helhet, gärna i gul färgskala.

Systemkrav, GK-2851 - Spårfordon - rullstolsplatser

Spårfordon ska ha minst en rullstolsplats var 20:e meter.

Systemkrav, GK-2852 - Yta för rullstol

Avgränsad yta för rullstol eller liknande ska vara minst 800 mm bred och minst 1350 mm lång.

Systemkrav, GK-2853 - Rullstolsplats - vändyta i spårfordon

Rullstolsplats i spårfordon ska ha en intilliggande vändyta med diameter på minst 1500 mm.

Råd: Rullstolsplatsen kan utgöra del av vändytan.

Systemkrav, GK-2854 - Rullstolsplats - plant golv

Rullstolsplats i spårfordon ska vara placerad på helt plant golv.

Systemkrav, GK-2855 - Rullstolsplats - placering

Rullstolsplats i spårfordon ska vara placerad så att det inte finns något hinder mellan ingången och rullstolsplatsen.

Systemkrav, GK-2856 - Rullstolsplats - markering och piktogram

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Golvyta avsedd för rullstolsplats i spårfordon bör ha en tydlig markering och piktogram.

Systemkrav, GK-2857 - Barnvagnsplats - placering

Barnvagnsplats i spårfordon bör vara placerad i anslutning till rullstolsplats för att få en större och mer flexibel yta.

Genomförandekrav, GK-2858 - Spårfordon - antal rullstolsplatser och barnvagnsplatser

Projekt ska utreda behov av antal rullstolsplatser och barnvagnsplatser i tidigt skede vid upphandling av nytt spårfordon.

Systemkrav, GK-2859 - Spårfordon - möjlighet att medta cykel

Spårfordon ska inte vara utformat så att möjligheten för resenärer att ta med sig cykel försvårar resandet för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning.

*5.2.5 Kontrastmarkering***Systemkrav, GK-2861 - Spårfordon - kontrastmarkerade dörrar**

Spårfordon ska ha dörrar som är kontrastmarkerade mot övriga delar av fordonet så att resenärer på plattformen tydligt kan se var dörrarna finns.

Systemkrav, GK-2862 - Spårfordon - golvyta närmast dörr

Spårfordon ska ha en minst 100 mm bred golvyta närmast dörren som är kontrastmarkerad mot plattformen och mot golvet innanför dörren med en ljushetskontrast på minst 0,4 NCS.

Systemkrav, GK-2863 - Spårfordon - kontrasterande stolar

Spårfordon ska ha stolar som kontrasterar mot både golv och väggar.

Systemkrav, GK-2864 - Spårfordon - kontrasterande hållstöd

Spårfordon ska ha hållstöd som kontrasterar mot golv, väggar och stolar.

Systemkrav, GK-2865 - Spårfordon - kontrasterande dörrar

Spårfordon ska ha dörrar som kontrastera mot väggar och golv.

Systemkrav, GK-2866 - Spårfordon - färgsättning

Spårfordon bör ha en färgsättning som underlättar orienteringen i fordonet genom tydligt kontrasterande färger med en ljushetskontrast på minst 0,4 NCS.

Systemkrav, GK-2867 - Spårfordon - kontrasterande dörröppningsknapp

Om spårfordon har manuell dörröppning ska dörröppningsknappen på fordonet vara tydligt kontrastmarkerad.

Genomförandekrav, GK-2868 - Kontrastmarkeringar

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Projekt ska kontakta trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis gällande kontrastmarkering av trappor, steg i golv och dörröppningsknapp.

5.2.6 Säkerhet och planerad utrymning

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för spårfordon. Förutom dessa krav ska krav i Riktlinjer för brandskydd i byggnad, anläggning och fordon följas.

Systemkrav, GK-2871 - Spårfordon - säkerhet

Utrustning och information relaterad till säkerhet i spårfordon ska vara enkel att identifiera, förstå och använda.

Systemkrav, GK-2872 - SL:s säkerhetsinformation

SL:s säkerhetsinformation ska vara så enhetlig som möjligt.

Systemkrav, GK-2873 - Spårfordon - nödtalsenhet

Spårfordon ska vara utrustat med nödtalsenhet som är placerad så att alla resenärer kan komma åt den.

Råd: Det här innebär i praktiken att det behövs nödtalsenheter på olika höjd, förslagsvis en vid rullstolsplatsen på en höjd så att centrum för mikrofonen är cirka 1100 mm över golv och en vid dörr på en höjd så att centrum för mikrofonen är cirka 1400 mm över golv.

Systemkrav, GK-2874 - Spårfordon - högtalaranläggning

Spårfordon ska vara försett med en högtalaranläggning som kan användas för rutinmeddelanden och nödmeddelanden av föraren, trafikledningen eller annan tågpersonal som har särskilt ansvar för passagerare.

Tjänstekrav, GK-2875 - Rutin vid utrymning

Trafikutövare ska ha en rutin för utrymning av spårfordon som innefattar omhändertagande av resenärer som väljer att stanna kvar på tåget tills att det kommer in till plattform.

Tjänstekrav, GK-2876 - Möjlighet att avvakta utrymning

I rutin för utrymning av spårfordon ska trafikutövaren säkerställa att det framgår att resenär om förutsättningarna föreligger har möjlighet att välja att avvakta utrymning till dess att tåget kan angöra en station.

Tjänstekrav, GK-2877 - Resenär som avvaktar utrymning - personal

Om resenär väljer att avvakta utrymning ska trafikutövaren säkerställa att det finns personal ombord eller i direkt anslutning till fordonet.

Tjänstekrav, GK-2878 - Resenär som avvaktar utrymning - tillsyn

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om resenär väljer att avvakta utrymning ska trafikutövaren ge resenären regelbunden tillsyn.

Tjänstekrav, GK-2879 - Resenär som avvaktar utrymning - omprövning

Om resenär väljer att avvakta utrymning ska trafikutövaren kontinuerligt ge resenären möjlighet att omvärdera beslutet att stanna kvar.

Tjänstekrav, GK-2880 - Resenär som avvaktar utrymning - medicin

Om resenär väljer att avvakta utrymning ska trafikutövaren, i enlighet med framtagen rutin, efter en viss tid informera resenären om att resenären kan informera personalen om eventuellt behov av medicin, om medicinen finns tillgänglig och om behov av assistans föreligger.

Tjänstekrav, GK-2881 - Resenär som avvaktar utrymning - information

Om resenär väljer att avvakta utrymning ska trafikutövaren fortlöpande lämna information om hur arbetet med återställande fortskrider.

Tjänstekrav, GK-2882 - Resenär som avvaktar utrymning - kommunikation

Om resenär väljer att avvakta utrymning till dess att tåget kan angöra en station ska trafikutövaren vid behov ge resenären möjlighet att kommunicera med omvärlden.

Tjänstekrav, GK-2883 - Resenär som avvaktar utrymning - service

Trafikutövare ska genom rutin för utrymning säkerställa att ljuskällor, filter, vatten och lättare förtäring finns tillgängligt i fordonet för resenärer som väljer att avvakta utrymning.

Tjänstekrav, GK-2884 - Resenär som avvaktar utrymning - toalett

Trafikutövare bör genom rutin för utrymning säkerställa att resenärer som väljer att avvakta utrymning får tillgång till portabel toalett med möjlighet till avskärmning.

För övriga krav om information, se kapitel 2.

*5.2.7 Akut situation***Tjänstekrav, GK-2887 - Utrymning - rutiner för att hjälpa resenärer**

Trafikutövare ska ha beredskap och väl inarbetade rutiner för att hjälpa alla resenärer, i synnerhet barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättningar.

Tjänstekrav, GK-2888 - Utrymning - Information

Vid utrymning ska trafikutövare säkerställa att all information som ges ska kunna uppfattas av alla resenärer.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Tjänstekrav, GK-2889 - Utrymning av resenärer**

Vid utrymningssituationer ska trafikutövare säkerställa att alla resenärer, inklusive barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning kan utrymma fordonet eller lokalen, med eller utan hjälp från räddningspersonal.

Tjänstekrav, GK-2890 - Utrymning - larm

Vid utrymning ska trafikutövare utlösa hörbart och synbart larm.

För fler krav om säkerhet se Riktlinjer för brandskydd i byggnad, anläggning och fordon.

5.3 Buss

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för bussfordon. För utformning av bussar, se gällande version av Bus Nordic.

Systemkrav, GK-2894 - Buss - utförande

Buss ska vara av lågentréutförande eller låggolvutförande.

Systemkrav, GK-2895 - Buss - biljettläsare

Buss bör ha minst en biljettläsare på 800-900 mm höjd, mätt från kortläsarens mittpunkt.

Not: Slutgiltig montering ska stämmas av med trafikförvaltningens tillgänglighetexpertis.

5.4 Fartyg

Här nedan beskrivs krav som är specifikt för fartyg. Förutom dessa krav ska också krav i avsnitt 4.1 Trafikslagsövergripande krav för fasta kundmiljöer samt kapitel 5 Trafikslagsövergripande krav för fordon och fartyg.

Systemkrav, GK-2898 - Fartyg - ombordstigning

Fartyg ska vara byggt och utrustat på ett sådant sätt att en resenär med funktionsnedsättning kan gå ombord och iland enkelt och säkert.

Not: Ju mindre landgången lutar desto lättare är det att ta sig ombord.

Systemkrav, GK-2899 - Fartyg - förflyttning ombord

Fartyg ska vara byggt och utrustat på ett sådant sätt att en resenär med funktionsnedsättning kan förflytta sig till samtliga däck där publika funktioner är belägna.

Systemkrav, GK-2900 - Fartyg - utedäck

Om fartyg har utedäck som är tillgängligt för resenärer under färd ska fartyget ha minst ett utedäck som är tillgängligt för resenärer med rörelsehjälpmedel.

Systemkrav, GK-2901 - Fartyg - ledstråk

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Fartyg ska ha tydligt kännbara naturliga ledstråk för att underlätta för resenärer med synnedsättning att orientera sig.

Not: Exempel kan vara vägg och handledare.

Systemkrav, GK-2902 - Fartyg - kontrasterande ytor

Fartyg ska ha tydliga kontrasterade ytor för att underlätta för resenärer med synnedsättning att orientera sig.

Not: Exempelvis bör ytan mellan landgång och entré till fartyget tydlig markeras genom avvikande färg på däck.

*5.4.1 Säkerhet***Tjänstekrav, GK-2904 - Fartyg - handlingsplan för utrymning**

Trafikutövare ska ha handlingsplan för utrymning av respektive fartyg som inkluderar resenärer med funktionsnedsättning och barn.

Tjänstekrav, GK-2905 - Fartyg - information för utrymning

Trafikutövare ska tillgängliggöra hörbar och synbar information om hur utrymning utförs för resenärerna ombord.

*5.4.2 Landgång***Systemkrav, GK-2907 - Landgång - bredd**

Landgång ska ha en fri bredd på minst 800 mm, men en bredd på 1300 mm rekommenderas vid större passagerarflöden

Systemkrav, GK-2908 - Landgång - lutning bemannad

Om en landgång är bemannad ska landgångens lutning vara maximalt 1:12 (8 %), men lutningen bör vara max 1:20 (5 %).

Systemkrav, GK-2909 - Landgång - lutning obemannad

Om en landgång är obemannad ska landgångens lutning vara maximalt 1:20 (5 %) för att kunna användas med rullstol.

Systemkrav, GK-2910 - Landgång - ledstänger

Landgång ska vara utrustad med ledstänger på båda sidor och i två nivåer, 700 mm respektive 900 mm.

Systemkrav, GK-2911 - Ledstång - utformning

Ledstång ska vara stadig och inte utgöras av rep eller kedja

Systemkrav, GK-2912 - Landgång - avåkningsskydd

Landgång ska ha ett avåkningsskydd på minst 40 mm.

Systemkrav, GK-2913 - Landgång - kontrastmarkering

Landgång ska ha en kontrastmarkering i början och slutet på 300-350 mm.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2914 - Landgång - ljushetskontrast**

Kontrastmarkering för landgång bör ha en ljushetskontrast på minst 0,4 enligt NCS.

Systemkrav, GK-2915 - Landgång - avfasning

Landgång ska ha en avfasning som hjälper resenärer i rullstol att använda sig av landgången.

*5.4.3 Dörrar***Systemkrav, GK-2917 - Dörr - utformning**

Dörr ombord på fartyg ska vara utformad så att dörren lätt kan öppnas och medge passage med rullstol.

Systemkrav, GK-2918 - Dörr - bredd

Dörröppning till utrymme för passagerare ska vara minst 800 mm bred, men bör vara minst 900 mm bred.

Genomförandekrav, GK-2919 - Fartyg - fri yta vid entrédörr

Vid utformning av fartyg bör projekt utreda möjlighet att ordna en fri yta om 1500 x 1500 mm innanför och utanför fartygets entrédörr.

Systemkrav, GK-2920 - Tröskel ombord på fartyg

Om tröskel ombord på fartyg inte får avlägsnas av säkerhetsskäl ska tröskeln kunna överbyggas med manuell ramp som tas fram av personal ombord på fartyget vid behov.

Systemkrav, GK-2921 - Ramp över tröskel

Ramp över tröskel bör ha en maximallutning på 1:20 (5 %).

Not: Detta ska eftersträvas även om rampen är kort.

Systemkrav, GK-2922 - Tröskel - kontrastmarkering

Tröskel på fartyg ska vara kontrastmarkerad.

Systemkrav, GK-2923 - Tröskel - ljushetskontrast

Tröskel på fartyg bör ha en ljushetskontrast på minst 0,4 enligt NCS.

Genomförandekrav, GK-2924 - Trösklar vid nybyggnad av fartyg

Vid nybyggnad av fartyg ska projekt undvika trösklar ombord.

*5.4.4 Ytor och utrymmen***Systemkrav, GK-2926 - Fartyg - utformning**

Fartyg ska vara utformat med tillräckliga utrymmen ombord så att resenärer med funktionsnedsättning kan röra sig fritt, särskilt då fartyget gör längre resor.

Systemkrav, GK-2927 - Fartyg - huvudkorridor

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Huvudkorridor på fartyget ska vara minst 800 mm bred men bör vara minst 900 mm bred.

Not: För att möjliggöra möte mellan rullstol och andra passagerare bör huvudkorridor på fartyg vara minst 1500 mm bred.

Systemkrav, GK-2928 - Fartyg - utrymmen för pälsallergiker

Fartyg ska ha utrymmen ombord som är tillgängliga för resenärer med pälsdjursallergier där pälsdjur ej får vistas.

Not: Ledarhund och assistanshund ska få vistas i alla delar av fartyget som är tillgängliga för resenärer.

Systemkrav, GK-2929 - Utrymme för pälsallergiker - skyltning

Utrymme på fartyg för pälsdjursallergiker ska vara tydligt skyltade.

Not: Se avsnitt 2.13.

Systemkrav, GK-2930 - Fartyg - alternativ mat

Om fartyg har servering bör serveringen erbjuda alternativ mat för de vanligaste födoämnesallergierna.

*5.4.5 Prioriterade sittplatser och rullstolsplats***Systemkrav, GK-2932 - Fartyg - rullstolsplatser**

Fartyg ska ha minst 2 % av sittplatserna för passagerare utformade som rullstolsplatser, dock minst två platser.

Systemkrav, GK-2933 - Fartyg - utrymme för rullstol

Utrymme för barnvagnar och bagage i fartyg ska inte inkräkta på utrymme avsett för rullstol.

Systemkrav, GK-2934 - Rullstolsplats - placering

Rullstolsplats bör vara placerad vid bord.

Systemkrav, GK-2935 - Rullstolsplats - plant golv

Rullstolsplats ska vara placerad på helt plant golv.

Systemkrav, GK-2936 - Rullstolsplats märkning och piktogram

Rullstolsplats ska vara tydligt utmärkt med trafikförvaltningens piktogram.

Not: se avsnitt 2.13.

Systemkrav, GK-2937 - Fartyg - prioriterade sittplatser

Fartyg ska ha minst 4 % av sittplatserna för passagerare prioriterade för resenärer med funktionsnedsättning, dock minst två platser.

Systemkrav, GK-2938 - Prioriterad plats - utformning

Prioriterad plats ska inte vara av typen fällsäte.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2939 - Prioriterad sittplats - höjd**

Prioriterad plats ska ha en höjd mellan 470-500 mm mätt från golv till överkant på sätet.

Systemkrav, GK-2940 - Prioriterad plats - piktogram

Prioriterad plats ska vara tydligt utmärkt med piktogram.

Not: Se avsnitt 2.13

Systemkrav, GK-2941 - Prioriterad plats - placering

Prioriterade platser ska vara placerade nära utgångar och toaletter.

Systemkrav, GK-2942 - Prioriterad plats - utrymme för rullator

Prioriterad plats bör ha ett fritt utrymme vid sätet så att det går att ställa ifrån sig en rullator bredvid eller framför sätet utan att rullatorn är i vägen för andra resenärer.

Systemkrav, GK-2943 - Prioriterad plats - kulör

Prioriterad plats bör ha en avvikande kulör i stolsklädsel, med fördel i gul färgskala.

Systemkrav, GK-2944 - Prioriterad plats - ryggstöd och armstöd

Prioriterad plats ska ha ryggstöd och vara försedda med lämpliga armstöd så att resenärer med funktionsnedsättning kan få stöd för att sätta sig eller resa sig.

Systemkrav, GK-2945 - Prioriterad plats - kontrasterande armstöd

Prioriterad plats ska ha armstöden som kontrasterar mot övrig inredning.

*5.4.6 Kontrastmarkering***Systemkrav, GK-2947 - Fartyg - kontrasterande stolar**

Stol ska kontrastera mot både golv och väggar.

Systemkrav, GK-2948 - Fartyg - kontrasterande hållstöd

Hållstöd ska kontrastera mot golv, väggar och stolar.

Systemkrav, GK-2949 - Fartyg - kontrasterande dörrar

Dörr ska kontrastera mot väggar och golv.

Systemkrav, GK-2950 - Fartyg - färgsättning

Fartyg ska ha färgsättning som underlättar orienteringen i fartyget genom tydligt kontrasterande färger, med en ljushetskontrast på minst 0,4 enligt NCS.

*5.4.7 Toalett***Systemkrav, GK-2952 - Fartyg - RWC**

Om fartyg har toalett för passagerare ska fartyget ha minst en toalett som är tillgänglig för resenärer med funktionsnedsättning (RWC).

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)**Systemkrav, GK-2953 - RWC - automatisk dörröppning**

RWC ska vara försedd med anordning för automatisk dörröppning på såväl insidan som utsidan.

Genomförandekrav, GK-2954 - RWC ombord på fartyg

Vid utformning av RWC ombord på fartyg ska projekt följa Sjöfartsverkets handbok om anpassning av passagerarfartyg med hänsyn till resenärer med funktionsnedsättning.

*5.4.8 Information***Tjänstekrav, GK-2956 - Fartyg - trafikinformation**

Trafikutövare ska förmedla trafikinformation både läsbart och hörbart (exempelvis genom högtalarutrop) ombord på fartyget.

Tjänstekrav, GK-2957 - Utrop sjötrafik

Trafikutövare ska ropa ut nästa brygga eller kaj som fartyget kommer att anlöpa i högtalarsystemet.

Tjänstekrav, GK-2958 - Fartyg - information om tillgänglighet

Trafikutövaren ska anslå anvisningar om tillgänglighet till olika delar av fartyget vid alla ingångar och på andra lämpliga platser ombord på fartyget.

Systemkrav, GK-2959 - Fartyg - informationsutrustning

Fartyg ska ha utrustning som medger att information kan ges på sådant sätt att den kan uppfattas och förstås både av resenärer med nedsatt syn och resenärer med nedsatt hörsel samt av barn.

Systemkrav, GK-2960 - Fartyg - destinationsskylt

Fartyg ska ha en tydlig skylt utanpå fartyget som visar destination.

Systemkrav, GK-2961 - Fartyg - information om nästa brygga eller kaj

Fartyg ska ha en elektronisk skylt eller TV-skärm som visar nästa brygga eller kaj.

Systemkrav, GK-2962 - Fartyg - placering av skyltar

Skylt ska vara strategiskt placerad så att den är lättillgänglig och lätt att läsa för resenärer med funktionsnedsättning.

Systemkrav, GK-2963 - Fartyg - trafikinformation rullstolsplatser

Textskärm och rulltext som visar trafikinformation ska vara synliga från rullstolsplatser.

Systemkrav, GK-2964 - Fartyg - trafikinformation prioriterade platser

Textskärm och rulltext som visar trafikinformation ska vara synliga från prioriterade platser för resenärer med funktionsnedsättning.

Systemkrav, GK-2965 - Fartyg - taktilla skyltar

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Fartyg ska ha taktila skyltar utformade med relief vid viktiga målpunkter på fartyget.
Not: Taktila skyltar ska åtminstone finnas vid toalett, hiss, livräddningsutrustning och utrymningsvägar.

För utformning av informationsskylt och typsnitt, se Trafikförvaltningens grafiska profil.

5.4.9 Service

Systemkrav, GK-2968 - Serveringsdisk - höjd

Serveringsdisk ska ha en höjd på 800-900 mm över golv.

Systemkrav, GK-2969 - Serveringsdisk - fri yta

Serveringsdisk ska ha en yta framför sig som medger fri passage för rullstol i hela diskens längd.

Systemkrav, GK-2970 - Servering - rullstolsplats

Om mat erbjuds i lokal ska lokalen ha minst en plats utformad så att den utan hinder är tillgänglig för rullstolsanvändare.

För utformningskrav avseende servicedisk, försäljning- och informationsplatser se avsnitt 4.1.1.

För utformningskrav avseende kortavläsare och biljettautomat se avsnitt 4.1.3.

6 Ersättningstrafik, ombyggnationer och planerad störning

6.1 Ersättningstrafik

Genomförandekrav, GK-2975 - Tillgänglighetskonsekvensbeskrivning

Vid planerad störning ska projekt genomföra en tillgänglighetskonsekvensbeskrivning i samband med planeringen av ersättningstrafik.

Genomförandekrav, GK-2976 - Planerad störning

Vid störning, planering av ersättningstrafik, byggande av tillfälliga plattformar eller andra ombyggnader ska projekt involvera trafikförvaltningens tillgänglighetsexpertis från start.

Genomförandekrav, GK-2977 - Planerad störning - samråd

Vid störning, planering av ersättningstrafik, byggande av tillfälliga plattformar eller andra ombyggnader ska projekt genomföra samråd med såväl intresseorganisationer som lokala organisationer i ett tidigt skede så att synpunkterna kan effektueras och återkopplas.

Tjänstekrav, GK-2978 - Ersättningstrafik - tillgänglighet

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Projekt ska säkerställa att ersättningstrafik har minst samma tillgänglighet som den trafik den ersätter.

Tjänstekrav, GK-2979 - Planerad störning - matning till tillgänglighetsanpassad station.

Vid planerad störning som medför minskad tillgänglighet bör trafikutövare använda mindre fordon för att mata resenärer med funktionsnedsättning till närmaste tillgänglighetsanpassade station.

Tjänstekrav, GK-2980 - Planerad störning - närtrafik eller matartrafik

Vid planerad störning bör trafikutövare sätta in närtrafik eller "matartrafik" som erbjuder en service som väsentligen motsvarar ordinarie för att trafikera områden där det bor många resenärer med funktionsnedsättning eller många äldre.

Tjänstekrav, GK-2981 - Ersättningstrafik - tillgänglighetsåtgärder

Ifall ersättningstrafik av någon anledning inte går att erbjuda med samma tillgänglighetsnivå som den trafik den ersätter ska projekt utreda och konsekvensbeskriva andra åtgärder.

Tjänstekrav, GK-2982 - Ledsagning

Vid större ombyggnation, ersättningstrafik, krångliga omvägar med mera ska trafikförvaltningen se till att ledsagning erbjuds.

Tjänstekrav, GK-2983 - Trafikpersonal - kännetecken

Trafikpersonal/vårdare ska ha kännetecken i form av exempelvis klädsel eller flagga som gör att de enkelt kan urskiljas även av barn och rullstolsanvändare vid trängsel.

Systemkrav, GK-2984 - Bussar i ersättningstrafik

Vid ersättningstrafik ska bussfordon uppfylla samma krav som bussar i ordinarie trafik.

6.2 Ombyggnationer och planerad störning**Genomförandekrav, GK-2986 - Tillgänglighet under byggtid**

Vid större ombyggnationer ska projekt ta fram en plan för hur tillgängligheten för barn, äldre och resenärer med funktionsnedsättning ska lösas under byggtiden.

Not: Beroende på vilken funktionsnedsättning resenärerna har påverkas de olika mycket och på olika sätt av störningar.

Systemkrav, GK-2987 - Provisorisk avspärrning

Provisorisk avspärrning ska vara utformad så att den går att upptäcka med teknikkäpp.

Systemkrav, GK-2988 - Provisorisk ledning - snubbelrisk

Provisorisk kabel ska vara placerad så att snubbelrisk inte föreligger.

Systemkrav, GK-2989 - Provisorisk ledning - rullande hjälpmedel

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Provisorisk kabel ska vara möjlig att köra över med rullande hjälpmedel.

Genomförandekrav, GK-2990 - Material och maskiner

Vid ombyggnad och planerad störning ska entreprenör placera material, maskiner och dylikt innanför avspärrning så att de inte utgör hinder för resenärer.

Genomförandekrav, GK-2991 - Information till skolor samt äldrevård och korttidsvård

Vid större ombyggnader ska projekt ta fram information till skolor samt enheter för äldrevård och korttidsvård i området.

Genomförandekrav, GK-2992 - Provisoriska avspärrningar

Vid ombyggnader ska projekt säkerställa att provisoriska avspärrningar aldrig förekommer.

Not: Provisorisk avspärrning med koner, plastband, nät, galler eller egenhändigt formulerade meddelanden får inte användas, eftersom det finns en risk att barn eller resenärer med synnedsättning inte uppmärksammar avspärrningen.

Genomförandekrav, GK-2993 - Personal vid ombyggnad

Vid större ombyggnader bör projekt tillse att personal finnas på plats.

Tjänstekrav, GK-2994 - Planerad störning - resenärsinformation

Vid planerade störning ska projekt se till att information om störningen når resenärerna i god tid.

Not: Informationen ska vara utformad enligt krav i kapitel 2.

Tjänstekrav, GK-2995 - Planerad störning - samordnad information

Vid planerad störning ska projekt samordna information med trafikutövare, berörda sektioner inom trafikförvaltningen och berörda funktionshindersorganisationer.

Råd: Ibland kan det vara relevant att genomföra dialoger med närboende barn eller skolor.

Tjänstekrav, GK-2996 - Information om planerad störning

Trafikutövare ska tillse att information om planerad störning innehåller

1. var störningen finns,
2. vad störningen ger för konsekvenser samt
3. alternativa resvägar.

Tjänstekrav, GK-2997 - Planerad störning - information på plats

Vid planerad störning ska trafikpersonal på platsen informera resenärerna om störningen.

Genomförandekrav, GK-2998 - Avskärmad byggarbetsplats

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid ombyggnad ska entreprenör tillse att byggarbetsplats är avskärmd med temporära väggar som bör uppfattas som en permanent byggnadsdel.

Not: Provisorisk avspärning med koner, plastband, nät, galler eller egenhändigt formulerade meddelanden får inte användas, eftersom det finns en risk att barn eller resenärer med synnedstättning inte uppmärksammar avspärningen

Genomförandekrav, GK-2999 - Tillfälliga pelare

Vid ombyggnad ska entreprenör tillse att tillfällig pelare (exempelvis för uppstaging för arbete under mark) är kontrastmarkerad.

Genomförandekrav, GK-3000 - Bullerstörning

Vid arbete som ger upphov till bullerstörning ska projekt informera resenärerna om vilka tider buller kan uppstå samt orsaken till bullret, för att bullret inte ska uppfattas som obehagligt eller farligt.

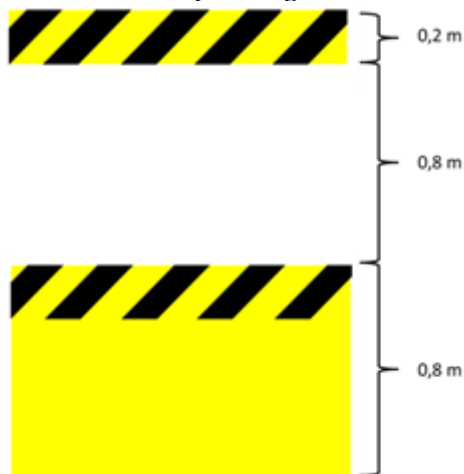
Systemkrav, GK-3001 - Avspärning - kontrastmarkering

Om avspärning är i form av heltäckande vägg eller container som placeras på yta upplåten för resenärer ska avspärningen vara kontrastmarkerad med minst två tydliga markeringar per position som tillsammans är minst 200 mm höga och består av en svart och en gul rad.

Not: Den nedre markeringens nedre kant ska sitta på 850-1050 mm över golv och den övre markeringens nedre kant ska sitta på 1500-1700 mm över golv.

Systemkrav, GK-3002 - Avspärning - markering

Om avspärning är i form av bur eller staket placerade på ytor som är upplåtna för resenärer ska avspärning vara markerad enligt med figuren nedan.

Systemkrav, GK-3003 - Avspärning - fritt fält

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Om avspärrning är i form av bur eller staket placerade på ytor som är upplåtna för resenärer ska avspärrningen ha ett fritt fält om 0,8 meter så att det med hänvisning till säkerhet och trygghet är möjligt att överblicka den inhägnade ytan.

Systemkrav, GK-3004 - Kontrastmarkering - utförande

Kontrastmarkering ska vara utförd av obrännbart material med ytskikt i lägst brandteknisk klass B-s1,do.

Systemkrav, GK-3005 - Kontrastmarkering i form av folier

Om foliering används för kontrastmarkering ska folier

1. ha en högsta densitet på 175 g/m²,
2. uppfylla materialkravet B-s1,do samt
3. endast vara applicerade i ett skikt.

Genomförandekrav, GK-3006 - Kontrastmarkering - provningsstandard

Entreprenör ska på begäran från Trafikförvaltningen kunna redovisa provningsresultat enligt provningsstandardEN EN 13501-1 som visar att material och installationer för kontrastmarkering uppfyller kraven.

6.3 Akut störning**Tjänstekrav, GK-3008 - Akut störning - information**

Vid akut störning ska trafikutövaren säkerställa att information når samtliga resenärer så snabbt som möjligt.

Not: Informationen ska meddelas på ett sådant sätt och med sådan teknik att den blir tillgänglig för alla resenärer med funktionsnedsättning, exempelvis genom både talad och skriftlig information, se kapitel 2.

7 Drift och underhåll

Drift och underhåll är en viktig faktor för att skapa en tillgänglig, säker och trygg resenärsmiljö. För att upprätthålla en god tillgänglighet och användbarhet för resenärer med funktionsnedsättning ska allt som anläggs och byggs underhållas. Särskilt vintertid har många resenärer med funktionsnedsättning stora besvär med framkomligheten.

Snöröjare ska åtgärda lössnö, snövallar, grus och isfläckar eftersom dessa utgör faromoment för resenärer med funktionsnedsättning.

Tjänstekrav, GK-3012 - Snöröjning

Snöröjare ska utföra snöröjning och förebyggande halkbekämpning så att inte områden med packad snö eller isbildning uppstår.

Tjänstekrav, GK-3013 - Snöröjning plattform

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Vid snöröjning av utomhusplattform ska snöröjare klarlägga taktila påstigningspunkter och taktila varningsmarkeringar längs plattformen.

Tjänstekrav, GK-3014 - Snöröjning plattformskant

Snöröjare ska hålla plattformskant ren och fri från snö och is så att det är möjligt att lägga ut ramp från pendeltåg.

Genomförandekrav, GK-3015 - Utbildning för väghållare/snöröjare

Vid upphandling bör avtalsansvarig ställa krav på särskild utbildning för väghållare/snöröjare.

Not: Utbildningens innehåll syftar till att medföra ökad förståelse för hur snöröjningens utförande påverkar möjligheten att ta sig till fast eller rörlig kundmiljö för resenärer med barnvagnar, funktionsnedsättning och äldre.

Tjänstekrav, GK-3016 - Hiss - städning

Trafikutövaren ska städa hiss vid behov för att upprätthålla god tillgänglighet och hygien.

Tjänstekrav, GK-3017 - Ersättning av piktogram

Ifall piktogram saknas eller har utsatts för skadegörelse ska trafikutövaren omedelbart ersätta piktogrammet.

8 Referenser

Referens - Boverkets byggregler, BBR 20 (BFS 2013:14).

Referens - Boverkets föreskrifter och allmänna råd om avhjälpande av enkelt avhjälpta hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (HIN3).

Referens - Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet och användbarhet för resenärer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga på allmänna platser och inom områden för andra anläggningar än byggnader (ALM2).

Referens - Bryggors tillgänglighet, Inventeringsrapport 2010, 1 sep-31 okt, Waxholmsbolaget.

Referens - Bus Nordic.

Referens - Bygg ikapp, 2015, Elisabeth Svensson, Svensk Byggtjänst, Hjälpmedelsinstitutet och författaren.

Referens - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007, av den 23 oktober 2007, om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Referens - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 181/2011, av den 16 februari 2011, om passagerares rättigheter vid busstransport och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004.

Referens - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1177/2010, av den 24 november 2010, om passagerares rättigheter vid resor till sjöss och på inre vattenvägar och om ändring av förordningen (EG) nr 2006/2004.

Referens - EU-direktivet (2016/2102) om tillgänglighet avseende offentliga myndigheters webbplatser och mobila applikationer

Referens - FN:s konventioner om mänskliga rättigheter.

Referens - Kommissionens beslut, av den 21 december 2007, om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende funktionshinder i det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg och det transeuropeiska järnvägssystemet för höghastighetståg (TSD).

Referens - Kommissionens beslut, av den 18 november 2014, om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet avseende funktionshinder i det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg och det transeuropeiska järnvägssystemet för höghastighetståg (TSD).

Referens - Lagen (2006:1116) om information till passagerare m.m.

Referens - Lag om stärkta rättigheter för kollektivtrafikresenärer 2015/16:CU9

Referens - Ledsagningsportalen, nationellt samordnat ledsagningsystem anordnat av Samtrafiken.

Referens - Ljushetskontraster - Studie med resenärer med synnedsättningar avseende sambandet mellan ljushetskontrast och skiljelinjens bredd, Ståhl, A., Almén, M. & Wemme, M (2010), Vägverket Publikationsnummer 2010:118.

Referens - Myndighet för delaktighet - webbsida

Referens - Policy för delaktighet för personer med funktionsnedsättning (SLL)

Referens - Natural colour system (NCS)

Referens - Regeringens proposition, 2008/09:93, Mål för framtidens resor och transporter

Referens - Regeringens proposition, 1999/2000:79, Från patient till medborgare, en nationell handlingsplan för handikappolitiken.

Trafikförvaltningen

RIKTLINJE

Fastställt datum
2021-12-09Ärende/Dok. id.
SL-S-419765
Revisionsnummer
12
Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Referens - Riktlinjer för tillgänglighet, Riv Hindren, Enligt förordning 2001:526 om statliga myndigheters ansvar för genomförande av handikappolitiken, Myndigheten för handikappolitisk samordning, Handisam.

Referens - Riktlinjer för trafikbryggor i skärgården, RTG 2012, Waxholmsbolaget.

Referens - Sjöfartsverkets författningssamling, SJÖFS 2004, Sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd om livräddningsutrustning och livräddningsanordningar för fartyg som inte omfattas av 1974 års internationella konvention om säkerheten för människoliv till sjöss.

Referens - Sjöfartsverkets handbok för anpassning av passagerarfartyg med hänsyn till resenärer med funktionsnedsättning (version april 2010). Handboken är framtagen av Sjöfartsverket för att underlätta tolkningen av föreskriften SJÖFS 2004:25.

Referens - Svensk författningssamling, Språklag, (2009:600).

Referens - Stärk barnets rättigheter och delaktighet, Handlingsplan för arbetet med Barnkonventionen inom Stockholms läns landsting.

Referens - VGU krav för Vägars och gators utformning, Trafikverkets publikation 2015:086.